

สภาพงานรักษาความปลอดภัยในโรงพยาบาล

กรณีศึกษา : โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

นางสาวธวัลหทัย เหล่ามานิต

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาสถาปัตยกรรม ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2554

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)

เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository(CUIR)

are the thesis authors' files submitted through the Graduate School.

THE SITUATION OF HOSPITAL SECURITY. CASE STUDY CHULALONGKORN HOSPITAL.

Ms.Thawanhathai Laomanit

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Master of Architecture Program in Architecture

Department of Architecture

Faculty of Architecture

Chulalongkorn University

Academic Year 2011

Copyright of chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์

สภาพการรักษาความปลอดภัยในโรงพยาบาล

กรณีศึกษา โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

โดย

นางสาวธวัลหทัย เหล่ามานิต

สาขาวิชา

สถาปัตยกรรม

อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก

รองศาสตราจารย์ นาวาโท ไตรวัฒน์ วิริยะศิริ

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาโทมหาบัณฑิต

..... คณบดีคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. พงศ์ศักดิ์ วัฒนสินธุ์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ อวยชัย วุฒิโสมสิต)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ นาวาโท ไตรวัฒน์ วิริยะศิริ)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. เสริชย์ โชติพานิช)

..... กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ พรรณชลัท สุริโยธิน)

..... กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(รองศาสตราจารย์ ดร. วีระ สัจกุล)

ธวัลหทัย เหล่ามานิต: สภาพงานรักษาความปลอดภัยในโรงพยาบาล กรณีศึกษา โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์. (THE SITUATION OF HOSPITAL SECURITY. CASE STUDY CHULALONGKORN HOSPITAL.) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ.น.ท. ไตรวัฒน์ วิริยะศิริ, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: รศ.ดร.เสริชย์ โชติพานิช, 128 หน้า.

งานรักษาความปลอดภัยของอาคาร สถานที่ เป็นการกำหนดมาตรฐานขึ้น เพื่อพิทักษ์ รักษาผู้ใช้งานให้เกิดความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การรักษาความปลอดภัยนั้นสัมพันธ์กับลักษณะทางกายภาพและบริบทขององค์กร โดยเฉพาะอาคารประเภทโรงพยาบาลในกรณีศึกษา โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์เป็นองค์กรที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ ประกอบไปด้วยหลายอาคารตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกัน มีการเข้าใช้พื้นที่ของผู้ใช้จำนวนมาก หลากหลายประเภท เกือบตลอด 24 ชั่วโมง ดังนั้น จึงควรที่จะทำการศึกษาสภาพปัจจุบันของระบบรักษาความปลอดภัยของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ศึกษาสภาพปัจจุบันทางกายภาพ ระบบรักษาความปลอดภัยและเหตุร้ายที่เคยเกิดขึ้น เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางกายภาพของบริเวณที่เกิดเหตุร้ายและหาความสัมพันธ์ระหว่างระบบรักษาความปลอดภัยกับบริเวณที่เกิดเหตุร้าย โดยขอบเขตในการศึกษาจะทำการศึกษาเฉพาะพื้นที่ภายนอกของอาคารเท่านั้นและไม่รวมพื้นที่ในเขตรั้วขององค์กรอื่นๆ

จากการศึกษา พบว่า ลักษณะทางกายภาพของกรณีศึกษามีความหลากหลาย ประกอบไปด้วยพื้นที่เปิดโล่ง ไม่มีหลังคาคลุมและพื้นที่ปิดล้อม มีหลังคาคลุมอย่างละครั้ง พื้นที่ส่วนใหญ่มีการเปิดให้มีการสัญจรเกือบทุกพื้นที่ และเกือบทุกพื้นที่มีแสงสว่างเพียงพอ โดยพื้นที่ที่พบว่าเกิดเหตุร้ายส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่มีลักษณะปิดล้อม ไม่มีหลังคาคลุม มีการสัญจรภายในพื้นที่และมีแสงสว่างเพียงพอ พื้นที่ที่เกิดเหตุร้ายมากที่สุดจะเป็นบริเวณข้างอาคารที่มีลักษณะปิดล้อม มีหลังคาคลุม มีการสัญจรและมีแสงสว่างเพียงพอ ในขณะที่ตำแหน่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยจะอยู่ในบริเวณหน้าอาคารและข้างอาคาร แต่เมื่อเปรียบเทียบในแต่ละกรณีแล้ว จึงพบว่า บริเวณที่เกิดเหตุร้ายที่ไม่มีจุดรักษาการณ์ของเจ้าหน้าที่อยู่ 1 ใน 3 ของบริเวณที่เกิดเหตุร้ายทั้งหมด

สรุปได้ว่า พื้นที่ที่เกิดเหตุร้ายเกิดในพื้นที่ที่มีการสัญจรเข้าถึงได้ ไม่ว่าจะเปิดโล่งหรือปิดล้อม มีหลังคาคลุมหรือไม่มีหลังคาคลุม และแม้ว่าจะมีแสงสว่างเพียงพอ มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำอยู่ในบริเวณ ก็ยังมีเหตุร้ายเกิดขึ้น

ข้อเสนอแนะโรงพยาบาลจำเป็นต้องวางผังแม่บทการใช้อาคาร เพื่อควบคุมการสัญจรเข้า-ออกของผู้คนแต่ละประเภท อีกทั้งลดองค์ประกอบของอาคารที่บดบังทัศนวิสัยในการสังเกตการณ์ลง ประกอบกับเพิ่มระบบรักษาความปลอดภัยในบริเวณที่เกิดเหตุร้ายซ้ำซ้อน อาทิเช่น บริเวณรอบอาคารภปร.และอาคารสก.

ภาควิชา.....สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์..... ลายมือชื่อ.....

สาขาวิชา.....สถาบันพัฒนบริหารศาสตร์..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก.....

ปีการศึกษา.....2554..... ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม.....

5374182425 : MAJOR ARCHITECTURE

KEY WORDS: FACILITY MANAGEMENT/ SECURITY / HOSPITAL

THAWANHATHAI LAOMANIT: THE SITUATION OF HOSPITAL SECURITY. CASE STUDY CHULALONGKORN HOSPITAL. ADVISOR : ASSOC. PROF.CDR TRIWAT VIRYASIRI RTN., CO-ADVISOR: ASST. PROF. SARICH CHOTIPANICH, Ph.D.,128 pp.

A security system for a building is comprised of measures to protect the life and the property in that building. The security system has to relate to the context of the building, particularly the hospital. Chulalongkorn Hospital was used in this case study. It is situated in a large area and has many buildings. In addition, many people come for the services 24 hours a day. As a result, the security system of this hospital should be examined.

The purpose of this study was to obtain the relationship between the physical characteristics of the external area of the hospital, the provided security system and number of accidents or crime occurred in such area by studying the current physical area, the security system and accumulating the recorded accident or crime report.

It was found that the physical characteristics of the hospital area were various. The area can be categorized in two areas; one is an open space (no roof) and another is close area with covered roof. Moreover, most of the external area is accessible, and lighting system is provided almost all the external area. In addition, the area that crime/accident was frequently occurred was found to be close area with no covered roof, accessible and with enough lighting. The maximum numbers of crime/accident was found in the passageway between buildings with covered roof and enough lighting. Although, the security guards were around both front and beside the buildings, the numbers of crime/accident in such area with no security guards was found to be one-third of the total numbers of crime/accident.

It can be concluded that crime/accident can possibly be occurred in the accessible, enough lighting area either open space area or close area with or without covered roof. Even though, the security guards are in that area.

As for recommendations, the hospital has to have a master plan of the building in order to control the accessible authority of users in specified area, to modify the physical characteristic of building which decreases the monitoring capability of security guards, and to increase the security system in the area that the crime/accident was frequently occurred.

Department:.....Architecture.....Student's Signature .....

Field of Study:.....Architecture.....Advisor's Signature .....

Academic Year:.....2011.....Co-advisor's Signature .....

กิตติกรรมประกาศ

ผู้วิจัยขอขอบพระคุณ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก อาจารย์ รศ. นาวาโท ไตรวัฒน์ วิรัชศิริ และอาจารย์ที่ปรึกษาร่วม อาจารย์ รศ.ดร.เสรีชัย โชติพานิช เป็นอย่างสูงที่ได้ให้ความรู้ ให้ความช่วยเหลือ และคำแนะนำต่างๆ

ขอบพระคุณประธานกรรมการวิทยานิพนธ์ รศ.อวยชัย วุฒิไชยสิต กรรมการ รศ.พรพนชลัท สุริโยธิน และร ศ.ดร. วีระ สัจกุล ที่กรุณาสละเวลาในการสอบวิทยานิพนธ์ รวมทั้งการให้คำแนะนำต่างๆ

ขอบพระคุณผู้บริหารโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ทุกท่านที่กรุณาให้ความร่วมมือในการวิจัย

ขอบคุณคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ให้โอกาสอันยิ่งใหญ่ในการศึกษาขอบคุณครู อาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้วิชาความรู้ ขอขอบคุณรุ่นพี่ เพื่อนและรุ่นน้องที่คอยห่วงใย และเป็นกำลังใจ

ท้ายนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณ บุพการีและญาติพี่น้อง ผู้ให้ความสนับสนุนและให้กำลังใจเสมอมาจนสำเร็จการศึกษา

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ฅ
สารบัญภาพ.....	ญ
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
1.3 ขอบเขตของการวิจัย.....	3
1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	3
1.5 ระเบียบวิธีดำเนินงานวิจัย.....	4
1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	5
1.7 ข้อจำกัดในการวิจัย.....	6
บทที่ 2 หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง.....	7
2.1 แนวคิดของงานบริการอาคาร/ปฏิบัติการอาคาร (Facility Service)	7
2.2 การรักษาความมั่นคงปลอดภัย.....	9
2.3 แนวคิดในการจัดระบบรักษาความปลอดภัย.....	13
2.4 มาตรการในการรักษาความปลอดภัย (Security operation)	16
2.5 การปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัย.....	20
2.6 ภัยคุกคามและความเสี่ยง.....	26
2.7 การรักษาความมั่นคงปลอดภัยในโรงพยาบาล.....	30
บทที่ 3 สภาพปัจจุบัน.....	33
3.1 สภาพปัจจุบันทางกายภาพ.....	33
3.2 ระบบรักษาความปลอดภัย.....	55

	หน้า
3.3 เหตุร้ายที่เกิดขึ้นในบริเวณภายนอกอาคาร.....	71
บทที่ 4 วิเคราะห์ผลการศึกษา.....	78
4.1 สภาพทางกายภาพ.....	79
4.2 ระบบรักษาความปลอดภัย.....	87
4.3 เหตุร้ายที่เกิดขึ้นในบริเวณภายนอกอาคาร.....	93
บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	108
5.1 สรุป.....	108
5.2 อภิปรายผล.....	110
5.3 ข้อเสนอแนะ.....	114
รายการอ้างอิง.....	115
ภาคผนวก.....	116
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์.....	118

สารบัญตาราง

		หน้า
ตารางที่ 3.1	ช่วงเวลาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยแต่ละจุด.....	59
ตารางที่ 3.2	ตำแหน่งจุดรักษาการณ์ของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย.....	61
ตารางที่ 3.3	เหตุร้ายที่เกิดขึ้น ในปี พ.ศ. 2552.....	71
ตารางที่ 3.4	เหตุร้ายที่เกิดขึ้น ในปี พ.ศ. 2553.....	72
ตารางที่ 3.5	เหตุร้ายที่เกิดขึ้น ในปี พ.ศ. 2554.....	73
ตารางที่ 3.6	จำนวนเหตุร้ายที่เกิดขึ้นในแต่ละประเภท ในปี พ.ศ. 2552 - พ.ศ. 2554.....	75
ตารางที่ 3.7	จำนวนเหตุโจรกรรมที่เกิดในแต่ละสถานที่ ปี พ.ศ. 2552-2554.....	75
ตารางที่ 3.8	จำนวนเหตุทำลายทรัพย์สินที่เกิดในแต่ละสถานที่ ปี พ.ศ. 2552-2554.....	77
ตารางที่ 3.9	จำนวนเหตุทำร้ายร่างกาย/ทะเลาะวิวาทที่เกิดในแต่ละสถานที่ ปี พ.ศ. 2552-2554....	77
ตารางที่ 3.10	จำนวนเหตุบุกรุกที่เกิดในแต่ละสถานที่ ปี พ.ศ. 2552-2554.....	77
ตารางที่ 4.1	ลักษณะของกิจกรรมการใช้งานอาคาร.....	79
ตารางที่ 4.2	ลักษณะทางสภาพทางกายภาพแต่ละพื้นที่.....	82
ตารางที่ 4.3	ลักษณะของรั้ว.....	85
ตารางที่ 4.4	สภาพรั้วที่ชำรุด.....	86
ตารางที่ 4.5	ตำแหน่งจุดรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคารกับบริเวณพื้นที่.....	88
ตารางที่ 4.6	เปรียบเทียบเหตุร้ายในแต่ละปี.....	93
ตารางที่ 4.7	จำนวนเหตุร้ายที่เกิดในแต่ละบริเวณ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2552-2554.....	95
ตารางที่ 4.8	ลักษณะของกายภาพบริเวณที่เกิดเหตุร้าย.....	98
ตารางที่ 4.9	ลักษณะทางกายภาพของแต่ละบริเวณที่เกิดเหตุร้าย.....	101
ตารางที่ 4.10	ตำแหน่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยกับบริเวณที่เกิดเหตุร้าย.....	103

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1.1 แสดงขั้นตอนการศึกษา.....	6
ภาพที่ 2.1 แสดงประเภทงานบริการ/ปฏิบัติการอาคาร.....	9
ภาพที่ 2.2 แสดงองค์ประกอบของระบบรักษาความปลอดภัย.....	13
ภาพที่ 2.3 Facility Risk Management Process	30
ภาพที่ 3.1 ลักษณะของกิจกรรมการใช้งานอาคารของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย....	35
ภาพที่ 3.2 ถนนภายในของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย.....	36
ภาพที่ 3.3 ผังถนนภายในของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย.....	37
ภาพที่ 3.4 พื้นที่จอดรถยนต์แบบที่ 1.....	38
ภาพที่ 3.5 พื้นที่จอดรถยนต์แบบที่ 2.....	39
ภาพที่ 3.6 พื้นที่จอดยานพาหนะภายในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย.....	40
ภาพที่ 3.7 พื้นที่สวนแบบที่ 1.....	41
ภาพที่ 3.8 พื้นที่สวนแบบที่ 2.....	42
ภาพที่ 3.9 พื้นที่สวนภายในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย.....	43
ภาพที่ 3.10 สภาพพื้นที่พื้นที่หน้าอาคาร.....	44
ภาพที่ 3.11 สภาพพื้นที่ข้างอาคาร แบบที่ 1.....	45
ภาพที่ 3.12 สภาพพื้นที่ข้างอาคาร แบบที่ 2.....	46
ภาพที่ 3.13 สภาพพื้นที่หลังอาคาร แบบที่ 1.....	47
ภาพที่ 3.14 พื้นที่โดยรอบอาคาร.....	48
ภาพที่ 3.15 รั้ว แบบที่ 1.....	49
ภาพที่ 3.16 รั้ว แบบที่ 2.....	50
ภาพที่ 3.17 รั้ว แบบที่ 3.....	50
ภาพที่ 3.18 รั้ว แบบที่ 4.....	51
ภาพที่ 3.19 รั้ว แบบที่ 5.....	51
ภาพที่ 3.20 ตำแหน่งของรั้วแต่ละแบบ.....	52
ภาพที่ 3.21 ตำแหน่งความสูงของรั้ว.....	53
ภาพที่ 3.22 ตำแหน่งรั้วที่มีลักษณะซ้ำรูป.....	54
ภาพที่ 3.23 โครงสร้างการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย.....	56
ภาพที่ 3.24 จุดรักษาการณ์เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยภายนอกอาคาร ช่วงเวลา 6.30-14.30 น.	64
ภาพที่ 3.25 จุดรักษาการณ์เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยภายนอกอาคาร ช่วงเวลา 14.30-22.30 น.....	65

	หน้า
ภาพที่ 3.26 จุดรักษาการณ์เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยภายนอกอาคาร ช่วงเวลา 22.30-6.30 น.	66
ภาพที่ 4.1 จุดรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคารตำแหน่งบริเวณหน้าอาคาร.....	89
ภาพที่ 4.2 จุดรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคารตำแหน่งบริเวณข้างอาคาร.....	90
ภาพที่ 4.3 จุดรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคารตำแหน่งบริเวณหลังอาคาร.....	91
ภาพที่ 4.4 จุดรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคารตำแหน่งบริเวณลานจอดรถอาคาร/ทางเข้า- ออก.....	92
ภาพที่ 4.5 เปรียบเทียบเหตุร้ายในปี พ.ศ. 2552- พ.ศ.2554.....	94
ภาพที่ 4.6 เหตุร้ายที่เกิดในแต่ละบริเวณ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2552-2554.....	97
ภาพที่ 4.7 ตำแหน่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยช่วงเช้าเปรียบเทียบกับบริเวณที่เกิดเหตุร้าย....	105
ภาพที่ 4.8 ตำแหน่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยช่วงบ่ายเปรียบเทียบกับบริเวณที่เกิดเหตุร้าย...	106
ภาพที่ 4.9 ตำแหน่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยช่วงดึกเปรียบเทียบกับบริเวณที่เกิดเหตุร้าย.....	107

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย เป็นสถานที่ซึ่งให้บริการทางการแพทย์ รักษาพยาบาล ฟื้นฟูสมรรถภาพ ป้องกันโรคและส่งเสริมสุขภาพ โดยโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์มีวิสัยทัศน์ที่จะทำให้โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เป็นโรงพยาบาลชั้นนำระดับโลก ด้วยการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่อง การสร้างนวัตกรรมทางการแพทย์และการพยาบาล การสนับสนุนการค้นคว้าวิจัยฝึกอบรมและบริการทางวิชาการที่เป็นแหล่งอ้างอิงได้ในระดับสากล อีกทั้งการบริหารจัดการองค์กร ให้มีความคล่องตัว มีประสิทธิภาพทางการเงิน มีธรรมาภิบาลเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้และสร้างเสริมคุณภาพชีวิตของบุคลากร¹ และเพื่อจะไปถึงวิสัยทัศน์ข้างต้น ทางโรงพยาบาลจึงเกิด “โครงการพัฒนาโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย” เพื่อพัฒนาโครงสร้างทางกายภาพ โดยปรับภูมิทัศน์ให้สวยงาม เพิ่มพื้นที่ใช้สอยที่ให้ความสะดวกมากขึ้น มีความเชื่อมโยงระหว่างหน่วยงานเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดในการให้บริการ เนื่องจากลักษณะของการวางหมวดหมู่อาคารรักษาพยาบาลที่เป็นอยู่ไม่เป็นระบบ ประกอบเก่าอาคารนั้นเสื่อมโทรม ทำให้ที่การก่อสร้างอาคารเพิ่มขึ้น ในปัจจุบัน พ.ศ.2554 มีโครงการหลักมีทั้งหมด 13 โครงการ และโครงการต่อเนื่องอีก 8 โครงการ ได้แก่ โครงการอาคารรักษาพยาบาลรวมและศูนย์ความเป็นเลิศทางการแพทย์ โครงการอาคารผู้ป่วยในพิเศษ 14 ชั้น โครงการอาคารหอพักแพทย์/พยาบาล โครงการอาคารจอดรถหลังที่ 1 และ 2 โครงการอาคารสิรินธร (โรงพยาบาลผู้สูงอายุ) โครงการอาคารศูนย์กลางทำความสะอาด ฯ ศูนย์ซักฟอกและศูนย์โภชนาการ โครงการสาธารณูปโภค สถานีไฟฟ้าจ่ายกลาง อาคารผู้ป่วยนอกส่วนขยาย การปรับปรุงอาคารอนุรักษ์

¹โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย, ชาวประชาสัมพันธ์ [ออนไลน์], 2 กันยายน 2554 . แหล่งที่มา

โครงการก่อสร้างอาคารสันตนาการ ฯลฯ เป็นต้น โดยเฉพาะโครงการก่อสร้างอาคารรักษาพยาบาลรวมเฉลิมพระเกียรติ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวและอาคารศูนย์ความเป็นเลิศทางการแพทย์ มีพื้นที่ 224,752.25 ตารางเมตร ซึ่งจัดว่าเป็นโครงการขนาดใหญ่ ส่งผลให้โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์มีจำนวนแพทย์ พยาบาล ผู้มารับการรักษา ผู้สนับสนุน ทรัพย์สินและอุปกรณ์เพิ่มขึ้นจากเดิม การเปลี่ยนแปลงของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เป็นผลให้ลักษณะการใช้พื้นที่ของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม

พื้นฐานของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์นั้นเป็นองค์การการกุศลสาธารณะ ซึ่งเป็นสถานที่ที่เปิดให้บริการผู้มารับการรักษาตลอดเวลา เป็นผลให้อาคารส่วนใหญ่ต้องทำการเปิดทำการตลอดเวลาเช่นกัน และถึงแม้ว่าโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์จะเป็นองค์การการกุศลสาธารณะ แต่ก็ยังคงมีเหตุร้ายเกิดขึ้นในพื้นที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ก่อให้เกิดความเสียหายต่อความปลอดภัยของผู้ใช้พื้นที่และทรัพย์สิน ทำให้งานรักษาความปลอดภัยเป็นงานที่มีความสำคัญต่อโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ในเรื่องของ การจัดกำลังเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย การควบคุมทางเข้า-ออกอาคารและพื้นที่ การตรวจการณ์และควบคุมพื้นที่ การควบคุมการจราจรและพื้นที่ลานจอด รวมถึงการให้ความปลอดภัยแก่บุคคลสำคัญ ในอีกแง่หนึ่งของการรักษาความปลอดภัยนั้นเป็นเรื่องที่ส่งผลต่อกำลังใจ และประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ใช้พื้นที่ รวมถึงเป็นส่วนหนึ่งที่สะท้อนภาพลักษณ์ของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ซึ่งทางโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ได้เล็งเห็นความสำคัญของงานรักษาความปลอดภัย และได้จัดตั้งสำนักรักษาความปลอดภัยขึ้นมาเพื่อดูแลความเรียบร้อยภายในพื้นที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

จากการที่โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์มีการเปลี่ยนแปลงทั้งลักษณะกายภาพ ทรัพย์สิน ปริมาณของบุคลากรและผู้มารับรักษาที่เพิ่มขึ้น เพื่อพัฒนาให้โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์เป็นโรงพยาบาลชั้นนำระดับโลก ก่อให้เกิดความต้องการด้านความปลอดภัยตามมา เพื่อรองรับการขยายตัวดังกล่าว ดังนั้น การศึกษาสภาพระบบรักษาความปลอดภัยจึง

เป็นปัจจัยสำคัญ เพื่อที่จะสามารถนำไปเป็นข้อเสนอแนะในการวางแผนหรือพัฒนาระบบรักษาความปลอดภัย เพื่อให้ระบบรักษาความปลอดภัยสามารถรองรับต่อความต้องการและการขยายตัวของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

- 1) เพื่อศึกษาหลักการ ทฤษฎี และข้อมูลเกี่ยวกับระบบรักษาความปลอดภัย
- 2) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันทางกายภาพของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์
- 3) เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันของระบบรักษาความปลอดภัย
- 4) เพื่อศึกษาเหตุร้ายที่เกิดขึ้นภายในบริเวณโรงพยาบาล
- 5) เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาระบบรักษาความปลอดภัยของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

- 1) ทำการศึกษาครอบคลุมเฉพาะพื้นที่ส่วนกลางที่เป็นพื้นที่ภายนอกอาคารเท่านั้น และไม่รวมพื้นที่ภายนอกของคณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์ และวิทยาลัยพยาบาลที่มีการแบ่งพื้นที่โดยรั้ว
- 2) ข้อมูลที่ทำการศึกษาจะอยู่ในช่วงเดือนกรกฎาคม 54-มกราคม 55 ซึ่งสามารถนำมาวัดผลได้เฉพาะช่วงเวลาที่ทำการศึกษาเท่านั้น
- 3) ทำการศึกษาข้อมูลของระบบรักษาความปลอดภัยเฉพาะเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในระดับปฏิบัติการเท่านั้น

1.4 คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

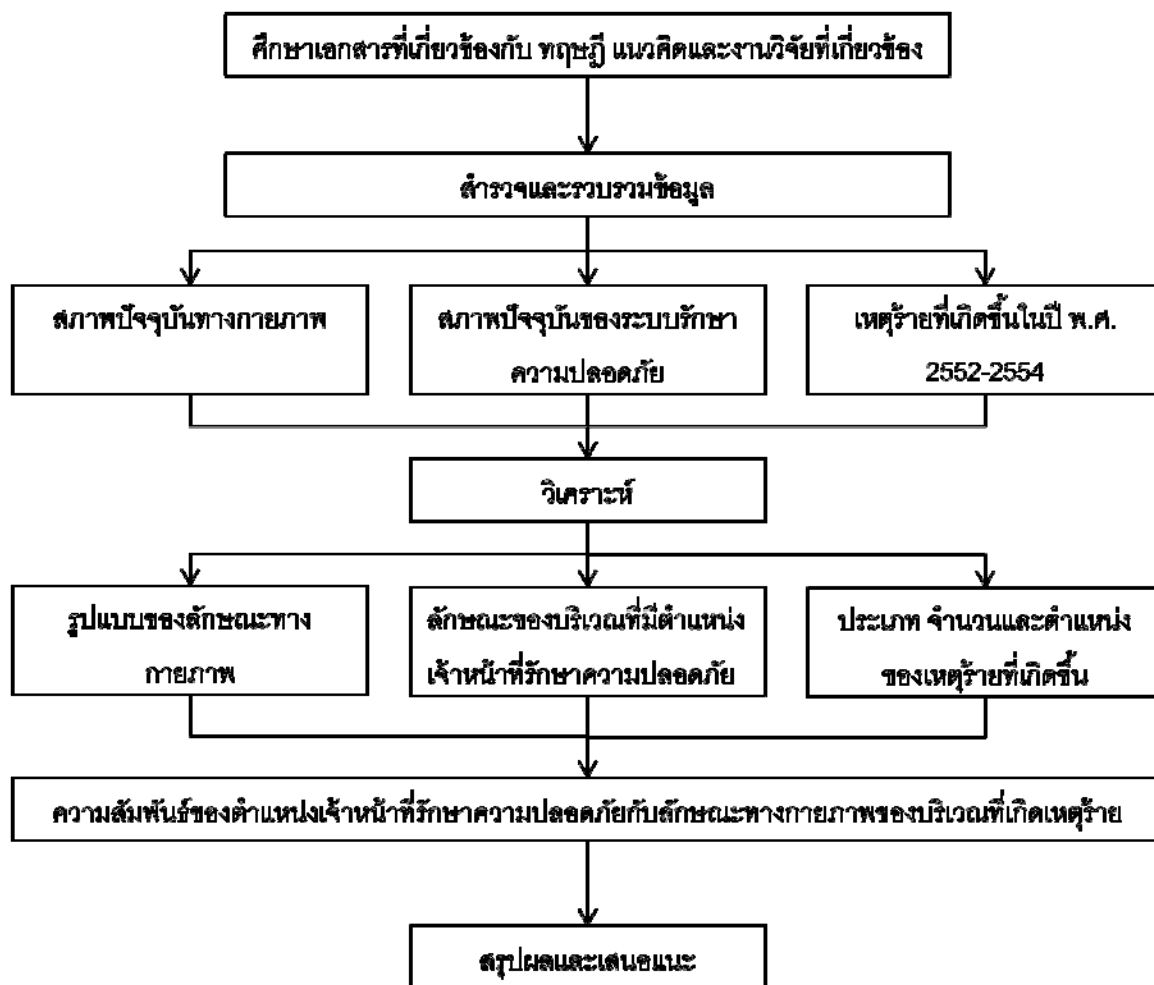
การรักษาความปลอดภัย (Security) หมายถึง ความปลอดภัยจากอันตรายที่มีต่อสวัสดิภาพและทรัพย์สินขององค์กรและผู้ใช้อาคาร เกี่ยวข้องกับการป้องกันการประทุษร้ายต่อชีวิต ความสงบ ความมั่นคง ในทรัพย์สินขององค์กรและพนักงาน จากการกระทำของบุคคลหรือกลุ่มบุคคล

1.5 ระเบียบวิธีการศึกษา

ในการศึกษาสามารถแบ่งขั้นตอนการวิจัยเป็น 7 ขั้นตอนได้ดังนี้

- 1) ศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้องกับ ทฤษฎี แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับระบบรักษาความปลอดภัย
- 2) ศึกษาสภาพปัจจุบันทางกายภาพของโรงพยาบาล ในเรื่องลักษณะของกิจกรรมการใช้งานอาคาร ลักษณะทางกายภาพ เพื่อศึกษารูปแบบของลักษณะทางกายภาพของกรณีศึกษา
- 3) ศึกษาสภาพปัจจุบันของระบบรักษาความปลอดภัย ในเรื่องดังต่อไปนี้
  - โครงสร้างสายบังคับบัญชาการรักษาความปลอดภัย
  - โครงสร้างการปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัย
  - ประเภทของจุดรักษาความปลอดภัย
  - ตำแหน่งของจุดรักษาความปลอดภัย
  - ภาระงานการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย
- 4) ศึกษาประเภท จำนวนและตำแหน่งที่เกิดเหตุร้ายในพื้นที่ของกรณีศึกษา โดยเป็นข้อมูลในอดีตระหว่างปี พ.ศ. 2552-2554
- 5) วิเคราะห์ข้อมูลจากการสำรวจและรวบรวมเอกสาร ในเรื่อง
  - รูปแบบของลักษณะทางกายภาพ
  - ลักษณะของบริเวณที่มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย
  - ลักษณะทางกายภาพของบริเวณที่เกิดเหตุร้าย
- 6) สังเคราะห์ความสัมพันธ์ของตำแหน่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยกับลักษณะทางกายภาพของบริเวณที่เกิดเหตุร้าย
- 7) สรุปผลข้อมูลจากการวิเคราะห์และข้อเสนอแนะ

ภาพที่ 1.1 แสดงขั้นตอนการศึกษาแนวทางในการพัฒนาระบบรักษาความปลอดภัยของโรงพยาบาล
จุฬาลงกรณ์

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

- 1) ทราบถึงรูปแบบของลักษณะทางกายภาพ ลักษณะของบริเวณที่มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยและลักษณะทางกายภาพของบริเวณที่เกิดเหตุร้าย
- 2) ทราบถึงความสัมพันธ์ของตำแหน่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยกับลักษณะทางกายภาพของบริเวณที่เกิดเหตุร้าย
- 3) เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาระบบรักษาความปลอดภัย

1.7 ข้อจำกัดในการวิจัย

- 1) ข้อมูลที่ทำการศึกษาคือจะอยู่ในช่วงเดือนกรกฎาคม 54 - มกราคม 55 ซึ่งสามารถนำมาวัดผลได้ เฉพาะช่วงเวลาที่ทำการศึกษาเท่านั้น
- 2) เนื่องจากโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์เป็นองค์กรขนาดใหญ่ ทำให้การเข้าถึงข้อมูลนั้นมีข้อจำกัด ประกอบกับระยะเวลาในการวิจัยที่จำกัด ทำให้สามารถเก็บข้อมูลจากแบบสอบถามได้เพียง 198 ชุด

บทที่ 2

หลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางในการพัฒนาระบบรักษาความปลอดภัย โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ต้องทำการศึกษาแนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการจัดการรักษาความมั่นคงปลอดภัย เพื่อใช้เป็นกรอบในการศึกษา รวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งประกอบไปด้วยเนื้อหา ดังนี้

- 2.1 แนวคิดของงานบริการอาคาร/ปฏิบัติการอาคาร (Facility Service)
- 2.2 การรักษาความมั่นคงปลอดภัย
- 2.3 แนวคิดในการจัดระบบรักษาความปลอดภัย
- 2.4 การปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัย
- 2.5 ภัยคุกคามและความเสี่ยง
- 2.6 การรักษาความมั่นคงปลอดภัยในโรงพยาบาล

2.1 แนวคิดของงานบริการอาคาร/ปฏิบัติการอาคาร (Facility Service)

การบริการอาคาร/ปฏิบัติการอาคาร¹ (Facility Service) คือ กิจกรรมกรบริการและการปฏิบัติงานต่างๆ ภายในอาคาร ที่มารองรับการใช้งานของผู้ใช้อาคาร และทำให้อาคารสามารถใช้งานได้ โดยทำให้ผู้ใช้อาคารได้รับความสะดวก ปลอดภัย และมีสภาพแวดล้อมที่ดีเมื่อเข้าใช้อาคาร

2.1.1 ประเภทของงานบริการอาคาร/ปฏิบัติการอาคาร

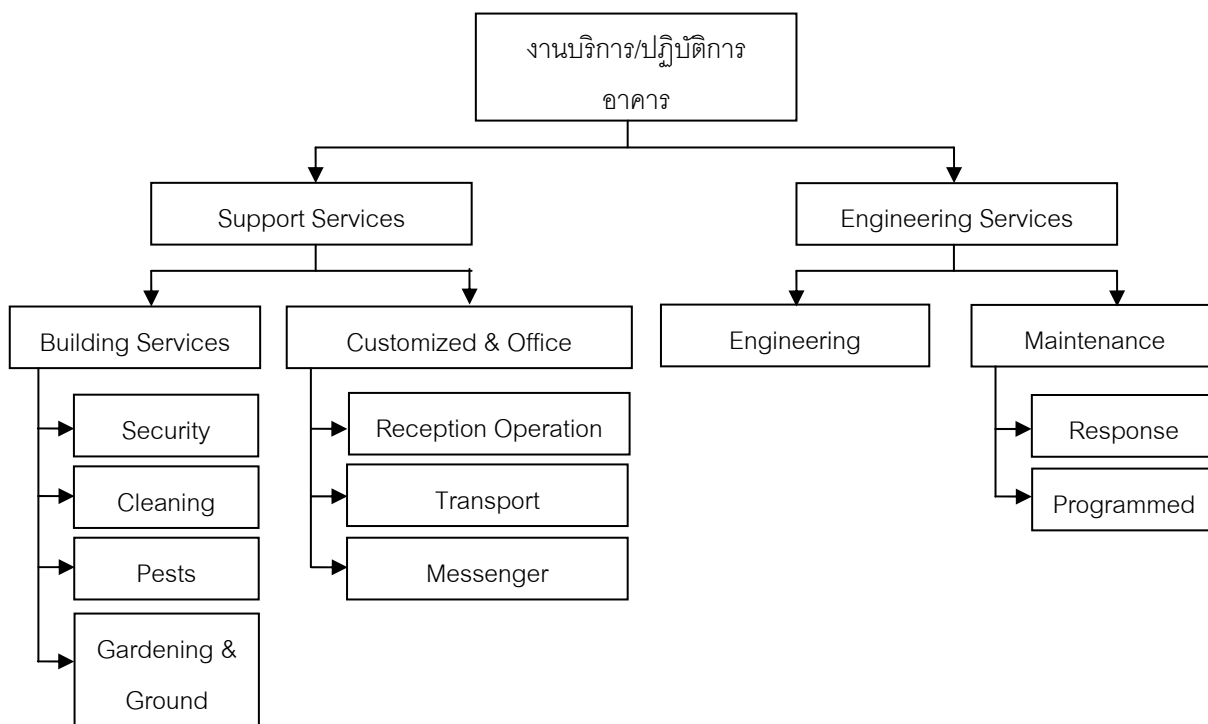
งานบริการอาคาร/ปฏิบัติการอาคาร สามารถจำแนกได้เป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

- กลุ่มบริการสนับสนุน (Support service) ประกอบด้วย งานบริการอาคาร และบริการสำนักงาน

¹ เสริชย์ โชติพานิช, การบริหารทรัพยากรกายภาพ: หลักการและทฤษฎี. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), หน้า 98-85.

- กลุ่มงานบริการวิศวกรรม (Engineer service) ประกอบด้วย งานดูแลความคุมระบบ และงานบำรุงรักษา

ภาพที่ 2.1 แสดงประเภทงานบริการ/ปฏิบัติการอาคาร

ที่มา : เสริชย์ โชติพานิช, การบริหารทรัพยากรกายภาพ: หลักการและทฤษฎี. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553),

งานรักษาความมั่นคงปลอดภัยนั้นเป็นส่วนหนึ่งในงานบริการ/ปฏิบัติการอาคาร โดยมีลักษณะเป็นงานที่เกิดขึ้นเป็นประจำ เพื่อให้อาคารสามารถใช้งานได้และผู้ใช้อาคารสามารถทำงาน มีความสะดวกสบายและปลอดภัยในระหว่างที่อยู่ในอาคาร

2.2. การรักษาความมั่นคงปลอดภัย

2.2.1 นิยามและความหมายของการรักษาความปลอดภัย

ระเบียบว่าด้วย การรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2517² ได้ให้คำจำกัดความ การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่ คือมาตรการที่กำหนดขึ้นเพื่อพิทักษ์ รักษาให้ ความปลอดภัยแก่ที่สงวน อาคาร และสถานที่ของส่วนราชการ ตลอดจนวัสดุ อุปกรณ์ เจ้าหน้าที่และเอกสาร ในอาคารสถานที่ดังกล่าวให้พ้นจากการโจรกรรม การจารกรรมและการก่อวินาศกรรมหรือเหตุอื่นใด อันอาจทำให้เสียสมรรถภาพในการปฏิบัติการกิจของส่วนราชการได้

เดชน์ จรูญเรืองฤทธิ์³ ได้ให้ความหมายของงานรักษาความมั่นคงปลอดภัย คือ การป้องกันบุคคล, ข่าวสาร, สถานที่และทรัพย์สิน ตลอดจนงานกิจการของหน่วยงานใดๆ อาจจะเป็นหน่วยงานของทางราชการหรือขององค์กร ให้พ้นจากการกระทำใดๆ ที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงหรือผลประโยชน์ขององค์กรนั้นๆ หากองค์กรเป็นหน่วยงานราชการ ก็จะพิจารณาหนักไปในทางผลที่กระทบกระเทือนความมั่นคงของชาติ แต่ถ้าเป็นหน่วยงานของเอกชนก็จะพุ่งเล็งถึงผลประโยชน์ของหน่วยงานหลัก

เสรีชัย โชติพานิช⁴ ได้ให้ความหมายของงานรักษาความมั่นคงปลอดภัย คือ การจัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ทำหน้าที่กำกับดูแลรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ใช้อาคารและอาคาร

จากนิยามของงานรักษาความมั่นคงปลอดภัยที่ได้แสดงไว้ในขั้นต้น สามารถนำมาสรุปได้ดังนี้

การรักษาความมั่นคงปลอดภัย (Security) หมายถึง การดำเนินการใดๆ เพื่อสร้างความมั่นคงปลอดภัยให้แก่สวัสดิภาพและทรัพย์สิน ทั้งในส่วนของบุคคลและองค์กร เพื่อให้พ้นจากความเสียหายที่เกิดจากภัยคุกคามโดยบุคคลหรือกลุ่มบุคคลที่มีเจตนาร้าย

² กระทรวงมหาดไทย. พระราชกฤษฎีกาบัญญัติระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2517. กรุงเทพฯ : กระทรวงมหาดไทย, 2517.

³ เดชน์ จรูญเรืองฤทธิ์, รวมบทความเรื่องการรักษาความปลอดภัย, (กรุงเทพ: สำนักพิมพ์อัมรินทร์ พรินต์ติ้งกรุ๊ป, 2531), หน้า 9

⁴ เสรีชัย โชติพานิช, การบริหารทรัพยากรกายภาพ: หลักการและทฤษฎี. (กรุงเทพ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), หน้า 102.

การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไม่ใช่เป็นเรื่องที่ส่งผลเฉพาะการป้องกันด้านสุขภาพเท่านั้น การรักษาความมั่นคงปลอดภัยยังเป็นเรื่องส่งผลต่อขวัญกำลังใจซึ่งสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการทำงานของผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่ รวมไปถึงถึงภาพลักษณ์ขององค์กรและของสถานที่ ซึ่งระดับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยของแต่ละสถานที่ แต่ละองค์กรนั้นไม่เท่ากัน เพราะขึ้นอยู่กับระดับความเสี่ยงของแต่ละองค์กรหรือขึ้นกับนโยบายของแต่ละองค์กรว่าให้ความสำคัญกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยมากน้อยเพียงใด

2.2.2 หลักการในการรักษาความปลอดภัย

การรักษาความปลอดภัยเกี่ยวข้องกับการดำเนินการ ประกอบไปด้วยหลัก 3 ประการ คือ

- ตรวจตรา (Detection)
- ยับยั้ง (Deterrence) หรือทำให้ล่าช้า (Delay)
- การแก้ไขหรือตอบสนองต่อสถานการณ์ (Response)

การตรวจตรานั้นเป็นการวางมาตรการเพื่อป้องกันและกีดกันผู้ประสงค์ร้ายไม่ให้เข้ามาในพื้นที่หรือไม่ให้มีโอกาสในการกระทำใดๆที่เป็นภัยคุกคาม โดยการดำเนินงานจะเกี่ยวข้องกับการควบคุมการเข้า-ออก (Access control) และการตรวจการณ์ (Surveillance) ส่วนการยับยั้งและการแก้ไขหรือตอบสนองต่อสถานการณ์นั้นเป็นการวางแผนหรือมาตรการเมื่อมีเหตุร้ายเกิดขึ้นแล้ว หรือมาตรการป้องกันไม่ให้ผู้ประสงค์ร้ายสามารถหลบหนีได้หลังจากก่อเหตุร้ายขึ้น

การรักษาความปลอดภัยนั้นควรได้รับการออกแบบและวางแผนโดยใช้หลัก 3 ประการนี้ ตั้งแต่เริ่มต้น เพื่อที่จะสอดคล้องกับองค์ประกอบทางกายภาพ มาตรการในการปฏิบัติการรักษาความปลอดภัย เจ้าหน้าที่ในงานรักษาความปลอดภัย ตลอดจนการใช้อุปกรณ์และเทคโนโลยีต่างๆ ซึ่งจากลักษณะพื้นฐานของหลักการทั้ง 3 ประการ สะท้อนให้เห็นว่าระดับความเข้มงวดของการรักษาความมั่นคงปลอดภัยแปรผกผันกับระดับความสะดวกสบายของผู้ใช้พื้นที่และอาคาร อาทิเช่น อาคารที่มีระบบการรักษาความปลอดภัยต่ำนั้น อาจจะไม่ควบคุมผู้คนเข้า ออกอาคาร ไม่มีการตรวจค้น ทำให้ผู้ใช้อาคารรู้สึกว่ามีอิสระและรู้สึกสะดวกสบาย แต่ในทางตรงกันข้าม อาคารที่มีระบบการรักษาความปลอดภัยที่เข้มงวด มักมีขั้นตอนในการเข้าถึงพื้นที่หรืออาคาร มีการตรวจค้นและตรวจตราในระดับที่สูง ก่อให้เกิดความรู้สึกไม่สะดวกสบายแก่ผู้ใช้งานนั้นๆได้

อาคารในแต่ละประเภทจะมีระดับการดำเนินงานด้านความปลอดภัยที่แตกต่างกันไป ซึ่งขึ้นอยู่กับประเภทของอาคาร นโยบายขององค์กร เพราะมีผลต่อจิตใจของผู้ใช้งาน และภาพลักษณ์ขององค์กร อาทิเช่น บ้านเรือนจะมีระดับการรักษาความปลอดภัยที่ต่ำกว่าอาคารของสถาบันการเงิน เป็นต้น

2.2.3 องค์ประกอบของการรักษาความมั่นคงปลอดภัย

โดยระบบรักษาความปลอดภัย จะต้องประกอบไปด้วย 3 ส่วน ได้แก่ องค์ประกอบด้านกายภาพ การปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัย และระบบเทคโนโลยีรักษาความปลอดภัย

- องค์ประกอบด้านกายภาพ

หมายถึง ส่วนที่เป็นลักษณะทางกายภาพของอาคาร บริเวณที่สามารถป้องกันหรือตรวจสอบการเข้า-ออกได้ ประกอบด้วย แนวรั้วรอบพื้นที่ ผนังและประตูทางเข้า-ออกอาคาร ผนังและประตูด้านในอาคาร

- การปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัย

หมายถึง การกำหนดนโยบาย วิธีการ ขั้นตอนการในการปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัย การจัดกำลังเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัย โดยเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยจะเป็นผู้ทำหน้าที่กำกับดูแลและดำเนินการให้ระเบียบและมาตรการด้านการรักษาความปลอดภัยสำคัญและมีประสิทธิภาพ รวมถึงทำหน้าที่ เช่น การตรวจตรา ตรวจสอบ ควบคุมการเข้า – ออก เป็นต้น

แหล่งที่มาของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยในปัจจุบันสามารถแบ่งได้เป็น 2 ประเภท ได้แก่ การจัดจ้างบริษัทรักษาความปลอดภัยซึ่งเป็นบุคลากรจากภายนอกเข้ามาดูแล และการจัดตั้งหน่วยงานรักษาความปลอดภัยขึ้นในองค์กรซึ่งบุคลากรที่ได้จัดตั้งขึ้นก็จะเป็นบุคลากรขององค์กร ซึ่งทำให้แต่ละแนวทางมีข้อดีข้อเสียที่แตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับนโยบายและความต้องการในแต่ละองค์กร นอกเหนือจากนั้นองค์กรต่างๆ นิยมที่จะจัดจ้างเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยแบบผสม ที่ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยขององค์กรที่จัดตั้งขึ้นเองและจัดจ้างเจ้าหน้าที่จากภายนอก

- ระบบเทคโนโลยีรักษาความปลอดภัย

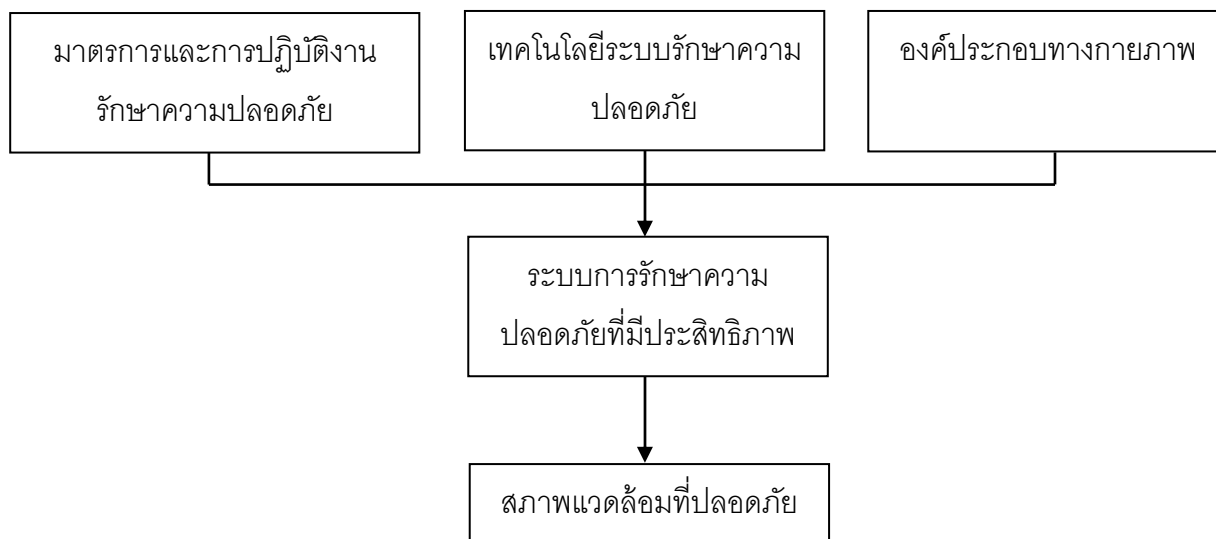
หมายถึง อุปกรณ์เครื่องมือในการรักษาความปลอดภัยที่ติดตั้งในพื้นที่ทั้งภายในและภายนอกอาคาร เช่น ระบบโทรทัศน์วงจรปิด ระบบควบคุมการเข้า-ออก (Access control) ระบบควบคุมการสัญจร ระบบตรวจจับวัตถุอันตราย และระบบแจ้งเหตุ เป็นต้น องค์ประกอบทั้ง 3 นี้ มีความสัมพันธ์และส่งผลต่อกัน ดังนั้น การกำหนดระบบการรักษาความปลอดภัยจึงต้องการนโยบายด้านการรักษาความปลอดภัยที่ชัดเจนจากผู้บริหารองค์กร เพราะจะเป็นสิ่งที่จะนำมาใช้กำหนดแนวทางและรูปแบบการรักษาความปลอดภัย ทั้งนี้แต่ละองค์กรอาจเลือกแนวทางการรักษาความปลอดภัยที่แตกต่างกัน ซึ่งเป็นผลให้ลักษณะและจำนวนของแต่ละองค์ประกอบข้างต้นแตกต่างกัน เช่น องค์กรที่เน้นการรักษาความปลอดภัยโดยอาศัยเทคโนโลยีเป็นหลัก จะมีแนวโน้มที่ต้องใช้จำนวนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่น้อยกว่า หรือ อาคารที่มีจำนวนทางเข้า-ออกมาก อาจต้องการจำนวนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยที่มากขึ้น เพื่อทำหน้าที่ควบคุมจุดทางเข้า-ออกเหล่านั้น⁵

สามารถพิจารณาระดับของประสิทธิภาพด้านความปลอดภัยได้จาก (Norman,2004)

- ประสิทธิภาพและความสามารถของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย
- ความตื่นตัวและความร่วมมือของผู้ใช้อาคาร
- การป้องกันทางกายภาพ/องค์ประกอบทางกายภาพ
- การป้องกันโดยอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์
- ระบบควบคุมการเข้า-ออก
- ระบบตรวจจับและแจ้งเตือน
- ระบบตรวจการณ์และติดตาม
- ระดับประสิทธิภาพการจัดการและดำเนินการเมื่อเกิดเหตุ
- มาตรการและระเบียบวิธีปฏิบัติในการรักษาความปลอดภัย

⁵ เสรีชัย โชติพานิช, การบริหารทรัพยากรกายภาพ: หลักการและทฤษฎี. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), หน้า 192.

ภาพที่ 2.2 แสดงองค์ประกอบของระบบรักษาความปลอดภัย⁶

2.3. แนวคิดในการจัดระบบรักษาความปลอดภัย

ปัจจุบันการจัดระบบรักษาความปลอดภัยมีความซับซ้อนมากขึ้นทั้งในด้านทฤษฎีและการปฏิบัติ เนื่องด้วยมีการค้นคว้า วิจัยในเรื่องการรักษาความปลอดภัยที่กว้างขวาง ประกอบกับเทคโนโลยีของอุปกรณ์ในการรักษาความปลอดภัยที่พัฒนาไปอย่างมากว่าแต่ก่อนที่อาศัยประสบการณ์ของผู้ปฏิบัติงานเป็นสำคัญ

การออกแบบระบบการรักษาความปลอดภัย จึงเป็นการจัดสรรองค์ประกอบการรักษาความปลอดภัย ระหว่าง 3 องค์ประกอบ คือ องค์ประกอบด้านกายภาพ การปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัย และระบบเทคโนโลยีรักษาความปลอดภัย ให้มีความเหมาะสมกับนโยบายและความต้องการในการรักษาความปลอดภัยขององค์กร และเกิดประสิทธิภาพสูงสุด เพราะยิ่งองค์กรมีความต้องการการรักษาความปลอดภัยในระดับที่สูงมากเท่าไร การลงทุนให้กับการรักษาความปลอดภัยก็ยิ่งสูงตาม การออกแบบระบบการรักษาความปลอดภัยจึงต้องคำนึงถึงต้นทุนเป็นหนึ่งในปัจจัยหลักด้วยเช่นกัน

⁶ เสรีชัย โชติพานิช, การบริหารทรัพยากรกายภาพ: หลักการและทฤษฎี. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), หน้า 192

และเนื่องจากการรักษาความปลอดภัยเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับทุกคนในองค์กร เพราะสัมพันธ์กับการทำงานและการใช้ชีวิตภายในพื้นที่ ดังนั้น การออกแบบและวางแผนระบบการรักษาความปลอดภัยจึงควรได้รับความร่วมมือกันทั้งองค์กร

การออกแบบระบบการรักษาความปลอดภัยโดยหลักแล้วต้องมีลักษณะสอดคล้องไปกับความเสี่ยง ความต้องการลักษณะกิจกรรม ลักษณะทางกายภาพและบริบทโดยรอบของพื้นที่ (Broder, 2006) โดยการกำหนดระบบการรักษาความปลอดภัยควรได้รับการคำนึงถึงและวางแผนมาตั้งแต่ขั้นตอนการออกแบบอาคารและวางผังพื้นที่ (Knoop, 2004) จากนั้นเมื่อเข้าใช้อาคาร ระบบรักษาความปลอดภัยจะมีประสิทธิภาพ เมื่อได้รับการร่วมมือและความตื่นตัวจากผู้ใช้งานพื้นที่ด้วย

2.3.1 กลยุทธ์การออกแบบระบบการรักษาความปลอดภัย

กลยุทธ์การออกแบบระบบการรักษาความปลอดภัย มีอย่างน้อย 3 ชุด แนวความคิดดังนี้ (Atlas, 2004)

- Natural concepts เน้นที่การใช้ องค์ประกอบทางกายภาพของพื้นที่ เช่น รั้วแนวป้องกันผนังและประตู ในการรักษาความปลอดภัยเป็นหลัก โดยมีการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยและอุปกรณ์รักษาความปลอดภัยเป็นส่วนเสริม
- Organizational concepts เน้นที่การอาศัยการปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัยของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยเป็นหลัก โดยอาจมีอุปกรณ์เทคโนโลยีรักษาความปลอดภัยเป็นส่วนเสริมร่วมกับการใช้องค์ประกอบทางกายภาพในพื้นที่
- Mechanical concepts เน้นที่การใช้เทคโนโลยีและอุปกรณ์ของระบบรักษาความปลอดภัยเป็นส่วนหลัก ร่วมกับการจัดให้มีการปฏิบัติงานโดยเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

แต่ละแนวความคิดย่อมเหมาะสมกับบริบท ความต้องการและนโยบายของแต่ละองค์กรที่มีแตกต่างกัน เพราะแต่ละแนวความคิดจะมีการแบ่งสัดส่วนของทรัพยากรของระบบรักษาความปลอดภัยแตกต่างกันออกไป ทั้งในเรื่องของ จำนวนเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย อุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการรักษาความปลอดภัย ผู้ออกแบบระบบการรักษาความปลอดภัยจึงควรพิจารณาให้

เข้าใจถึงสภาพ บริบท นโยบาย ความต้องการและข้อจำกัดของแต่ละองค์กร เพื่อจะสามารถเลือกใช้แต่ละแนวความคิดให้เหมาะสมกับแต่ละองค์กร ได้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด

2.3.2 แนวคิดเกี่ยวกับมาตรการในการรักษาความปลอดภัยเกี่ยวกับสถานที่

เดชนัน จรุงเรืองฤทธิ⁷ ได้ให้แนวคิดเรื่องมาตรการรักษาความปลอดภัยว่า ขนาดของอาคารสถานที่ที่มีขนาดใหญ่จะต้องมีระดับการรักษาความปลอดภัยที่สลับซับซ้อนมากกว่าอาคารสถานที่ที่มีขนาดเล็กกว่า ซึ่งเจ้าขององค์กรต้องจัดให้มีมาตรการรักษาความปลอดภัยให้เหมาะสมกับ ความสำคัญของสถานที่ มีความเกี่ยวข้องกับหัวข้อต่างๆ ดังนี้

- ต้องจัดให้มีพื้นที่ที่มีการรักษาความปลอดภัย (Restricted area)
  - ต้องมีการระวางป้องกันทางวัตถุ (Physical protection)
  - เครื่องกีดขวาง (Barrier)
  - การให้แสงสว่าง (Protection lighting)
- ต้องมีระบบสัญญาณแจ้งเหตุและการสื่อสาร (Alarm & Communication)
  - ระบบสัญญาณแจ้งเหตุ (Protective alarm)
  - ระบบการสื่อสาร (Communication)
- ต้องมีการควบคุมบุคคลและยานพาหนะ (Personal & Vehicle)
  - การควบคุมบุคคล (Personal control)
  - การควบคุมยานพาหนะ (Vehicle control)
- ต้องมียามรักษาการณ์ (Guard Force System)
- ต้องมีระบบป้องกัน ระวังอัคคีภัยและหนีไฟ (Fire Protection, Fire Fighting & Fire Escape)

2.3.2 ปัจจัยที่ควรคำนึงในการกำหนดแนวทางการรักษาความมั่นคงปลอดภัย

ปัจจัยที่ควรคำนึงในการกำหนดแนวทางการรักษาความมั่นคงปลอดภัย ได้แก่

- ลักษณะทางกายภาพ ทั้งในส่วนอาคารและพื้นที่โดยรอบ

⁷ เดชนัน จรุงเรืองฤทธิ, รวมบทความเรื่องการรักษาความปลอดภัย, (กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อัมรินทร์ พรินต์ติ้งกรุ๊ป, 2531), หน้า 9

- นโยบายและความต้องการขององค์กร เพื่อนำไปกำหนด วัตถุประสงค์ เป้าหมายและระดับความปลอดภัยที่ต้องการ
- ประเภทของธุรกิจและกิจกรรมการใช้งาน ประเภทของผู้ใช้พื้นที่หรืออาคาร
- ต้นทุนงบประมาณในส่วนงานรักษาความปลอดภัย
- สภาพและบริบทโดยรอบพื้นที่ รวมถึงสิ่งแวดล้อม สังคม เศรษฐกิจ และอาชญากรรม

สรุปได้ว่าหลักการในการรักษาความปลอดภัย นั้นประกอบด้วย หลัก 3 ประการ คือ ตรวจตรา (Detection) ยับยั้ง (Deterrence) หรือทำให้ล่าช้า (Delay) และการแก้ไขหรือตอบสนองต่อสถานการณ์ (Response) โดยอาศัยองค์ประกอบในการรักษาความปลอดภัย 3 ส่วน คือ องค์ประกอบด้านกายภาพ การปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัย และระบบเทคโนโลยีรักษาความปลอดภัย ประกอบกับแนวคิดที่เกี่ยวกับมาตรการในการรักษาความปลอดภัยสัมพันธ์กับขนาดของสถานที่ พันธกิจขององค์กร

2.4. มาตรการในการรักษาความปลอดภัย (Security operation)⁸

ปัจจัยที่ควรคำนึงถึงในระบบรักษาความปลอดภัย เช่น ตำแหน่งและชนิดของประตู, กล้อง, และจุดควบคุมการเข้าออก อีกทั้งตำแหน่งหรืออุปกรณ์ดังกล่าวมีผลต่อผู้ใช้อาคาร, เส้นทางการสัญจรของทั้งผู้คนและสิ่งของต่างๆ, แผนงานและนโยบายรักษาความปลอดภัย, มาตรฐานความปลอดภัยของแต่ละบุคคล และแบบตรวจสอบระบบความปลอดภัยของอาคาร เพื่อให้แผนปฏิบัติการในด้านความปลอดภัยสามารถเข้าถึงบุคคล กระบวนการและเทคโนโลยีได้ นอกจากนี้ยังควรคำนึงถึงความต้องการของเจ้าของอาคารต่อระบบรักษาความปลอดภัยและการจัดการในสถานการณ์ฉุกเฉิน

โดยทั่วไปแล้ว นโยบายรักษาความปลอดภัยและนโยบายฉุกเฉิน ควรสอดคล้องกับกระบวนการดำเนินงาน ลำดับขั้นตอนหากมีเหตุการณ์ฉุกเฉินเกิดขึ้น ตัวอย่างเช่น พนักงานรักษาความปลอดภัย เจ้าของอาคารและผู้เช่าควรมีส่วนร่วมในการคัดกรองและทำระเบียบสำหรับผู้ใช้ภายนอก โดยแนวทางของมาตรการในการรักษาความปลอดภัย มีลักษณะดังต่อไปนี้

⁸ Joseph A.Demkin, Security Planning and Design, (New jersey: John Wiley&Sons,Inc, 2003), Page 160-168.

2.4.1 สังเกตการณ์ (Surveillance)

ผู้สังเกตการณ์ ด้านบุคคลหมายถึง เช่น เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย หรือ ผู้ใช้งานอาคาร ด้านเทคโนโลยีที่นำเครื่องมือต่างๆ เช่น กล้องวงจรปิด มาใช้ในการสังเกตการณ์ อย่างไรก็ตาม หลักในการปฏิบัติสำหรับความปลอดภัย สามารถแบ่งได้ 4 ประเภท

- 1) การประเมินสถานการณ์(Assessment) โดยใช้เทคโนโลยีช่วยในการสังเกตการณ์ เพื่อแจ้งไปยังบุคคลให้เข้าถึงพื้นที่ที่เกิดเหตุการณ์ได้ทันท่วงที
- 2) การสังเกตการณ์และการตรวจตรา (Surveillance and monitoring) กล้องวงจรปิด(CCTV) ช่วยเก็บข้อมูลในรูปวิดีโอในบริเวณต่างๆ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้พนักงานรักษาความปลอดภัยสามารถตรวจตราได้ครอบคลุมพื้นที่มากขึ้นและระบุเหตุการณ์ที่น่าสงสัยได้
- 3) การป้องกัน (Deterrence) เมื่อมีเหตุการณ์ที่น่าสงสัยหรืออันตรายเกิดขึ้น เครื่องมือที่ใช้ตรวจตราสามารถส่งสัญญาณ หากมีเหตุการณ์ที่น่าสงสัยเกิดขึ้นได้
- 4) การเก็บข้อมูล (Archiving) เทคโนโลยีปัจจุบันสามารถบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในบริเวณที่กำหนด และนำมาดูย้อนหลังได้

2.4.2 การคัดกรอง (Screening)

การปฏิบัติงานในด้านความปลอดภัย สำหรับการใช้งานอาคารในบางบริเวณ การคัดกรองบุคคลและทรัพย์สินที่เข้าใช้ ถือเป็นสิ่งสำคัญ

- 1) บุคลากรของอาคารและผู้ใช้ภายนอก (Employee and Visitor) สำหรับบุคลากรและผู้ใช้ภายนอก การคัดกรองมีไว้เพื่อแบ่งแยกประเภทผู้ใช้งาน อำนาจในการเข้าถึงบริเวณต่างๆ และติดตามผู้ใช้งาน สามารถใช้วิธีการติดตามผู้ใช้งาน เช่น ติดแผ่นป้ายสี เพื่อระบุถึงอำนาจในการเข้าพื้นที่ๆ กำหนดไว้
- 2) จุดหมาย พัสตต่างๆ การตรวจตราและสังเกตพัสตต่างๆ ที่เข้ามาภายในบริเวณ ถือเป็นเรื่องที่มีความละเอียดอ่อนอีกเรื่องหนึ่ง พัสตต่างๆ ที่นำเข้าหรือส่งออกควรมีการกำหนดจุดบริเวณเพื่อตรวจสอบเบื้องต้น และเมื่อพบพัสตที่น่าสงสัยควรติดต่อเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องเข้ามาทำการตรวจสอบ
- 3) ผู้รับเหมา คนงานภายนอก พนักงานทำความสะอาด สำหรับกลุ่มบุคคลที่ติดต่อหรือเกี่ยวข้องกับการใช้งานอาคารเป็นระยะเวลาหนึ่ง ซึ่งนานกว่าผู้ใช้อาคารจากภายนอกโดยทั่วไป ซึ่งการ

เข้าถึงบริเวณต่างๆ จะง่ายขึ้น ทำให้ต้องมีมาตรการตรวจตรากลุ่มบุคคลดังกล่าว เช่น สำหรับพนักงานทำความสะอาดต้องมีการตรวจประวัติ และเมื่อเลิกงานต้องผ่านการตรวจค้นก่อน

2.4.3 ระบบควบคุมการเข้าออก (Access Control)

มีจุดประสงค์เพื่อควบคุมการเข้าออกในบริเวณต่างๆ ของบุคคล ยานพาหนะต่างๆ ที่กำหนดไว้ โดยใช้เครื่องมืออิเล็กทรอนิกส์หรือพนักงานทำหน้าที่ โดยต้องไม่เป็นอุปสรรคต่อการเดินผ่านไปมา

ระบบควบคุมการเข้าออกมีทั้งเป็นระบบอิเล็กทรอนิกส์หรือใช้สิ่งแวดล้อมทางกายภาพในการจัดการ หรือใช้ควบคู่กัน เช่นรั้วโดยรอบอาคาร เพื่อป้องกันบุคคลภายนอกเข้ามา, ระบบการควบคุมการเข้าออกภายในอาคาร เพื่อป้องกันการจรรยากรรมภายในอาคาร ซึ่งอาคารแต่ละหลังมีปัจจัยในการเลือกระบบการความปลอดภัยในด้านการควบคุมการเข้าออกแตกต่างกัน

ปัจจัยในการกำหนดระดับการควบคุมการเข้าออก แตกต่างกันไปขึ้นอยู่กับแต่ละอาคาร ระดับความเหมาะสมในการควบคุมการเข้าออก ขึ้นอยู่กับหลายปัจจัย เช่น ความต้องการของเจ้าของ, จำนวนพนักงาน, ควบคุมวัสดุอันตราย, ระดับของผู้ที่สัญจร ยานพาหนะที่สัญจรไปมา และอื่นๆ เพื่อนำมาใช้แบ่งพื้นที่ ในการวางแผนระดับการควบคุม ตัวอย่างการควบคุมการเข้าออก เช่น

- ผู้ดูแลอาคารสามารถตีปิดป้ายห้ามเข้าหรือห้ามบุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องเข้าได้ ในบริเวณที่ผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องเห็นได้สะดวก
- ผู้ที่รับผิดชอบด้านพนักงานรักษาความปลอดภัย ควรระบุหน้าที่ของพนักงานรักษาความปลอดภัยของแต่ละบุคคล

เครื่องมือหรือระบบควบคุมการเข้าออก เช่น มีการติดตั้งสัญญาณเตือนหากมีผู้บุกรุกในบริเวณที่กำหนด ทั้งทางประตู หน้าต่าง และช่องเปิดต่างๆ หรือการออกบัตรให้แก่บุคคล เพื่อแสดงสิทธิในการเข้าถึงพื้นที่ต่างๆ ได้

2.4.4 การบันทึกรายงานเหตุการณ์ (incident reporting)

เจ้าของอาคารต้องจัดให้มีระบบรักษาความปลอดภัย โดยที่ต้องมีข้อมูลการบันทึกเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ของหาย ความสูญเสียที่เกิดขึ้น และระบบรักษาความปลอดภัยต่างๆ การเก็บข้อมูล บันทึกเหตุการณ์ต่างๆ ความเข้าใจในการปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัย เป็นสิ่งสำคัญมากในการวางแผนรักษาความปลอดภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ ระบบการจัดเก็บข้อมูลจึงควรมีลักษณะง่ายต่อการบันทึกแต่ต้องเก็บข้อมูลละเอียดพอที่จะนำมาปรับปรุง ตรวจสอบและเป็นข้อมูลที่มีประสิทธิภาพเพียงพอที่จะนำมาประเมินผลการรักษาความปลอดภัย และข้อมูลที่จัดเก็บต่างๆ จะนำมาเป็นแนวทาง ช่วยให้ผู้วางแผนรักษาความปลอดภัยได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

2.4.5 การรักษาระบบการติดต่อสื่อสารข้อมูลระหว่างกัน (Maintaining communications integrity)

ในสถานการณ์ฉุกเฉินการติดต่อสื่อสารข้อมูลเป็นสิ่งสำคัญมาก ซึ่งบางเวลาสถานที่อาจทำให้การติดต่อสื่อสารระหว่างกันเป็นไปได้ยาก เช่น อยู่ในบริเวณจุดอับสัญญาณ ความถี่ในการติดต่อไม่ตรงกัน เป็นต้น สิ่งสำคัญที่ผู้บริหารด้านความปลอดภัยควรคำนึงถึงคือระบบสื่อสารที่ต้องใช้ประสานงานได้ตลอดเวลาระหว่างผู้เห็นเหตุการณ์และผู้ประจำการณ์ที่ฐาน โดยเฉพาะในช่วงเวลาที่เกิดสถานการณ์ฉุกเฉินขึ้น

2.4.6 การเปิดและปิดอาคาร (opening and closing building)

การเปิดและปิดอาคารเป็นปัจจัยสำคัญต่อการรักษาความปลอดภัย ดังนั้นแต่ละอาคารจึงควรมีมาตรการรองรับในการเปิดปิดอาคารแต่ละช่วงเวลา ซึ่งควรพิจารณาถึงปัจจัยต่างๆ ดังนี้

- บุคคลใดที่ได้รับอนุญาตให้เข้าออก ในช่วงเวลาที่อาคารปิดแล้ว และเพราะเหตุใด
- มีประตูใดที่ต้องเปิดทิ้งไว้ตลอดเวลา และมีมาตรการในการรักษาความปลอดภัยอย่างไร
- การขนส่งสิ่งของเป็นสิ่งที่เป็นจุดอ่อนสำคัญ เนื่องจากบางทีเป็นการทำงานในช่วงเวลาที่อาคารปิดแล้ว

- มีรายการตรวจสอบการเปิด ปิดอาคาร และพื้นที่ต่างๆ ในอาคารหรือไม่

2.4.7 การเดินตรวจตราในอาคาร (Building tour)

การเดินตรวจตราในอาคารเป็นสิ่งจำเป็นอย่างหนึ่งที่มีความถี่ไว้ นอกเหนือจากการติดตั้งกล้องวงจรปิด เพราะสามารถบันทึก เก็บข้อมูลต่างๆ ได้มากกว่า นอกจากนี้ยังสามารถช่วยตรวจตราเรื่องการบำรุงรักษาอาคารได้อีกด้วย

2.4.8 จำนวนพนักงานรักษาความปลอดภัยที่ต้องการ (Staffing requirements)

จำนวนพนักงานรักษาความปลอดภัย และระดับความสามารถในการรักษาความปลอดภัย ขึ้นกับหลายปัจจัย เช่น ลักษณะองค์กร, ขนาดพื้นที่ เป็นต้น พนักงานรักษาความปลอดภัยส่วนใหญ่เป็นพนักงานภายในองค์กรเอง และได้รับการฝึกให้มีความสามารถในการรักษาความปลอดภัย งบประมาณในการรักษาความปลอดภัยคือเป็นร้อยละ 1.2-1.5 ของค่าการดำเนินงานของอาคาร

2.5. การปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัย

ในการควบคุมการปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัย เราจำเป็นต้องทราบถึงลักษณะต่างๆ ของการปฏิบัติงาน เนื่องจากการปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่นั้นจะมี วิธีการปฏิบัติงาน ขอบเขตและความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน รวมถึงการวางจุดและตำแหน่งของผู้ปฏิบัติงานที่แตกต่างกัน

ดังนั้น การควบคุมการปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัยจึงมีรายละเอียดปลีกย่อยมากมาย และเพื่อให้ดำเนินการไปอย่างมีมาตรฐาน และสามารถตรวจสอบคุณภาพในการปฏิบัติงานได้ จึงรวบรวมลักษณะของการปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัยแบ่งเป็น หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงานในระดับต่างๆ และรายละเอียดวิธีการปฏิบัติงานในแต่ละพื้นที่ ดังต่อไปนี้

2.5.1 หน้าที่ความรับผิดชอบของผู้ปฏิบัติงาน

ระดับหัวหน้าพนักงานรักษาความปลอดภัย

- 1) ควบคุม ตรวจสอบดูแลการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยแต่ละจุดปฏิบัติงาน ตามนโยบายบริษัท และผู้ว่าจ้าง

- 2) จัดทำใบพรรณนาลักษณะงานให้แก่พนักงานรักษาความปลอดภัยในจุดปฏิบัติงานต่างๆ
- 3) รับผิดชอบในการจัดให้มีอุปกรณ์เครื่องมือจำนวนครบถ้วนและพร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลา
- 4) ประสานงานระหว่างผู้ว่าจ้างหรือฝ่ายบริหารอาคารกับพนักงานรักษาความปลอดภัยให้ปฏิบัติตามนโยบายหรือคำสั่งของฝ่ายบริหารอาคารอย่างถูกต้องชัดเจน และเป็นທີ່เข้าใจ
- 5) ประสานงานโดยแจ้งบริษัทผู้ประกันภัยอาคารเมื่อมีเหตุทรัพย์สินเสียหายและจัดทำรายงานเสนอฝ่ายบริหารอาคารเพื่อทราบ
- 6) เป็นผู้ประสานเจ้าหน้าที่ตำรวจท้องที่ พนักงานดับเพลิง หรือเจ้าพนักงานปกครอง ตามลักษณะที่เกี่ยวข้อง
- 7) รับผิดชอบการรายงานผลการปฏิบัติงานประจำวัน หรือรายงานเหตุการณ์ตามที่ได้รับมอบหมาย
- 8) ประสานการได้มาซึ่งวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือที่มีประสิทธิภาพ ในลักษณะที่พร้อมใช้งานอยู่ตลอดเวลา และตามสัญญาว่าจ้าง
- 9) วางแผนปฏิบัติการฝึกอบรมภายใน ในหัวข้อที่เกี่ยวข้องกับการรักษาความปลอดภัยและระเบียบ วินัย อย่างน้อยเดือนละ 1 ครั้ง หรือเป็นไปตามแผนงานฝึกอบรมที่บริษัทผู้ให้บริการรักษาความปลอดภัยได้เสนอไว้
- 10) รับผิดชอบจัดทำ และจัดให้มีฟอร์มที่ใช้ทำงานและตรวจสอบเอกสารที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงาน ให้พร้อมสำหรับการใช้งานได้ตลอดเวลา
- 11) ดูแลผู้ได้บังคับบัญชาให้ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ อย่างถูกต้องและจัดให้มีแผนปฏิบัติตามแผนการบำรุงรักษาอย่างสม่ำเสมอ
- 12) รับผิดชอบจัดทำรายงานสรุปผลการปฏิบัติงาน และสรุปกำลังพลที่ปฏิบัติงานในแต่ละเดือนให้ฝ่ายบริหารอาคารหรือผู้ว่าจ้างทราบ
- 13) ศึกษาและทบทวนกฎระเบียบของฝ่ายบริหารอาคารให้เกิดความเข้าใจอยู่ตลอดเวลา
- 14) ปฏิบัติหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าจ้างหรือฝ่ายบริหารอาคาร

ระดับสายตรวจ/ตรวจสอบทั่วไป

- 1) ตรวจสอบสถานที่ทั่วไป ทั้งทั้งอาคารเป็นบริเวณกว้าง และมีบันทึกรายงานแจ้ง หัวหน้างานหรือฝ่ายบริหารอาคารทราบ เมื่อพบสิ่งผิดปกติต่าง ๆ หรือพบเหตุทรัพย์สินสูญหาย
- 2) ตรวจสอบอุปกรณ์ดับเพลิงต่าง ๆ ให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน
- 3) ตรวจสอบอุปกรณ์หรือระบบต่าง ๆ ภายในพื้นที่ตามฝ่ายบริหารอาคารกำหนด
- 4) ขึ้นตรวจสอบการเข้าทำงานของผู้รับเหมาพร้อมทั้งบันทึกรายงานลงในสมุดบันทึก
- 5) ตรวจสอบสัญญาณเตือนภัย ตามที่ฝ่ายบริหารอาคารหรือพนักงานรักษาความปลอดภัยประจำห้องควบคุมอาคารจะแจ้ง (อุปกรณ์ตรวจจับความร้อนและควัน) เพื่อเข้าถึงที่เกิดเหตุโดยเร็ว และรายงานกลับเพื่อเตรียมรับเหตุการณ์ฉุกเฉิน
- 6) ตรวจสอบการเข้าทำงานของผู้รับเหมา เช่น ขอบเขตการอนุญาต รวมทั้งการบังคับระเบียบการติดบัตรผู้รับเหมาหรือผู้มาติดต่อตลอดเวลาเป็นต้น
- 7) ตรวจสอบบุคคลที่มีพฤติกรรมต้องสงสัย และรายงานหัวหน้างานและฝ่ายบริหารอาคาร
- 8) ตรวจสอบสถานะไฟฉุกเฉิน ป้ายทางออก (Exit Sign) อุปกรณ์ในตู้ดับเพลิงและแจ้งต่อหัวหน้างานและฝ่ายบริหารอาคารทราบทันที เมื่อพบความชำรุดบกพร่อง
- 9) ตรวจสอบและควบคุมมิให้ผู้ใช้อาคารวางสิ่งของกีดขวางการใช้บันไดหนีไฟ และตรวจสอบบานประตูให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ตามปกติ และแจ้งต่อหัวหน้างาน และฝ่ายบริหารอาคารทราบ
- 10) เข้าประจำการในจุดรักษาการณ์ต่าง ๆ แทนพนักงานรักษาความปลอดภัยอื่น ตามที่ได้รับมอบหมาย
- 11) ปฏิบัติหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าจ้างหรือฝ่ายบริหารอาคาร

ประจำตู้เข้า – ออกอาคาร

- 1) ควบคุมดูแลประตูทางเข้าเข้า – ออก โดยไม่ให้เกิดการเปิดประตูค้างไว้และระมัดระวังทรัพย์สินเสียหายจากเหตุฝนฟ้าคะนองหรือลมพัดแรง
- 2) สังเกตและจดจำรูปพรรณบุคคลภายนอกที่เข้า – ออกโรงอาคารเพื่อประสานงานและรายงานต่อหัวหน้าและฝ่ายบริหารอาคาร

- 3) ให้คำแนะนำลูกค้าหรือผู้มาติดต่ออาคารทราบทางเข้าออกและสังเกตพฤติกรรมลูกค้าที่เข้ามาติดต่ออาคารเพื่อประสานงานและรายงานต่อหัวหน้าและฝ่ายบริหารอาคารทราบ
- 4) ห้ามรถเข็นและจักรยานยนต์มาจอดบริเวณด้านหน้า และด้านข้างอาคาร
- 5) ติดตามความเคลื่อนไหวของข้อมูลรายละเอียดที่เกี่ยวข้องกับลูกค้าที่อยู่ภายในอาคาร ทั้งหมดจากผังรายชื่อลูกค้าเพื่อทราบที่ตั้งตามชั้นต่าง ๆ สาธารณูปโภคของอาคาร การใช้ งานของลานจอดรถ ตำแหน่งของอุปกรณ์ ป้องกันหรืออุปกรณ์ดับเพลิง ที่ตั้งของหน่วยงานย่อยต่าง ๆ ที่มีอยู่ภายในอาคาร เพื่อทราบข้อมูล และสามารถให้ข้อมูลที่เปิดเผยแก่ผู้มาติดต่อหรือสอบถามได้อย่างถูกต้อง
- 6) ห้ามลูกค้าหรือบุคคลภายนอกก่อความวุ่นวายหรือทำให้เกิดเสียงดังรำคาญภายในโถงหรือบริเวณหน้าอาคาร รวมถึงควบคุมมิให้เกิดพฤติกรรมกรวกรุ่มที่แสดงออกในกริยาที่ไม่เหมาะสมไม่สุภาพ
- 7) รับผิดชอบและตรวจสอบทรัพย์สิน ภายในโถง พร้อมบันทึกลงในสมุดตรวจสอบทรัพย์สิน ประจำวันถ้าหากทรัพย์สินสูญหาย หรือชำรุดให้รีบแจ้งหัวหน้างานฝ่ายบริหารอาคารทราบทันที
- 8) ปฏิบัติหน้าที่ และงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าจ้างหรือฝ่ายบริหารอาคาร

ประจำห้องควบคุม (Control room)

- 1) ตรวจสอบความปลอดภัยในระบบโทรทัศน์วงจรปิด (CCTV) ผ่านจอภาพแสดงผงทุกจุด พร้อมตรวจสอบเครื่องบันทึกภาพ และจอภาพให้ใช้งานได้ตลอดเวลา
- 2) บันทึกภาพเหตุการณ์ผิดปกติ พร้อมแจ้งหัวหน้างานเพื่อประสานตรวจสอบพร้อมทั้งรายงานฝ่ายบริหารอาคารทราบ
- 3) ถ้าหากอุปกรณ์ต่าง ๆ ชำรุด หรือทำงานผิดปกติหรือมีเสียงเตือนอื่น ๆ ดังขึ้น จะต้องแจ้งฝ่ายบริหารอาคารทราบทันที พร้อมทั้งรายงานให้หัวหน้างานทราบตามลำดับ
- 4) รายงานหัวหน้างานเพื่อประสานให้มีการเข้าตรวจสอบพื้นที่ต้นเหตุเมื่ออุปกรณ์ตรวจจับความร้อน (smoke detector heat detector) ส่งสัญญาณหรือแจ้งเตือนพร้อมมีรายงานเพื่อฝ่ายบริหารอาคารทราบ
- 5) ปฏิบัติตามระเบียบและควบคุมบุคคลภายนอกในการอนุญาตเข้าห้องควบคุม

- 6) ตรวจสอบความครบถ้วนและสภาพการณ์ใช้งานได้ของอุปกรณ์ภายในห้องควบคุม (control room) และรายงานฝ่ายบริหารอาคารเมื่อพบสิ่งผิดปกติ
- 7) รับโทรศัพท์แทนเจ้าหน้าที่ฝ่ายบริหารอาคารตามที่ได้รับมอบหมายด้วยรูปแบบประโยคตอบรับตามขั้นตอนวิธีการที่ทางอาคารกำหนดไว้และโอนสายได้อย่างถูกต้อง
- 8) บันทึกข้อมูลกรณีมีผู้โทรศัพท์ขู่วางระเบิด ตามรูปแบบที่ทางอาคารได้กำหนดไว้อย่างครบถ้วน
- 9) จัดการใช้งานระบบเสียงประกาศที่ได้รับมอบหมาย ได้อย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ
- 10) ควบคุมการเข้า – ออกของบุคคลต่าง ๆ ในห้องควบคุมให้เป็นไปตามระเบียบของฝ่ายบริหารอาคาร
- 11) สังเกตและทราบวิธีการทำงานของระบบดับเพลิงอัตโนมัติ FM 200 ในห้องควบคุม และสามารถควบคุมการทำงานในเบื้องต้นและแจ้งฝ่ายบริหารอาคารทราบเมื่อระบบส่งสัญญาณเตือน
- 12) ปฏิบัติหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าจ้างหรือฝ่ายบริหารอาคาร

ประจำจุดทางเข้า – ออกโครงการ

- 1) อำนวยความสะดวกตรวจตราบริเวณพื้นที่ที่รับผิดชอบตามระเบียบของผู้ว่าจ้างหรือตามที่ฝ่ายบริหารอาคารกำหนด
- 2) ให้สัญญาณจราจร เช่น สัญญาณนกหวีด การโบกรถ การให้สัญญาณหยุด และต้องไม่อนุญาตให้จอดรถในที่ห้ามจอด
- 3) เปิด – ปิดเส้นทางจราจรเข้า – ออกอาคารตามเวลาที่ห้ามกำหนด
- 4) ประสานงานกับเจ้าหน้าที่ตำรวจจราจรกลาง และตำรวจท้องที่
- 5) ควบคุมมิให้รถยนต์ที่มาส่งสินค้าเข้าจอดเกินเวลาที่กำหนด
- 6) ควบคุมการขนถ่ายสินค้าให้เป็นไปตามระเบียบปฏิบัติของฝ่ายบริหารอาคาร
- 7) ตรวจสอบเอกสารการนำเข้า – ออก ให้ถูกต้องตามระเบียบฝ่ายบริหารอาคาร
- 8) เข้าระงับเหตุเบื้องต้นสกัดจับ ติดตามคนร้าย ในส่วนพื้นที่รับผิดชอบ
- 9) ต้องอยู่ประจำจุดตลอดเวลา กรณีไปทำธุระส่วนตัวหรือรับประทานอาหาร ต้องมีผู้มาปฏิบัติหน้าที่แทน

ประจำทางเข้า – ออกอาคารจอดรถ และภายในอาคารจอดรถ

- 1) อำนวยการจัดการจราจรบริเวณพื้นที่ที่รับผิดชอบตามระเบียบของ ผู้ว่าจ้างหรือตามที่ ฝ่ายบริหารอาคารกำหนด
- 2) ให้สัญญาณมือ สัญญาณนกหวีด หรืออื่น ๆ ด้วยวิธีปฏิบัติสากลและเป็นไปตามระเบียบ ของผู้ว่าจ้าง
- 3) อนุญาตให้รถยนต์ที่มีบัตรจอดรถและมอเตอร์ไซค์ที่มีสติ๊กเกอร์อนุญาตเข้าจอดในอาคาร จอดรถเท่านั้น
- 4) ควบคุมดูแลให้ผู้ใช้อาคารจอดรถ ปฏิบัติตามกฎระเบียบของฝ่ายบริหารอาคาร กฎจราจร หรือกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ตำแหน่งห้ามจอด การติดเครื่องยนต์ในอาคารจอดรถ การ จอดรถกีดขวางทางสัญจร กีดขวางอุปสรรคดับเพลิงหรือห้องเครื่องส่วนกลาง
- 5) สังเกตและบันทึกข้อมูลลักษณะของพาหนะที่มีความชำรุดเสียหายและเข้ามาใช้งาน อาคารจอดรถ โดยรายงานหัวหน้าพร้อมฝ่ายบริหารอาคารทราบในรายละเอียดและเวลา เข้าจอด
- 6) ตรวจสอบทรัพย์สินในพื้นที่ปฏิบัติงาน พร้อมบันทึกลงในสมุดตรวจสอบทรัพย์สิน รายงาน หัวหน้าทราบในทันทีหากพบความชำรุดสูญหายหรือเสียหายของทรัพย์สิน
- 7) จัดทำบันทึกข้อเสนอแนะด้านการจัดการจราจรเพื่อประสิทธิภาพความคล่องตัว และ แนวทางป้องกันอุบัติเหตุ เหตุร้าย หรือความเสียหายสูญหายของพาหนะที่เข้ามาใช้ บริการ ให้แก่ฝ่ายบริหารอาคารเดือนละ 1 ครั้ง
- 8) สอดส่องความเรียบร้อยและสิ่งผิดปกติในพื้นที่ที่รับผิดชอบ และรายงานให้หัวหน้างาน และฝ่ายบริหารอาคารทราบ
- 9) ลงหลักฐานในบัตรจอดรถที่ผู้มาติดต่อเลือกใช้บริการจอดในพื้นที่เร่งด่วน
- 10) แนะนำรถที่จอดซ้อนคันให้ปลดห้ามล้อ ตั้งล้อให้ตรง เข้าเกียร์ในตำแหน่งว่างหรือ สอบถามจุดหมายปลายทางหากมิได้เข้าจอดในช่องจอดหรือกีดขวาง
- 11) เข็นรถที่จอดซ้อนคัน หรือจอดขวาง เพื่อให้รถในช่องจอดหรือรถที่ถูกกีดขวาง เข้า – ออก ได้สะดวก ทั้งระหว่างเวลาปฏิบัติงานและก่อนเวลาสิ้นสุดการปฏิบัติงาน
- 12) ปฏิบัติหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมายจากผู้ว่าจ้างหรือฝ่ายบริหารอาคาร

2.5.2 เครื่องมือและอุปกรณ์พื้นฐานในงานรักษาความปลอดภัย

เครื่องมือและอุปกรณ์พื้นฐานที่ใช้ในงานรักษาความปลอดภัย ส่วนใหญ่แล้วจะประกอบด้วย อุปกรณ์และวัสดุประจำตัวเจ้าหน้าที่ อุปกรณ์และวัสดุสนับสนุน ดังนี้

1. อุปกรณ์และวัสดุประจำตัว
  - 1) กระบอง
  - 2) ไฟฉายและประจู่ไฟฟ้าสำรอง
  - 3) รองเท้าบูตกันฝน
  - 4) ชุดกันฝน
  - 5) อุปกรณ์การจราจร ได้แก่ นกหวีด เสื้อสะท้อนแสง สายคาดจราจร
  - 6) อุปกรณ์และวัสดุอื่น ตามความจำเป็น
2. อุปกรณ์และวัสดุสนับสนุน
  - 1) วิทยุสื่อสารและประจู่ไฟฟ้าสำรอง
  - 2) ไฟฉายแรงสูงประจำป้อมทางเข้า – ออก
  - 3) ร่มกันฝนขนาดใหญ่
  - 4) แม่แรงสำหรับลากรถยนต์
  - 5) สมุดรายงาน แบบฟอร์มเอกสาร และเครื่องเขียน
  - 6) อุปกรณ์และวัสดุอื่น ตามความจำเป็น

ในการศึกษางานวิจัยนี้ จะนำข้อมูลดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการศึกษาภาระหน้าที่ตามลำดับชั้น ตามจุด

2.6 ภัยคุกคามและความเสี่ยง

ความไม่ปลอดภัยในอาคารเกิดจากภัยคุกคาม (Threats) โดยมีสิ่งที่เป็นเหตุอันตราย (Hazards) เช่น สิ่งของ วัตถุ บุคคลหรือเหตุการณ์ เป็นต้น

โอกาสที่ภัยคุกคามเกิดขึ้นและก่อให้เกิดความสูญเสีย หรือเป็นอันตรายกับผู้ใช้อาคารและทรัพย์สิน เรียกว่า ความเสี่ยง (Risk) (Broder,2006) หากพื้นที่ใดมีภัยคุกคามมาก และภัยคุกคามนั้น

มีโอกาสเกิดขึ้นได้มาก ถือได้ว่าพื้นที่นั้นๆ มีระดับความเสี่ยงสูง เป็นผลให้ระดับความปลอดภัยในพื้นที่มีต่ำหรือน้อย⁹

ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย¹⁰ (Security risks) หมายถึง ความเสี่ยงที่เกิดจาก ภัยคุกคามต่อความปลอดภัย (Security threats) สิ่งที่คุณคามหรือลดทอนความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของผู้ใช้อาคาร ความเสี่ยงด้านความปลอดภัยนี้ได้แก่ การโจรกรรม การทำร้ายร่างกาย การก่อการร้าย การจลาจล การประท้วง ฯลฯ

2.6.1 ปัจจัยที่ก่อให้เกิดความเสี่ยง

ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย จึงเกิดจากการประกอบกันของ 3 ปัจจัยต่อไปนี้ (Grassie , 2004)

- ทรัพย์สิน / สิ่งมีค่า (Assets) ทั้งนี้ทรัพย์สินหมายรวมถึง บุคคล ข้อมูล และอาคารและชิ้นส่วนประกอบอาคาร
- ภัยคุกคาม (Threats)
- จุดเปราะบางหรือจุดอ่อน (Vulnerabilities)

2.6.2 ผลกระทบจากเหตุการณ์ความเสี่ยงในอาคาร

ภัยคุกคามและความเสี่ยงหากไม่ได้รับการบริหารจัดการ หากไม่ได้รับการบริหารจัดการ เพื่อป้องกัน หลีกเลี่ยงหรือลดสิ่งที่ไม่ดีตามมาแล้วก็อาจส่งผลเสียได้ ดังต่อไปนี้

- การลดทอนผลผลิต / ผลการทำงาน (Productivity loss)
- การรับผิดชอบทางกฎหมาย (Legal liability)
- ความสูญเสียด้านการเงิน (Economic/Financial loss)
- ความสูญเสียด้านการลงทุน (Investment risk)
- ความเสียหายต่อชื่อเสียงและภาพลักษณ์ (Reputation/Image damage)
- ความเสียหายทางธุรกิจ (Business loss)

⁹ เสรีชัย โชติพานิช, การบริหารทรัพยากรกายภาพ: หลักการและทฤษฎี. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), หน้า 183.

¹⁰ เสรีชัย โชติพานิช, การบริหารทรัพยากรกายภาพ: หลักการและทฤษฎี. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), หน้า 186.

ผลกระทบจากความเสียหายสามารถประมาณโดยวิธีการคำนวณดังนี้ (ชัยเสฏฐ์ พรหมศรี, 2550)

$$\text{ผลกระทบความเสี่ยง (RI)} = \text{แนวโน้มที่จะเกิดขึ้น (L)} \times \text{ผลลัพธ์ (C)}$$

ดังนั้น ความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นจึงหมายถึงระดับของความเป็นไปได้และโอกาสที่จะเกิดภัยคุกคามที่เป็นอันตรายต่อสวัสดิภาพและทรัพย์สินของผู้ใช้พื้นที่ หากมีแนวโน้มที่จะเกิดขึ้นภัยคุกคามมากและมีผลลัพธ์ที่รุนแรง ผลกระทบก็จะรุนแรงตามไปด้วย ซึ่งถือว่าเป็นเหตุการณ์ที่ควรเฝ้าระวัง

2.6.3 แนวคิดเรื่องการจัดการความเสี่ยง (Risk management concept)¹¹

กระบวนการจัดการความเสี่ยงในอาคาร อันเป็นกระบวนการในการลดความสูญเสียจากความเสียหาย ประกอบด้วย (Bajaj, 2003)

1. การระบุความเสี่ยง (Risk identification/assessment)

ส่วนแรกของกระบวนการบริหารความเสี่ยง เกี่ยวข้องกับการระบุสิ่งที่เป็นภัยคุกคาม และสิ่งที่จะเป็นความเสี่ยงต่ออาคาร ผู้ใช้อาคาร และองค์กรเจ้าของอาคาร ในเรื่องต่อไปนี้

- แหล่งหรือจุดที่อาจทำให้เกิดความเสี่ยง
- เหตุการณ์ หรือเป็นปัจจัยที่เป็นอันตราย
- ประเภทและลักษณะของความเสี่ยง
- ผลกระทบ และผู้จะได้รับผลกระทบ

2. การวิเคราะห์ความเสี่ยง (Risk analysis)

ส่วนที่ 2 นี้ เกี่ยวข้องกับการประเมินและจัดลำดับ (Evaluating and ranking) ความเสี่ยง ระดับ/ประเภทความเสี่ยง (Risk Ranking /Catagorisation) อาจแบ่งออกได้เป็น 3 ระดับ

¹¹ เสริชย์ โชติพานิช, การบริหารทรัพยากรกายภาพ: หลักการและทฤษฎี. (กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553), หน้า 188-189.

- Major
- Moderate
- Minor

การวิเคราะห์ประเมินความเสี่ยงนี้ ต้องมีการกำหนดเกณฑ์ในการพิจารณาระดับของความเสี่ยง (Criteria) การประเมินระดับความรุนแรงของผลที่จะตามมา (Severity/Impact) และการประมาณความเป็นไปได้ในการเกิดความเสี่ยง (Frequency/Probability)

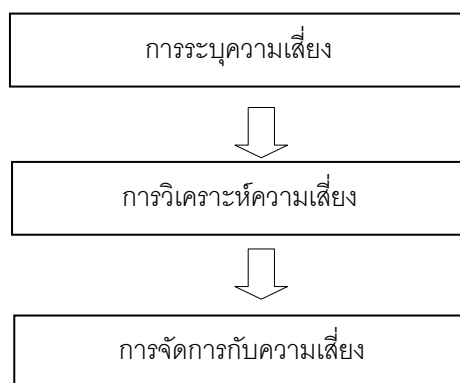
3. การตอบสนองหรือจัดการความเสี่ยง (Risk response/management)

แนวทางในการตอบสนองหรือจัดการความเสี่ยงโดยทั่วไป มีดังนี้

- ยอมรับและเตรียมการไว้
- การถ่ายโอนความเสี่ยง
  - การประกันภัย
  - การกระจายความเสี่ยง
  - การทำสัญญาเพื่อหาผู้รับความเสี่ยง
- ควบคุม โดยใช้
  - การลดทอนความเสี่ยง
  - การหลีกเลี่ยง
  - การจำกัด

ภาพที่ 2.3 Facility Risk Management Process

2.7. การรักษาความมั่นคงปลอดภัยในโรงพยาบาล¹²

โรงพยาบาลเป็นสถานที่ที่ถูกรออกแบบให้เป็นสถานที่เปิดและต้อนรับผู้คน แต่ในทางกลับกันก็กลายเป็นจุดอ่อนที่ทำให้เกิดอาชญากรรม ก่อการร้ายและการทำร้ายร่างกาย นอกจากภัยคุกคามจากการเปิดให้ผู้คนต่างๆ เข้ามาใช้บริการในอาคารของโรงพยาบาล ยังมีภัยคุกคามที่มาพร้อมกับการเข้า-ออก จำนวนมากของรถยนต์ รถโดยสาร รถแท็กซี่ หรือจากการเดินเท้า ซึ่งจากการเข้าถึงเหล่านี้จะมีสัมภาระหรือกระเป๋าที่ยากต่อการตรวจสอบก่อนเข้ามาในโรงพยาบาล ดังนั้น การออกแบบหรือพัฒนาต่อเติม โรงพยาบาลจึงต้องคำนึงถึงแผนรักษาความปลอดภัย เพื่อความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การออกแบบระบบรักษาความปลอดภัยนั้นต้องอาศัยความร่วมมือของเจ้าของโรงพยาบาล ผู้บริหาร ทรัพยากรกายภาพและผู้ออกแบบ โดยการคำนึงถึงการรักษาสสมดุลระหว่างการรักษาความปลอดภัยที่มองเห็นและมองไม่เห็น เพื่อให้ผู้ใช้งานโรงพยาบาลรู้สึกสะดวกสบายและรู้สึกปลอดภัย

เพื่อที่จะให้ทีมงานออกแบบสามารถวางแผนและออกแบบแก้ไขปัญหาของระบบรักษาความปลอดภัยให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด สำหรับทั้งโรงพยาบาลที่ก่อสร้างใหม่หรือปรับปรุง โดยทีมงาน

¹² - Barbara A. Nadel. *Building security: Handbook for architectural planning and design* (U.S.A.: McGraw-Hill, 1976c), Page 10.3-10.6.

ผู้ออกแบบควรทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัจจัยของภัยคุกคาม นโยบาย การใช้งานและข้อควรตระหนักของระบบรักษาความปลอดภัย สิ่งที่ต้องคำนึงถึงเป็นอันดับแรกของการรักษาความปลอดภัย คือ การปกป้องผู้ใช้งาน เจ้าหน้าที่และทรัพย์สิน

2.7.1 ประเด็นปัญหาต่างๆ ในการออกแบบระบบรักษาความปลอดภัย (General security design issues)

1. พื้นที่จอดรถ

- บริเวณทางเข้า-ออก รถยนต์ควรได้รับการออกแบบให้มีพื้นที่เพียงพอที่จะสังเกตการณ์ โดยไม่ส่งผลให้จราจรติดขัดตามมา
- ควรติดตั้งกล้องสังเกตการณ์ให้ครอบคลุมทั้งพื้นที่จอดรถของผู้ใช้งานทั่วไป และพนักงาน
- ควรติดตั้งตู้โทรศัพท์ฉุกเฉินในพื้นที่จอดรถ
- ช่องจอดรถจักรยานยนต์ควรจัดให้อยู่เพียงพื้นที่เดียว

2. พื้นที่ส่งของ

- พื้นที่ส่งของควรออกแบบให้สามารถสังเกตการณ์ยานพาหนะได้ทั่วถึง
- ทางเข้าพื้นที่ส่งของควรมีจุดตรวจยานพาหนะก่อนที่จะเข้าไปในพื้นที่ส่งของ

3. ทางเข้า-ออก โรงพยาบาลเป็นสถานที่ที่มีทางเข้า-ออกหลายทาง สำหรับ สาธารณะ, พนักงาน, ฝ่ายสนับสนุน

- ประตูทางเข้าของคนทั่วไปต้องจัดวางอยู่ในตำแหน่งที่สามารถมองเห็นได้หรือที่กล้องวงจรปิดสามารถบันทึกภาพได้
- ประตูทางเข้า-ออก ทุกทางควรปิดหรือควบคุม ยกเว้นประตูสาธารณะทั่วไป
- ประตูหนีไฟควรได้รับการตรวจสอบ อาทิเช่น เสียงสัญญาณเตือนเมื่อเปิดประตูหรือใช้อุปกรณ์จากภายนอก
- พนักงานหรือลูกจ้างควรลงทะเบียนกับฝ่ายอาคารเมื่อเข้าปฏิบัติงาน โดยมีรูปประจำตัวระบุตัวตน
- ห้ามบุคคลภายนอก นอกเหนือจากพนักงานเข้าถึงในส่วนพื้นที่สนับสนุน

4. พื้นที่ต้อนรับ ควรออกแบบให้มีพื้นที่ที่สามารถตรวจตราและจับตามดูผู้ใช้งานได้
5. การตรวจตรา ติดตั้งอุปกรณ์กล้องวงจรปิดในบริเวณที่เสี่ยงต่อการเกิดภัยคุกคาม และบริเวณทางเข้าออก
6. พื้นที่การเงิน จุดชำระเงินควรติดตั้งกล้องโทรทัศน์วงจรปิด โดยมีระบบตรวจจับเพื่อบันทึกภาพเมื่อจุดชำระเงินนั้นๆ ถูกใช้งาน

สรุปพื้นที่ที่ควรรักษาความปลอดภัยในโรงพยาบาล ได้แก่ บริเวณพื้นที่จอดรถ พื้นที่ส่งของทางเข้า-ออก พื้นที่ต้อนรับ และพื้นที่การเงิน โดยมีจุดประสงค์เพื่อตรวจตราและยับยั้งอุบัติเหตุร้ายต่างๆ ประกอบกับเป็นการตรวจสอบและจำแนกประเภทบุคคล ผ่านเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย โทรทัศน์วงจรปิดและมาตรการในการรักษาความปลอดภัย

ในการดำเนินการวิจัยจะนำหลักการในการรักษาความปลอดภัย องค์ประกอบในการรักษาความปลอดภัย และแนวคิดเกี่ยวกับมาตรการรักษาความปลอดภัยเพื่อเป็นกรอบในการศึกษาสภาพรักษาความปลอดภัยของโรงพยาบาล ประกอบกับการนำแนวคิดเรื่องการจัดการความเสี่ยงมาเป็นกรอบในการศึกษาภัยคุกคามที่เกิดขึ้นในพื้นที่ของโรงพยาบาล

บทที่ 3

สภาพปัจจุบัน

จากบทที่แล้วทำการศึกษาลักษณะทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ทำให้ทราบว่าลักษณะกายภาพที่เป็นจุดเปราะบาง (Vulnerabilities) เป็นปัจจัยหนึ่งของการเกิดภัยคุกคาม และเมื่อมีภัยเกิดขึ้นจึงจัดให้มีการรักษาความปลอดภัย เพื่อพิทักษ์ ปกป้องอันตรายจากภัยคุกคามที่เกิดขึ้น

การศึกษารักษาความปลอดภัยของกรณีศึกษา ประกอบไปด้วยข้อมูลจากการสำรวจ สังเกต และรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร โดยการศึกษาใน 3 ส่วน ดังนี้

1. สภาพทางกายภาพ
2. ระบบการรักษาความปลอดภัย
3. เหตุร้ายที่เกิดขึ้นในบริเวณภายนอกอาคาร

3.1 สภาพปัจจุบันทางกายภาพ

จากการสำรวจพบว่า พื้นที่ของสภากาชาดไทย ฝั่งตะวันตกของถนนอังรีดูนังค์ ประกอบไปด้วย 3 องค์กร คือ โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยพบสภาพแวดล้อมทางด้านกายภาพ ในด้านต่างๆ ดังนี้

3.1.1 ลักษณะของกิจกรรมการใช้งานอาคาร

การจัดวางกลุ่มกิจกรรมต่างๆ ปัจจุบันพื้นที่ของโรงพยาบาลประกอบด้วยกิจกรรมการใช้งาน 5 ประเภท คือ ส่วนการรักษาพยาบาล ส่วนบริการ ส่วนการศึกษา ส่วนพักอาศัยและหน่วยงานของสภากาชาดไทย โดยมีการจัดวางอาคารแต่ละกิจกรรมดังนี้

ส่วนการรักษาพยาบาล ปัจจุบันอาคารกลุ่มรักษาพยาบาลของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ มีจำนวน 43 อาคาร แบ่งเป็น 3 บริเวณ โดยอาคารรักษาพยาบาล

จะตั้งอยู่ภายในบริเวณริมถนนพระราม4 และถนนราชดำริ มีลักษณะเป็นอาคารสูง 2-5 ชั้น จำนวน 30 อาคาร, อาคารสูง 18-20 ชั้น จำนวน 2 อาคาร และอาคารก่อสร้าง 1 อาคาร วางตัวไปจนถึงบริเวณ ถนนแนวกลางของโรงพยาบาล ส่วนอาคารรักษาพยาบาลที่อยู่ในบริเวณติดกับถนนอังรีดูนังค์ซึ่งอยู่เหนือถนนแนวกลางของโรงพยาบาลขึ้นไป มีจำนวน 9 อาคาร เป็นอาคารสูง 2-3 ชั้น มีจำนวน 6 อาคาร, มีความสูง 9-14 ชั้น มีจำนวน 3 อาคาร และบริเวณติดกับถนนราชดำริเป็นอาคารกำลังก่อสร้าง 1 อาคาร

อาคารส่วนการศึกษา มีจำนวน 10 อาคาร แบ่งเป็น 2 บริเวณ ได้แก่ บริเวณเหนือถนนแนวกลางของโรงพยาบาล จำนวน 8 อาคาร เป็นอาคารสูง 2-3 ชั้น จำนวน 5 อาคาร, ความสูง 6-19 ชั้น มีจำนวน 3 อาคาร และบริเวณหอพักแพทย์ มีความสูง 2 ชั้น มีจำนวน 1 อาคาร

อาคารส่วนบริการ มีจำนวน 17 อาคาร แบ่งเป็น 3 บริเวณ ได้แก่ บริเวณฝั่งราชกรีฑาสโมสร จำนวน 10 อาคาร สูง 1-2 ชั้น บริเวณติดกับถนนอังรีดูนังค์ มีจำนวน 4 อาคาร เป็นอาคารสูง 2-7 ชั้น บริเวณติดถนนราชดำริ มีจำนวน 1 อาคาร มีความสูง 3 ชั้น และติดกับอาคาร ภปร. จำนวน 2 อาคาร สูง 1-3 ชั้น ปัจจุบันอาคารในส่วนการศึกษา มีจำนวน 10 อาคาร อยู่ในบริเวณติดกับถนนแนวกลางของโรงพยาบาล

อาคารส่วนพักอาศัย มีจำนวน 10 หลัง อยู่ในบริเวณที่ติดกับพื้นที่ของราชกรีฑาสโมสร

อาคารของหน่วยงานสหประชาชาติไทย มีจำนวน 5 อาคาร แบ่งที่ตั้งเป็น 4 บริเวณ ได้แก่ บริเวณหัวมุมถนนอังรีดูนังค์ มีจำนวน 2 อาคาร บริเวณด้านข้างลานจอดรถอาคารนวมินทร์-คณางค์ มีจำนวน 1 อาคาร บริเวณระหว่างลานจอดรถหน่วยงานยนต์กับสนามเทนนิสมีจำนวน 1 อาคาร และบริเวณติดกับการประปาแม่ฉรี มีจำนวน 1 อาคาร

ภาพที่ 3.1 ลักษณะของกิจกรรมการใช้งานอาคารของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย

3.1.2 สภาพพื้นที่ภายนอก (Outdoor areas)

จากการสำรวจ พบว่า มีพื้นที่ภายนอกอาคาร 5 ประเภท ประกอบไปด้วย ทางสัญจรยานพาหนะ พื้นที่จอดรถ พื้นที่สวน พื้นที่ทางเดินและรั้ว โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

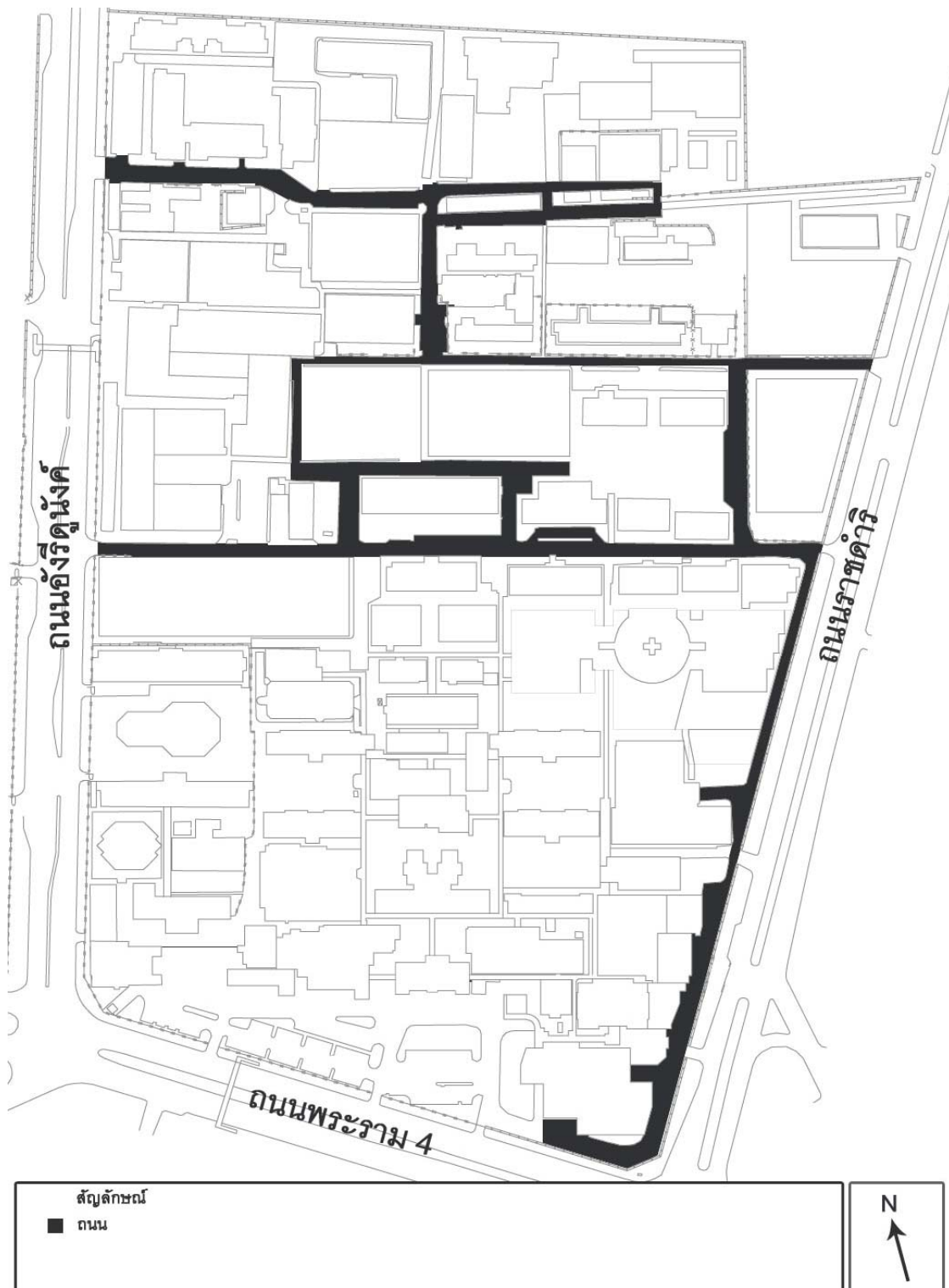
1) ทางสัญจรยานพาหนะ

ถนนภายใน มี 1 รูปแบบ คือ มีลักษณะเป็นพื้นที่เปิดโล่ง ไม่มีหลังคาคลุม มีแสงสว่างเพียงพอ สามารถสัญจรได้

ภาพที่ 3.2 ถนนภายในของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย

ภาพที่ 3.3 ผังถนนภายในของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย

2) พื้นที่จอดรถยนต์

จากการสำรวจ พบว่า พื้นที่จอดรถยนต์ที่ทางโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ได้กำหนดไว้ มี 2 ประเภท คือ พื้นที่ที่มีลักษณะเป็นลานเปิดโล่ง พื้นที่ที่มีลักษณะเป็นลานมีหลังคาคลุมและพื้นที่จอดขนานกับถนน โดยมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

พื้นที่จอดรถยนต์แบบที่ 1 มีลักษณะเป็น เปิดโล่ง ไม่มีหลังคาคลุม มีจำนวน 7 บริเวณ ได้แก่ ลานจอดรถหน้าหอกุลพิพัฒน์ ลานจอดรถอาคารภปร. ลานจอดรถหน้าอาคารบริพัตร ลานจอดรถอาคารแพทย์พัฒน์ ลานจอดรถอาคารนวมินทร์-คคนางค์ ลานจอดรถหน้าอาคารนิติเวชศาสตร์ และลานจอดรถระหว่างอาคารหอพักแพทย์

ภาพที่ 3.4 พื้นที่จอดรถยนต์แบบที่ 1

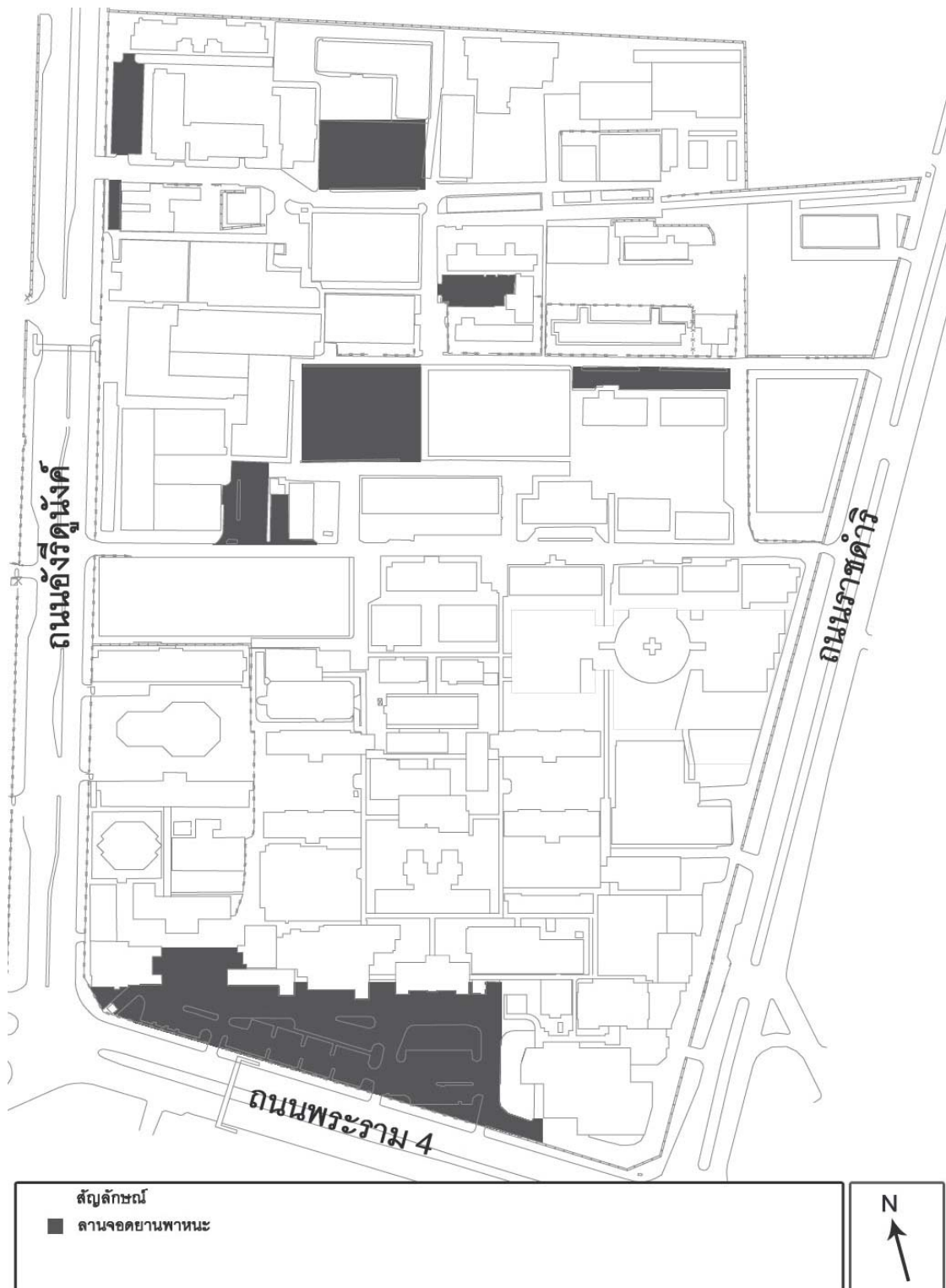

พื้นที่จอดรถยนต์แบบที่ 2 มีลักษณะเป็นลาน มีหลังคาคลุม มีจำนวน 1 บริเวณ คือ ลานจอดรถหน่วยยานยนต์ หน้าหอพักแพทย์

ภาพที่ 3.5 พื้นที่จอดรถยนต์แบบที่ 2

ภาพที่ 3.6 พื้นที่จอดยานพาหนะภายในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย

- พื้นที่สวน

พื้นที่สวน มีจำนวน 9 บริเวณ มีแสงสว่างที่เพียงพอ แบ่งได้ออกเป็น 4 ลักษณะ ได้แก่

พื้นที่สวนแบบที่ 1 มีลักษณะเปิดโล่ง ไม่มีหลังคาคลุม แสงเพียงพอ การมีเส้นทางสัญจรภายในพื้นที่ มี 1 บริเวณ ประกอบด้วย สวนหน้าอาคารกุลพิพัฒน์ ลานตรงข้ามอาคารอปร. สวนข้างอาคารไนติงเกล สวนระหว่างอาคารปัญญาภรณ์กับอาคารอาหาร

ภาพที่ 3.7 พื้นที่สวนแบบที่ 1

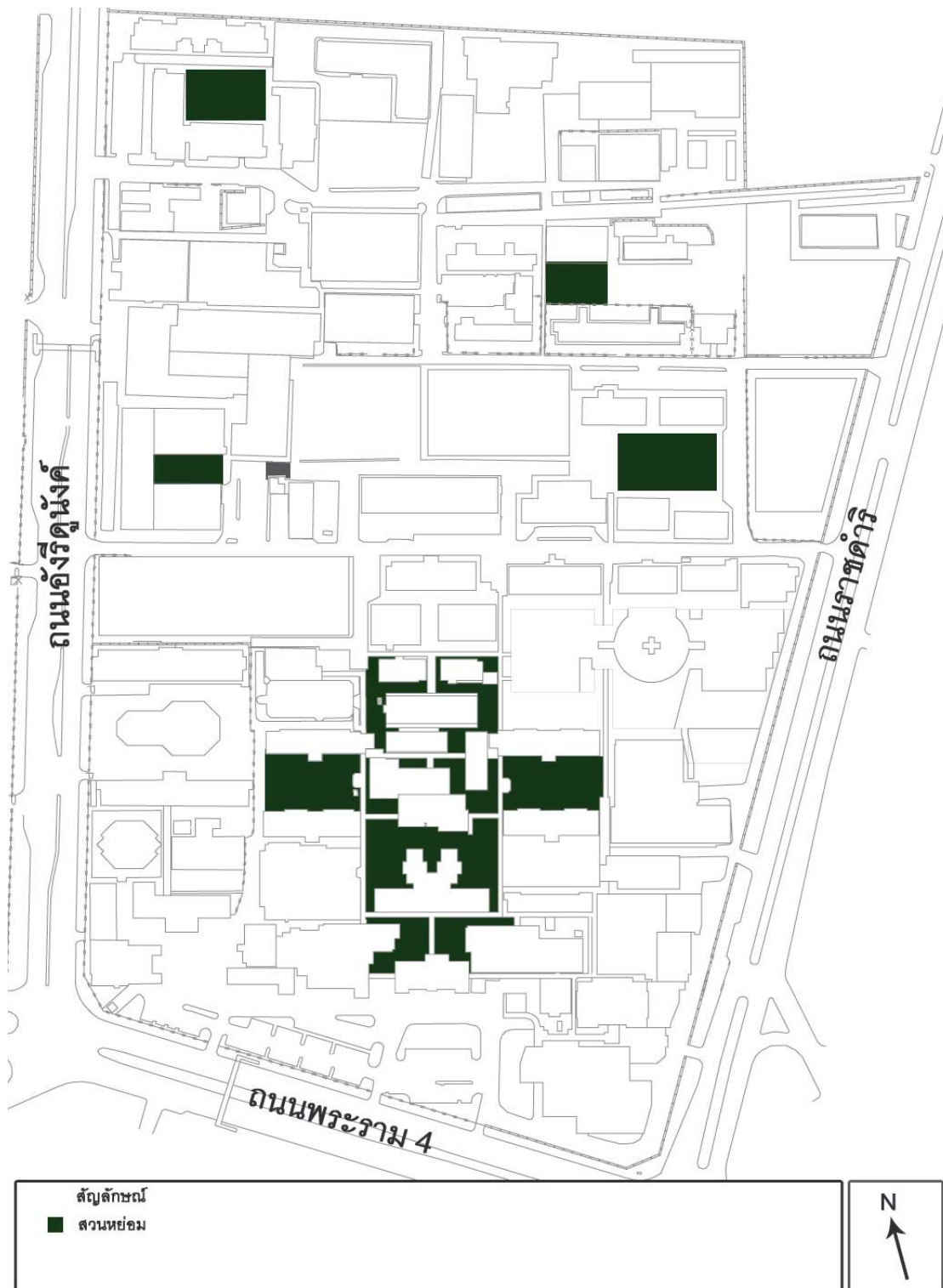

พื้นที่สวนแบบที่ 2 มีลักษณะปิดล้อม ไม่มีหลังคาคลุม แสงเพียงพอ ไม่มีทางสัญจรภายในพื้นที่ มีจำนวน 4 บริเวณ ประกอบด้วย สวนระหว่างอาคารไม่สิงโตกับหอพักแพทย์ สวนรอบอาคารสวัสดิ์ดีล้อม สวนรอบอาคารเทคนิคการแพทย์ สวนรอบอาคารอำนวยการ สวนระหว่างอาคารวิรุทธกับอาคารหลิมชี่
ลัน

ภาพที่ 3.8 พื้นที่สวนแบบที่ 2

ภาพที่ 3.9 พื้นที่สวนภายในโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย

3) พื้นที่โดยรอบอาคาร

จากการสำรวจ พบว่า พื้นที่โดยรอบอาคาร มี 7 ลักษณะ มีรายละเอียด ดังนี้

พื้นที่หน้าอาคาร เป็นพื้นที่เปิดโล่ง แสงเพียงพอ มีการสัญจรภายในพื้นที่ มีทั้งแบบมีหลังคาคลุมและไม่มีหลังคาคลุม จำนวน 14 บริเวณ ประกอบไปด้วย หน้าอาคารพักพยาบาล 14 ชั้น หน้าอาคารอาคารจอดรถ 1 หน้าอาคารอาคารจอดรถ 3 หน้าอาคารนิติเวช หน้าอาคารอำนวยการหน้าตึก หอสมุดถึงวชิรญาณวงศ์ หน้าอาคารอปร. หน้าอาคารอบรมวิชาการถึงวชิรญาณสามัคคี หน้าอาคารสก. หน้าอาคารพันธทิพย์ถึงหน้าอาคารจุฬารัตน์ หน้าอาคารจักรพงษ์ หน้าอาคารอปร. หน้าอาคารอำนวยการ หน้าอาคารไนติงเกล

ภาพที่ 3.10 สภาพพื้นที่ที่พื้นที่หน้าอาคาร

พื้นที่ข้างอาคาร ส่วนใหญ่มีแสงสว่างเพียงพอ แบ่งเป็น 2 แบบ คือ

1. แบบพื้นที่เปิดโล่ง ไม่มีหลังคาคลุม และส่วนใหญ่มีการสัญจรภายในพื้นที่ ประกอบไปด้วย ด้านข้างอาคารพักพยาบาล 14 ชั้น ด้านข้างอาคารจอดรถ 1 ด้านข้างอาคารแพทย์พัฒนา ด้านข้างอาคารอปร. ด้านข้างอาคารวิทยุณวรงค์ ถึงเวชศาสตร์ป้องกัน ด้านข้างอาคารสก.

ภาพที่ 3.11 สภาพพื้นที่ข้างอาคาร

2. พื้นที่ปิดรอบด้วยระเบียงหรือผนังอาคาร มีหลังคาคลุม มีการสัญจรภายใน ประกอบไปด้วย ด้านข้างอาคารหอพักแพทย์ ด้านข้างอาคารไปรษณีย์-เวชระเบียนและสถิติ ด้านข้างอาคารเจริญสมศรี-เวชระเบียนและสถิติ ด้านข้างอาคารสวัสดิ์ล้อม ด้านข้างอาคารเทคนิคการแพทย์ ด้านข้างอาคารวิทยาลัยพยาบาล ด้านข้างอาคารก่อสร้างอาคารปรุงอาหาร

ภาพที่ 3.12 สภาพพื้นที่ข้างอาคาร

พื้นที่หลังอาคาร เป็นพื้นที่ปิดรอบด้วยระเบียงหรือผนังอาคาร มีแสงเพียงพอและมีหลังคาคลุม มีการสัญจรภายในพื้นที่ จำนวน 2 บริเวณ ประกอบไปด้วย บริเวณอาคารวิชาชีพ อาคารสก. อีกบริเวณหนึ่งคือ ด้านหลังอาคารผู้ป่วยใน 14 ชั้น ที่ไม่มีหลังคาคลุมและไม่มีการสัญจรของผู้คน

ภาพที่ 3.13 สภาพพื้นที่หลังอาคาร

ภาพที่ 3.14 พื้นที่โดยรอบอาคาร

4) รั้วรอบพื้นที่

โรงพยาบาลจุฬาฯ มีรั้วโดยรอบทุกด้านโดยมีความยาวทั้งหมดประมาณ 1,783 เมตร พบว่า มีรั้ว 5 ลักษณะ ตามภาพที่ 3.20-3.22 ประกอบไปด้วย

รั้วแบบที่ 1 มีลักษณะเป็นเหล็กตะแกรง โปร่ง มีความสูงประมาณ 1.50 เมตร มีความยาวทั้งหมดประมาณ 310 เมตร พบในบริเวณฝั่งถนนพระราม 4 (195 เมตร) และถนนราชดำริ (116 เมตร) มีลักษณะชำรุดเอียงจากการที่ต้นไม้เอนทับ ยาว 5 เมตร

ภาพที่ 3.15 รั้วแบบที่ 1

รั้วแบบที่ 2 มีลักษณะเป็นเหล็กตะแกรง โปร่ง เสริมด้วยลวดหนาม มีความสูงประมาณ 2.40 เมตร มีความยาวทั้งหมดประมาณ 485.00 เมตร พบในบริเวณฝั่งถนนอังรีดูนังค์ (305 เมตร) และถนนราชดำริ (180 เมตร) มีลักษณะเป็นสนิมทั้งโครงเหล็กและลวดหนาม ประกอบกับลวดหนามมีลักษณะบิดงอ

ภาพที่ 3.16 ร้วแบบที่ 2

ร้วแบบที่ 3 มีลักษณะเป็นเหล็กตะแกรง โปร่ง มีความสูงประมาณ 2.80-3.00 เมตร มีความยาวทั้งหมดประมาณ 187.00 เมตร พบในบริเวณฝั่งถนนอังรีดูนังค์ (304 เมตร) มีลักษณะสมบูรณ์

ภาพที่ 3.17 ร้วแบบที่ 3

รั้วแบบที่ 4 มีลักษณะเป็นก่อกออิฐหรือรั้วคอนกรีต ทึบ ราวจับสแตนเลส มีความสูงประมาณ 1.20 เมตร มีความยาวทั้งหมดประมาณ 296.00 เมตร พบในบริเวณฝั่งถนนพระราม 4 (304 เมตร) และถนนราชดำริ (180 เมตร) มีลักษณะชำรุดที่บริเวณราวจับสแตนเลส บิดงอและสูญหาย ยาวประมาณ 10 เมตร

ภาพที่ 3.18 รั้วแบบที่ 4

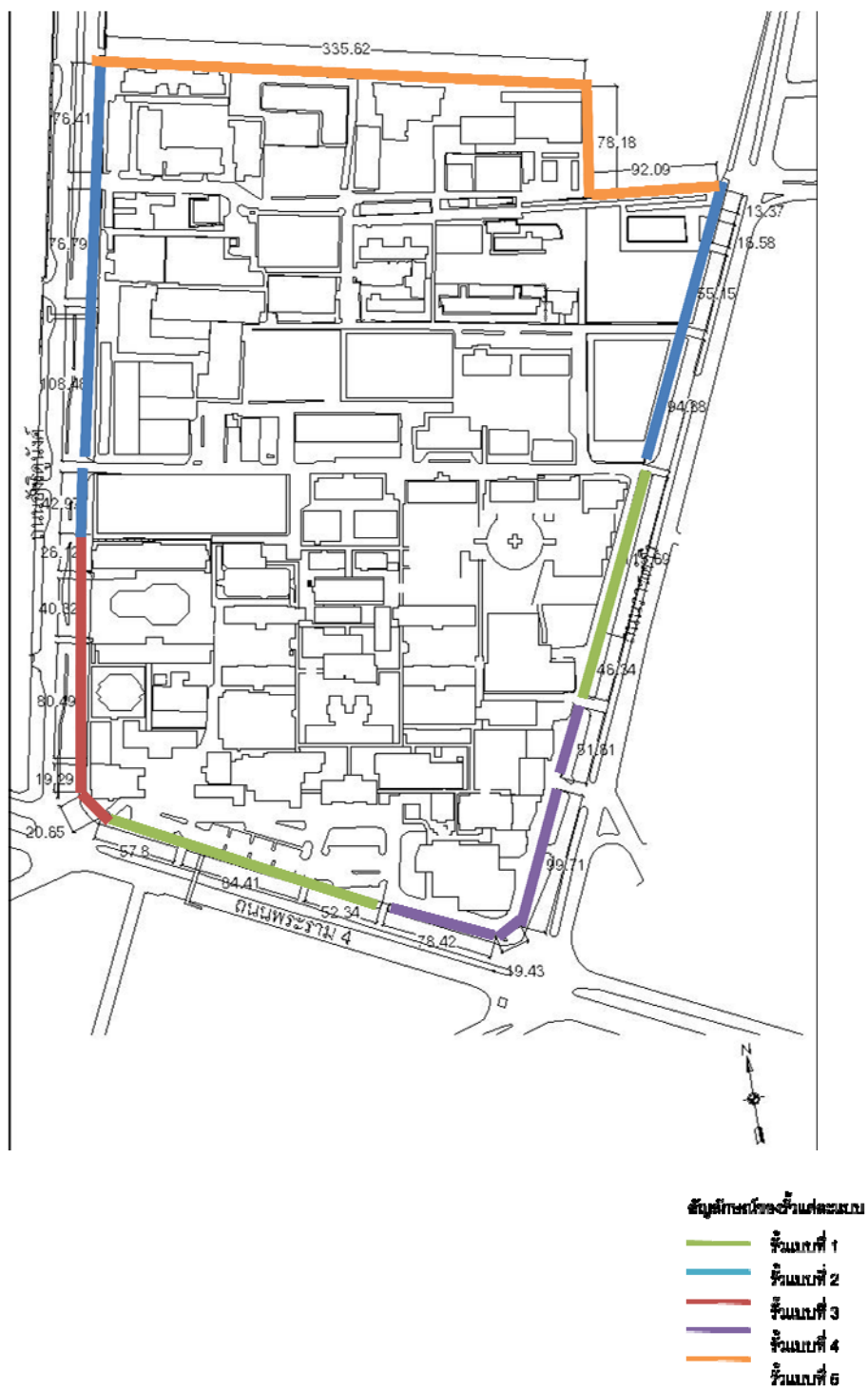
รั้วแบบที่ 5 มีก่อกออิฐบล็อก ทึบ มีความสูงประมาณ 2.40 เมตร มีความยาวทั้งหมดประมาณ 506.00 เมตร พบในบริเวณรั้วที่ติดกับราชกรีฑาสโมสร

ภาพที่ 3.19 รั้วแบบที่ 5

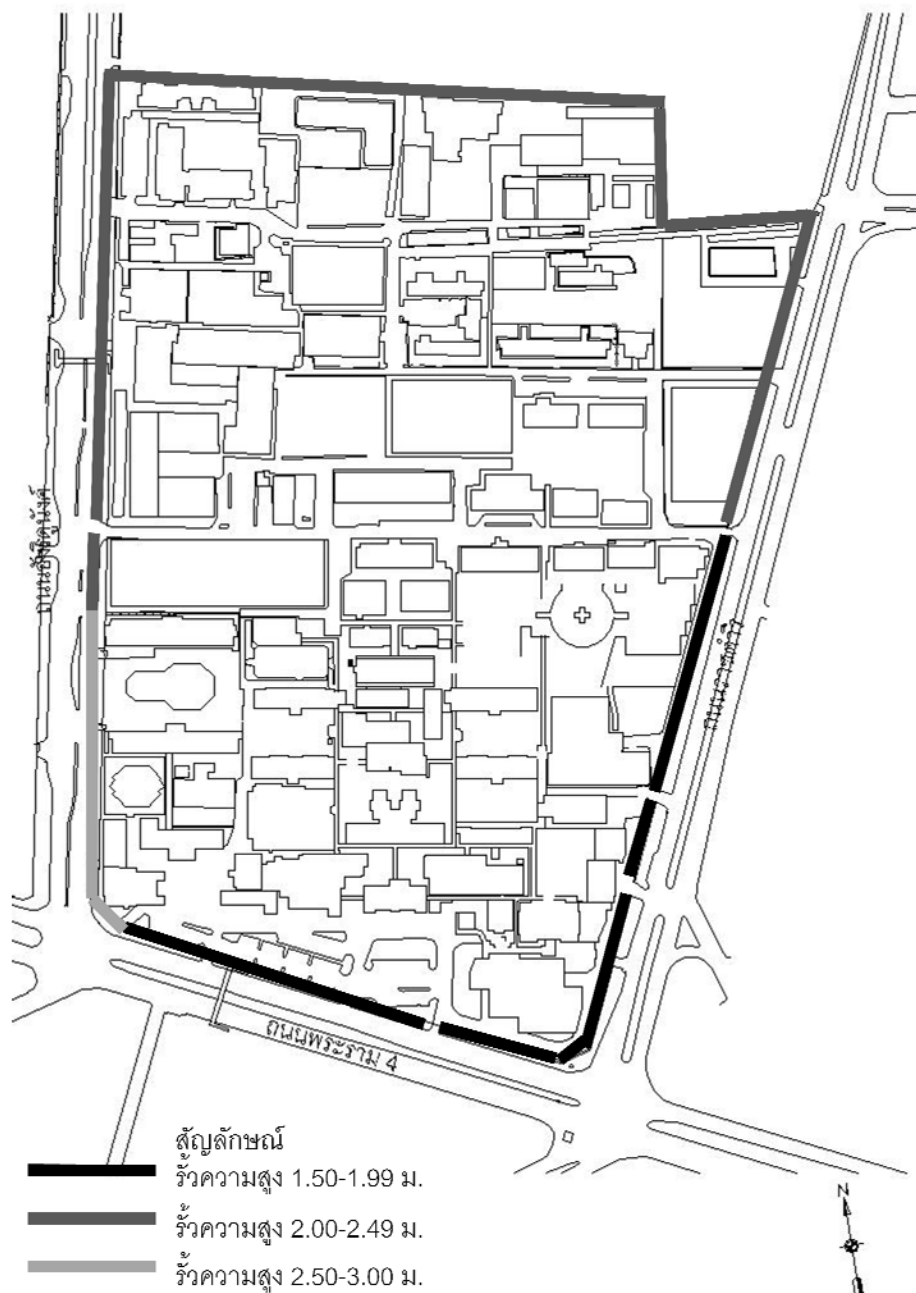

ภาพที่ 3.20 ตำแหน่งของรั้วแต่ละแบบ

ภาพที่ 3.21 ตำแหน่งความสูงของรั้ว

ภาพที่ 3.22 ตำแหน่งรั้วที่มีลักษณะซ้ำชุด

3.2 ระบบรักษาความปลอดภัย

จากการรวบรวมข้อมูลเอกสาร คู่มือในการปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2554) โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ พบว่า โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ มีการจัดตั้งหน่วยงานรักษาความปลอดภัย และจัดจ้างพนักงานรักษาความปลอดภัย โดยมีรายละเอียด ดังนี้

3.2.1 โครงสร้างสายบังคับบัญชางานรักษาความปลอดภัย

โครงสร้างของการปกครองบังคับบัญชา เพื่อให้สั่งการปฏิบัติงาน มีผู้รับผิดชอบและเป็นไปตามขั้นตอนจัดแบ่งพนักงานรักษาความปลอดภัยในแต่ละผลัด ออกเป็น 3 ระดับ ดังนี้

หัวหน้าชุดและผู้ช่วยหัวหน้า มีอำนาจหน้าที่ในการปกครองบังคับบัญชา สั่งการให้ปฏิบัติงานและรับแจ้งข่าวสาร, เหตุต่างๆ และติดต่อประสานงานกับบุคคลหรือหน่วยงานอื่นๆ และปฏิบัติตามภาระงานที่ได้กำหนด

สายตรวจและผู้ช่วยสายตรวจ มีอำนาจหน้าที่ในการตรวจสอบควบคุมดูแลการปฏิบัติงานของพนักงานของพนักงานรักษาความปลอดภัยและปฏิบัติงานตามภาระงานที่ได้กำหนด

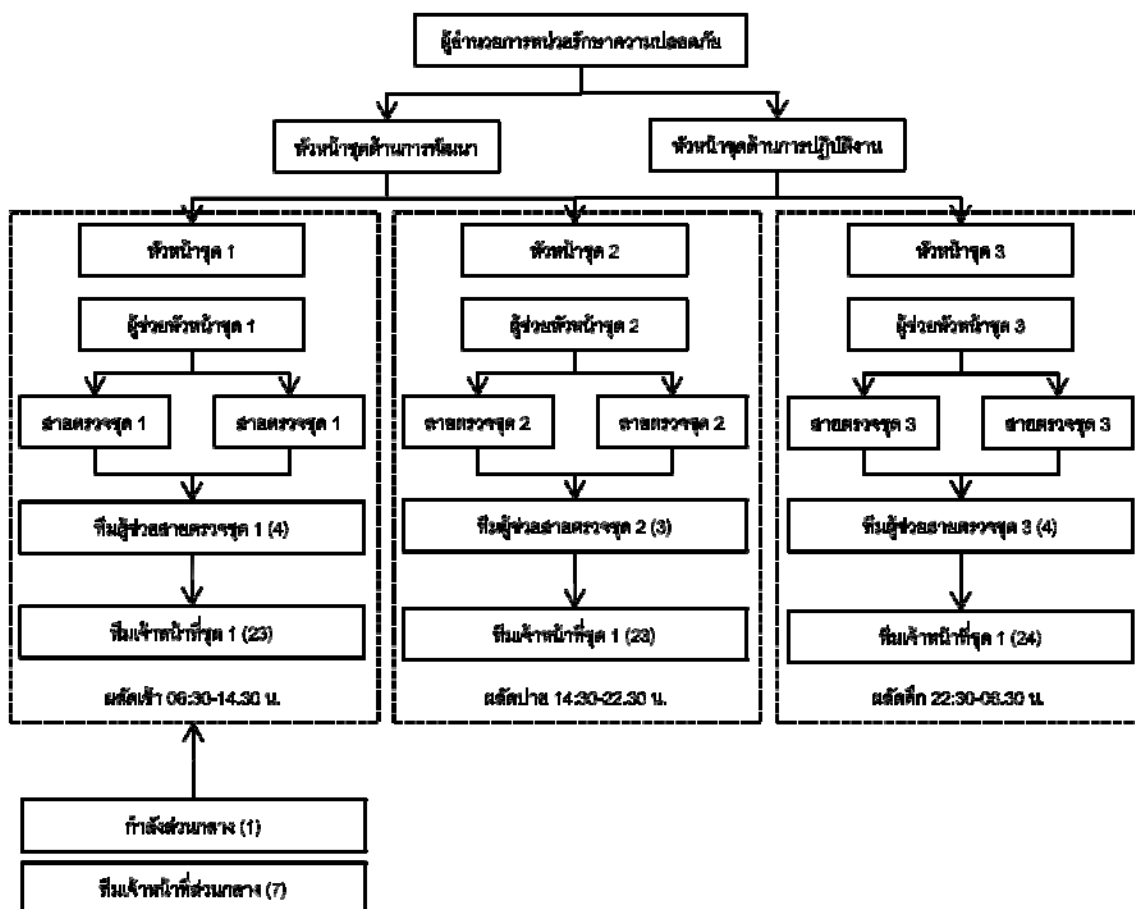
พนักงานรักษาความปลอดภัยประจำจุด มีหน้าที่ปฏิบัติงานตามที่กำหนดหรือมอบหมายไว้แล้วประจำจุดนั้นๆ หรือตามที่สั่งการด้วยวาจาและปฏิบัติงานตามภาระงานที่ได้กำหนด

3.2.2 โครงสร้างการปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัย

จากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารคู่มือในการปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2554) โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ พบว่า มีการกำหนดโครงสร้างการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย มีการแบ่งชุดการ

ปฏิบัติงานตามช่วงเวลาในการปฏิบัติงานประจำวันออกเป็น 3 ช่วงเวลา คือ 6.30-14.30 น. 14.30-22.30 น. และ 22.30-6.30 น. ได้แบ่งชุดการปฏิบัติงานออกเป็น 3 ชุดหลักและ 1 ชุดย่อย ซึ่งชุดการปฏิบัติงานออกเป็น 3 ชุดหลัก ในแต่ละชุดแบ่งหน้าที่การทำงานออกเป็น 3 ตำแหน่ง ได้แก่ หัวหน้าชุด สายตรวจ และพนักงานความปลอดภัยประจำจุด โดยในแต่ละชุดจะมีผู้ปฏิบัติงาน ระดับหัวหน้างานประจำชุด 1 ตำแหน่ง ผู้ช่วยหัวหน้าประจำ 1 ตำแหน่ง สายตรวจประจำจุด 2 ตำแหน่ง โดยจะมีชุดผู้ช่วยสายตรวจ 1 ชุด ประมาณ 3-4 ตำแหน่ง และพนักงานรักษาความปลอดภัยประจำจุด 23-24 คน ส่วนชุดย่อยนั้นจะมีระดับหัวหน้างานประจำชุด 1 ตำแหน่ง และพนักงานรักษาความปลอดภัยประจำจุด 7 คน ตามแผนภาพที่ 3.

ภาพที่ 3.23 โครงสร้างการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

3.2.3 ประเภทของจุดรักษาความปลอดภัย

จากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารคู่มือในการปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2554) โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ มีการกำหนดประเภทของจุด ดังนี้

จุดที่ทำการเวรรักษาการณ์ มีจำนวน 1 จุด มีจำนวน 1 อัตรา ในทั้ง 3 ช่วงเวลา

จุดประจำจราจร มีจำนวน 13 จุด มีจำนวน 13 อัตรา ในช่วงเวลา 6.30-14.30 น. มีจำนวน 6 จุด มีจำนวน 6 อัตรา ในช่วงเวลา 14.30-22.30 น. และมีจำนวน 7 จุด มีจำนวน 7 อัตรา ในช่วงเวลา 22.30-6.30 น.

จุดประจำทางเข้า-ออก มีจำนวน 1 จุด มีจำนวน 1 อัตรา ในช่วงเวลา 6.30-14.30 น. มีจำนวน 1 จุด มีจำนวน 1 อัตรา ในช่วงเวลา 14.30-22.30 น. และมีจำนวน 1 จุด มีจำนวน 1 อัตรา ในช่วงเวลา 22.30-6.30 น.

จุดประจำอาคาร มีจำนวน 7 จุด มีจำนวน 8 อัตรา ในช่วงเวลา 6.30-14.30 น. มีจำนวน 6 จุด มีจำนวน 7 อัตรา ในช่วงเวลา 14.30-22.30 น. และมีจำนวน 5 จุด มีจำนวน 6 อัตรา ในช่วงเวลา 22.30-6.30 น.

จุดประจำทางเดินระหว่างอาคาร มีจำนวน 6 จุด มีจำนวน 6 อัตรา ในช่วงเวลา 6.30-14.30 น. มีจำนวน 5 จุด มีจำนวน 5 อัตรา ในช่วงเวลา 14.30-22.30 น. และมีจำนวน 5 จุด มีจำนวน 5 อัตรา ในช่วงเวลา 22.30-6.30 น.

จุดประจำพื้นที่จอดรถ มีจำนวน 5 จุด มีจำนวน 9 อัตรา ในช่วงเวลา 6.30-14.30 น. มีจำนวน 5 จุด มีจำนวน 9 อัตรา ในช่วงเวลา 14.30-22.30 น. และมีจำนวน 5 จุด มีจำนวน 9 อัตรา ในช่วงเวลา 22.30-6.30 น.

บริการรถไฟฟ้ารับส่งคนทั่วไป มีจำนวน 1 จุด มีจำนวน 2 อัตรา ในช่วงเวลา 6.30-14.30 น. มีจำนวน 1 จุด มีจำนวน 1 อัตรา ในช่วงเวลา 14.30-22.30 น. และมีจำนวน 1 จุด มีจำนวน 2 อัตรา ในช่วงเวลา 22.30-6.30 น.

บริการรถไฟฟ้ารับส่งผู้บริหาร มีจำนวน 1 จุด มีจำนวน 1 อัตรา ในช่วงเวลา 6.30-14.30 น.

บริการรับอาหาร เอกสารทั่วไป มีจำนวน 1 จุด มีจำนวน 1 อัตรา ในช่วงเวลา 6.30-14.30 น. มีจำนวน 1 จุด ในช่วงเวลา 14.30-22.30 น. และมีจำนวน 1 จุด ในช่วงเวลา 22.30-6.30 น.

ประเภทจุดรักษาความปลอดภัย	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24
	6:30-14:30								14:30-22:30								22:30-6:30							
จุดประจำทางเดินระหว่างอาคาร/พื้นที่ภายนอกอาคาร																								
จุด ตู้เอทีเอ็ม - เวชภัณฑ์ - ตึกจักรพงษ์	1																							
จุด การเงินตึกมงกุฎฯ - ห้องฉุกเฉิน - ห้องยา	1								1								1							
จุด หลังตึกสก - ตึกหลิมซีหลัน - ตึกวชิราวุธ	1								1								1							
จุด หลังตึกสิริธร-วพ.พยาบาล-ตึกปัญจมาฯ-ตึกว่องฯ	1								1								1							
ตึกการเงินอับดุลฯ-การเงินตึกสวัสดิ์ล้อม	1								1								1							
จุด การเงินสันติวัน-ตึกเจริญ-สมศรี-สวัสดิ์ติการสังคม	1								1								1							
จุด หอพักพยาบาล 14 ชั้น ประตูนหรั้งฯ	1								1								1							
จุด ประตูลิขิต	1								1								1							
จุดบริการ																								
บริการรถไฟฟ้ารับ-ส่งเจ้าหน้าที่-พยาบาล บุคคลทั่วไป	2								1								2							
บริการรถไฟฟ้ารับ-ส่งผู้บริหาร	1																							
บริการรับอาหาร-ด้านเอกสารทั่วไป-รับ-ส่งจนท.ทั่วไป	1								1								1							

3.2.4 ตำแหน่งของจุดรักษาความปลอดภัย

จากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารคู่มือในการปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2554) มีการกำหนดตำแหน่งของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย ดังนี้

ตารางที่ 3.2 ตำแหน่งจุดรักษาการณ์ของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย¹

จุดรักษาการณ์	เวรเช้า (อัตรา)	เวรบ่าย (อัตรา)	เวรดึก (อัตรา)
ประจำภายในอาคาร			
กองรักษาการณ์	2	2	2
จุดเฝ้าตึกอำนวยการ	1	1	1
จุด เฝ้าผู้ป่วยฝ่ายจิตเวชตึกธนาคารกรุงเทพชั้นล่าง	1	1	1
จุด การเงิน - บัญชี ตึกเวชเบียน	1	1	1
จุด เฝ้าผู้ป่วยจิตเวชตึก ภาปร. ชั้น 12	1	-	-
จุด เฝ้าชั้น 5 ตึกสามัคคีพยาบาล	1	1	-
จุด อาคารจอดรถหลังที่ 1	2	2	2
จุด อาคารจอดรถหลังที่ 2	2	2	2
จุดประจำเส้นทางรถสัญจร			
จุด จร.ทางลาดตึก ภาปร. ด้านพระราม 4	1	-	-
จุด จร.หน้าอุกฉิม - ประตู	1	1	1
จุด จร. หน้าประตูสก - ด้านน้ำเกลือ	1	1	1

¹ หน่วยรักษาความปลอดภัย ฝ่ายบริหารงานอาคารและสิ่งแวดล้อม, คู่มือการปฏิบัติหน้าที่หน่วยรักษาความปลอดภัย.

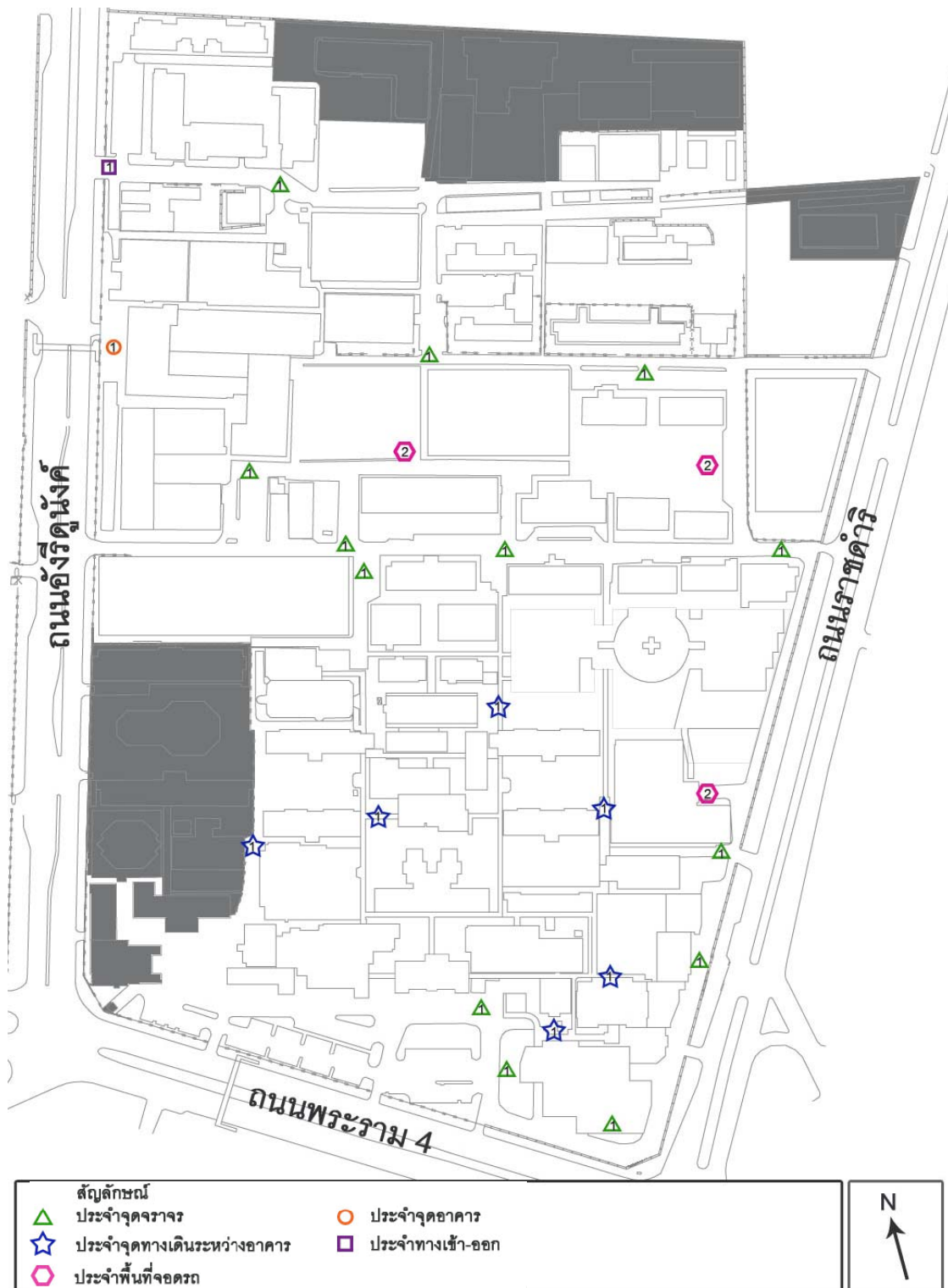
(โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย, 2554) หน้า 4-9.

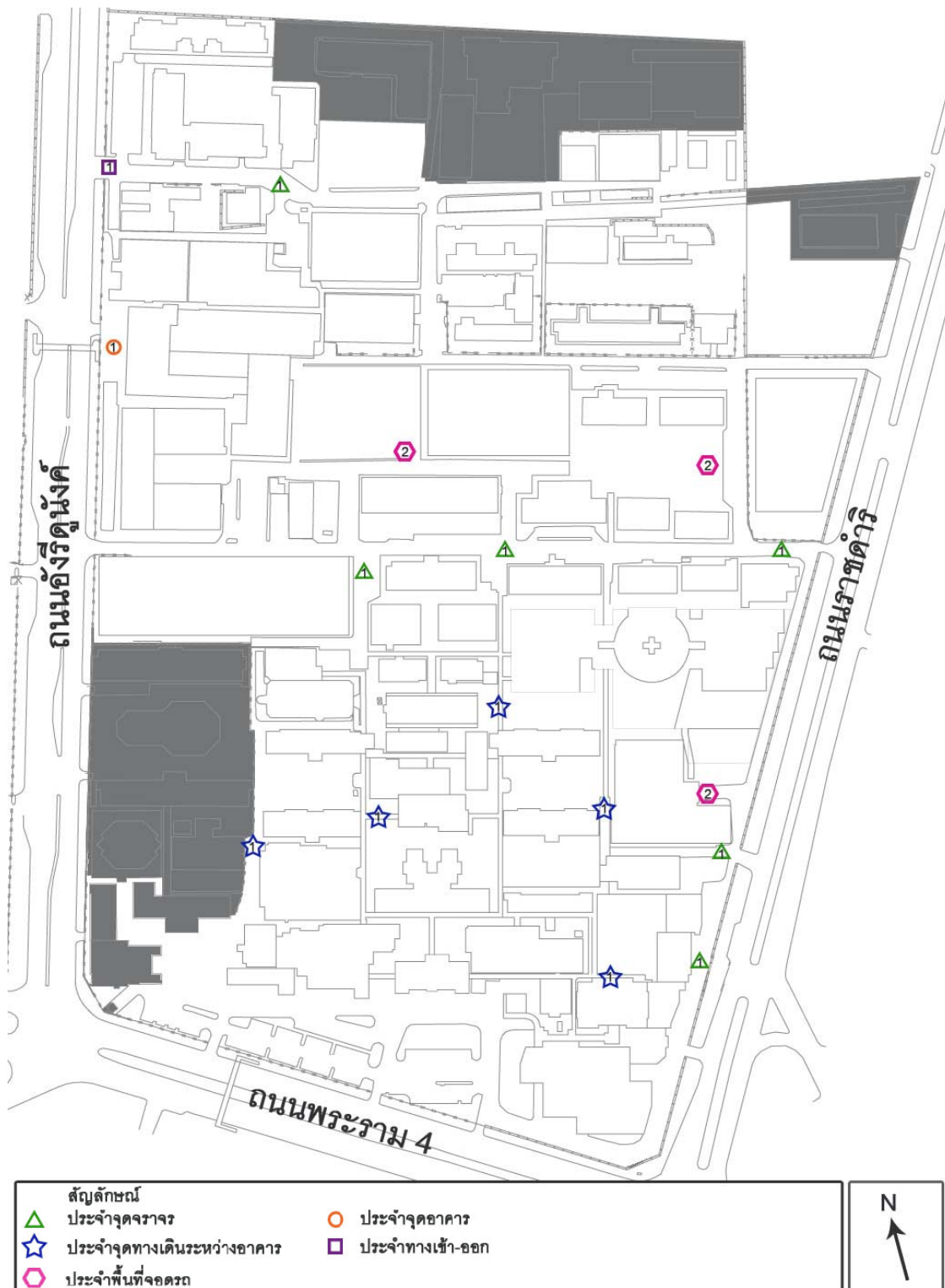
จุดรักษาการณ์	เวอร์เข้า (อัตรา)	เวอร์บาย (อัตรา)	เวอร์ตึก (อัตรา)
จุด จร.แยกหน้าตึกสามัคคีพยาบาล	1	1	1
จุด จร.แยกหน้าตึกอายุรศาสตร์	1	1	1
จุด จร.ด่านว่องฯ-อบรม	1	1	1
จุด จร.หลังพระรูป ร.8 - แยกอานันท์มหิดล	1	-	-
จุด จร.ด่านตึก 38 -ตึกนิเวศ	1	-	-
จุด จร.แยกส้มภาวะ - ทางขึ้น-ลงอาคารจอดรถ	1	-	1
จุด จร.หน้าศูนย์อาหาร-ตึกสิริภา	1	1	1
จุดประจำพื้นที่จอดยานพาหนะ			
จุด อาคารจอดรถ ตึกสก	2	2	2
จุด จร.ลานจอดรถลานลีลาวดี	1	1	1
จุด จร.หน้าอำนวยการณ์ - ศาลาทินทต	1	-	-
จุด จร.หน้าตึก ภปร. รับ - ส่ง ผู้ป่วย	1	-	-
จุด จร. ลานจอดรถแพทยพัฒน์	2	2	1
จุด จร. หน้าตึกคัดนางค์-หน้าตึกไนติงเกล	1	-	-
จุดประจำทางเดินระหว่างอาคาร/พื้นที่ภายนอกอาคาร			
จุด ตู้เอทีเอ็ม - เวชภัณฑ์ - ตึกจักรพงษ์	1	-	-
จุด การเงินตึกมงกุฎฯ - ห้องฉุกเฉิน - ห้องยา	1	1	1
จุด หลังตึกสก - ตึกหลิมซีหลัน - ตึกวชิราวุธ	1	1	1
จุด หลังตึกสิริธร-วพ.พยาบาล-ตึกปัญญาฯ-ตึกว่องฯ	1	1	1

จุดรักษาการณ์	เวอร์เข้า (อัตรา)	เวอร์บาย (อัตรา)	เวอร์ตีก (อัตรา)
ตึกการเงินอับดุลฯ-การเงินตึกสวัสดิ์ล้อม	1	1	1
จุด การเงินสันติวัน-ตึกเจริญ-สมศรี-สวัสดิ์การสังคม	1	1	1
จุด หอพักพยาบาล 14 ชั้น ประตู่หรั่งฯ	1	1	1
จุด ประตู่จิรภิต	1	1	1
จุดบริการ			
บริการรถไฟฟ้ารับ-ส่ง-เจ้าหน้าที่-พยาบาล บุคคลทั่วไป	2	1	2
บริการรถไฟฟ้ารับ-ส่งผู้บริหาร	1	-	-
บริการรับอาหาร-ด้านเอกสารทั่วไป-รับ-ส่งจนท.ทั่วไป	1	1	1

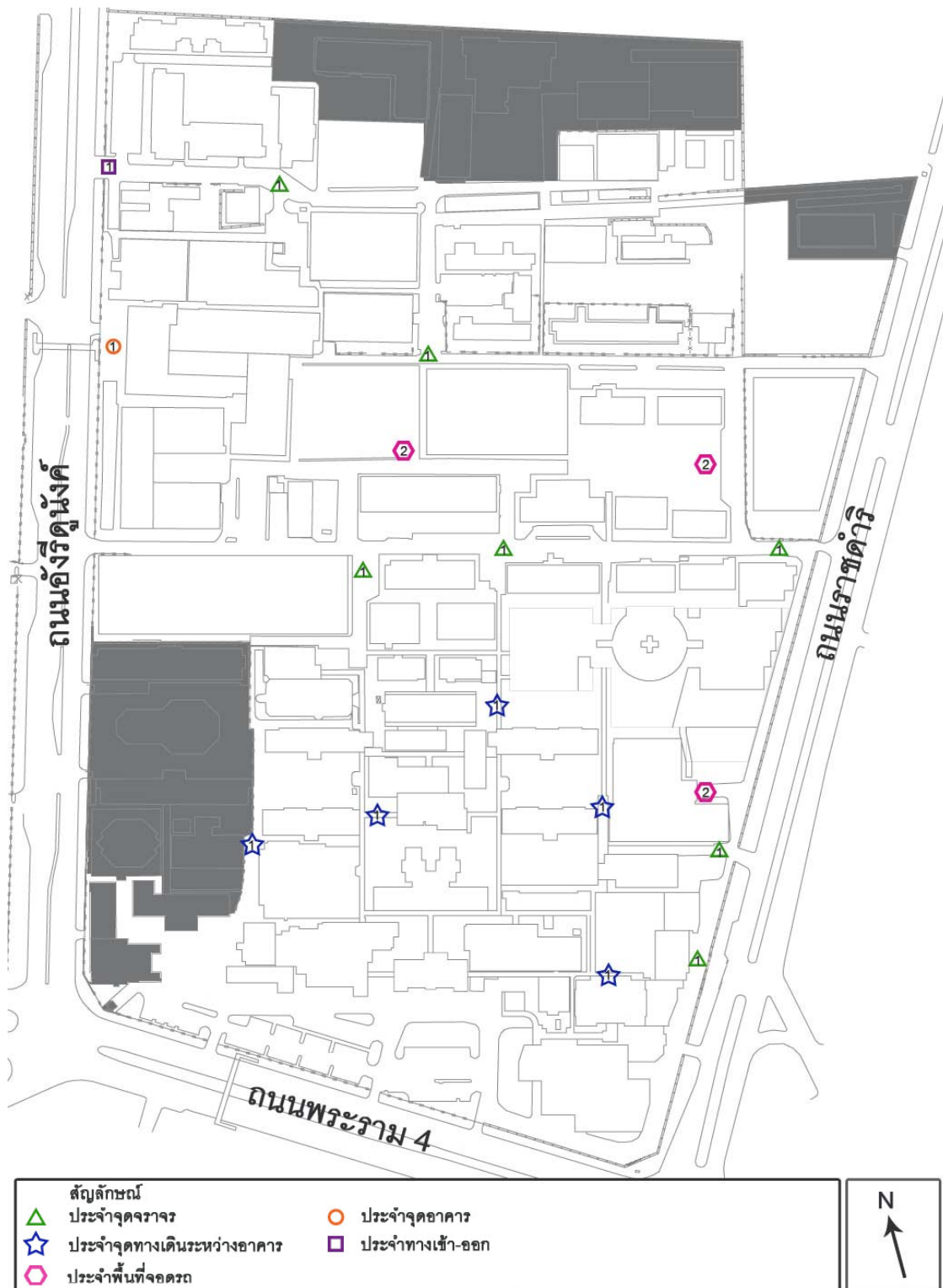
ภาพที่ 3.24 จุดรักษาการณ์เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยภายนอกอาคาร ช่วงเวลา 6.30-14.30 น.

ภาพที่ 3.25 จุดรักษาการณ์เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยภายนอกอาคาร ช่วงเวลา 14.30-22.30 น.

ภาพที่ 3.26 จุดรักษาการณ์เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยภายนอกอาคาร ช่วงเวลา 22.30-6.30 น.

3.2.5 ภาระงานการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย²

จากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารคู่มือในการปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2554) โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ พบว่า ภาระงานปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสามารถแบ่งได้ออกเป็น 3 ส่วน คือ งานหลัก งานรองและงานทั่วไป โดยแต่ละจุดจะมีภาระงาน ดังนี้

ภาระงานประจำจุดเวรรักษาการณ์ ประกอบไปด้วย งานหลัก จำนวน 18 งาน งานรอง จำนวน 15 งาน และงานทั่วไป จำนวน 11 งาน มีรายละเอียด ดังนี้

- งานหลัก (งานรักษาความปลอดภัย)
  - ตรวจสอบสถานที่และค้นหาของกลางที่ถูกโจรกรรม
  - ตรวจสอบไม่ให้มีผู้เข้ามาอาศัยหลับนอนในโรงพยาบาล
  - รับแจ้งและตรวจสอบสถานที่เมื่อมีทารกถูกทิ้ง
  - ป้อมปรามจับผู้เล่นการพนัน
  - คุ่มกันระงับเหตุร้าย, ทะเลาะวิวาทการขนย้ายเงิน
  - จับคนไข้หนีออกจากโรงพยาบาล
  - รายงานการจับมิจฉาชีพ
  - เป็นศูนย์กลางการติดต่อสื่อสาร, รับแจ้งเหตุและประสานงานกับเจ้าหน้าที่ต่างๆ
  - ปฏิบัติคำสั่งผู้บังคับบัญชา
  - เมื่อมีเพลิงไหม้ วินิจฉัย, นำกำลังไปดับเพลิงและประสานงานกับตำรวจดับเพลิง
  - ตรวจสอบสภาพอาวุธ กระสุนปืน
  - ตรวจสอบการเปิด-ปิดไฟแสงสว่าง, สปอทไลท์

² หน่วยรักษาความปลอดภัย ฝ่ายบริหารงานอาคารและสิ่งแวดล้อม, คู่มือการปฏิบัติหน้าที่หน่วยรักษาความปลอดภัย.

(โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สภากาชาดไทย, 2554) หน้า 4-9.

- แจ็งซ่อมรั้ว, ประตู
  - แจ็งซ่อมไฟแสงสว่าง
  - แจ็งตัดกิ่งไม้
  - แจ็งซ่อมผิวถนน
  - แจ็งรื้อถอนสิ่งกีดขวางถนน, ทางเดิน
- งานรอง (งานจัดการจราจร)
    - ตรวจสอบยานพาหนะหรือบุคคลที่ต้องสงสัยเข้า-ออกโรงพยาบาล
    - รถชนกันแยกคูกรณี, จัดการจราจร
    - ลี้อครดและเปรียบเทียบค่าปรับกรณีฝ่าฝืนกฎจราจร
    - จัดการจราจรให้เป็นระเบียบ
    - ป้องปราบแม่ค้าหาบเร่
    - จัดเบกับัตรรถยนต์ให้พร้อมใช้งาน
    - รายงานสรุปยอดบัตรรถยนต์จ่ายออกและรับเข้าในแต่วัน
    - ตรวจสอบโทรโข่งให้พร้อมใช้งาน
    - ตรวจสอบสภาพวิทยุมือถือ
    - ตรวจสอบสภาพรถจักรยาน, รถไฟฟ้าให้พร้อมใช้งาน
    - ตรวจสอบเครื่องมือดับเพลิง
    - ตรวจสอบเครื่องมือช่าง
    - ตรวจสอบน้ำมันเชื้อเพลิงเติมรถ
    - ตรวจสอบเครื่องมืออุปกรณ์ช่วยชีวิต
    - ส่งซ่อมป้าย, แผงเครื่องหมายจราจร
  - งานอื่นๆ ทั่วไป
    - เรียกแถว, สั่งการ, มอบหมายงานก่อนเข้าเวร
    - ตรวจสอบการแต่งกาย

- รวบรวมรายงานเหตุการณ์และผลการปฏิบัติหน้าที่
- บริหาร,จัดการแผนปฏิบัติงาน,สั่งการ,ติดตามตรวจสอบ
- ตรวจตราการปฏิบัติหน้าที่ของพ.นง.ร.ภ.
- อนุญาตให้พ.นง.ลา
- ตรวจสอบเสียกันฝน,เสียกันหนาว,รองเท้าบูทให้พร้อมใช้งาน
- จัดพนักงานร.ภ.ตามจุดต่างๆ
- ประสานสนับสนุนในการควบคุมผู้ป่วยจิตเวช
- ตรวจตราผ่านป้ายโฆษณาว่าได้รับอนุญาตหรือไม่
- ร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ และบริการรถไฟฟ้ารับส่ง

ภาระงานประจำจุดรักษาการณ์ มีภาระงานประจำจุด 7 รูปแบบ คือ จุดประจำประตู จุดประจำแยกถนน จุดประจำด่าน จุดประจำลานจอดรถ จุดประจำช่องทางเดิน จุดการส่งเงิน จุดประจำอาคาร จุดบริการเสริม โดยมีภาระงานดังต่อไปนี้

- จุดประจำประตู ประกอบไปด้วย งานหลัก จำนวน 4 งาน งานรอง จำนวน 2 งาน และงานทั่วไป จำนวน 11 งาน
- จุดประจำแยกถนน ประกอบไปด้วย งานหลัก จำนวน 4 งาน งานรอง จำนวน 1 งาน และงานทั่วไป จำนวน 11 งาน
- จุดประจำด่าน ประกอบไปด้วย งานหลัก จำนวน 4 งาน และงานทั่วไป จำนวน 1 งาน
- จุดประจำลานจอดรถ ประกอบไปด้วย งานหลัก จำนวน 4 งาน และงานทั่วไป จำนวน 1 งาน
- จุดประจำช่องทางเดิน ประกอบไปด้วย งานหลัก จำนวน 3 งาน และงานทั่วไป จำนวน 1 งาน

- จุดประจำจุดการส่งเงิน ประกอบไปด้วย งานหลัก จำนวน 4 งาน และงานทั่วไป จำนวน 1 งาน
- จุดประจำอาคาร ประกอบไปด้วย งานหลัก จำนวน 3 งาน และงานทั่วไป จำนวน 1 งาน
- จุดประจำบริการ งานทั่วไป จำนวน 1 งาน

3.3 เหตุร้ายที่เกิดขึ้นในบริเวณภายนอกอาคาร

จากการรวบรวมข้อมูลจากเอกสารรายงานประจำวันของหน่วยงานรักษาความปลอดภัย ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552-2554 พบว่า มีเหตุร้ายที่เกิดขึ้นบริเวณพื้นที่ภายนอกอาคาร โดยแบ่งได้เป็น 2 ส่วน คือ จำนวนเหตุร้ายแต่ละประเภท กับบริเวณที่เกิดเหตุร้ายภายนอกอาคาร

3.3.1 จำนวนเหตุร้ายแต่ละประเภท

มีเหตุร้ายเกิดขึ้นภายนอกอาคาร ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2552-2554 มีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 3.3 เหตุร้ายที่เกิดขึ้น ในปี พ.ศ. 2552

สถานที่	ลักษณะสถานที่	เจ้าทุกข์	บาดเจ็บ/สิ่งของ	มูลค่า
โจรกรรม				
อาคารสก.	หลังตึก	แพทย์	จักรยาน	ไม่ระบุ
อาคารสก.	หลังตึก	พยาบาล	จักรยาน	ไม่ระบุ
อาคารสก.	หลังตึก	พนักงาน	จักรยาน	ไม่ระบุ
อาคารสก.	หลังตึก	พยาบาล	จักรยาน	ไม่ระบุ
อาคารสก.	หลังตึก	แพทย์	จักรยาน	ไม่ระบุ
จุมภฏพงษ์บริพัตร	ข้างตึก	พนักงาน	จักรยาน	ไม่ระบุ
จุมภฏพงษ์บริพัตร	ข้างตึก	พยาบาล	จักรยาน	ไม่ระบุ
ภปร.	ลานจอดรถ	พนักงาน	กระเป๋าไนต์บูค	ไม่ระบุ
ภปร.	ลานจอดรถใกล้อาคาร บริพัตร	ผู้ป่วย	เงินสด โทรศัพท์มือถือ	ไม่ระบุ
ภปร.	ข้างตึก	พนักงาน	จักรยาน	ไม่ระบุ
ลานจอดแพทย์พัฒน์	ลานจอดรถ	พนักงาน	วิทยุติดรถ	ไม่ระบุ
ลานจอดแพทย์พัฒน์	ลานจอดรถ	พนักงาน	รถยนต์	ไม่ระบุ
ว่องวานิช	หน้าตึก	ผู้ป่วย	โทรศัพท์	ไม่ระบุ
ไปษยานนท์	ข้างตึก	โรงพยาบาล	Breaker	ไม่ระบุ
สก.	ข้างตึก	พนักงาน	รถจักรยานยนต์	ไม่ระบุ
สวัสดีล้อม	ข้างตึก	โรงพยาบาล	circuit breaker	ไม่ระบุ

สถานที่	ลักษณะสถานที่	เจ้าทุกข์	บาดเจ็บ/สิ่งของ	มูลค่า
เจริญสมศรี เจริญรัชต์ ภาคย์	ข้างตึก	พนักงาน	จักรยาน	ไม่ระบุ
อาคารจอดรถ 1	ข้างตึก	พนักงาน	จักรยานยนต์	ไม่ระบุ
ไม่ทราบ	ไม่ระบุ	ผู้ป่วย	เงินสด	3700
ไม่ทราบ	ไม่ระบุ	ผู้ป่วย	กระเป๋า เงินสด	10000
ทำร้ายร่างกาย				
ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	พนักงาน	ร่างกาย	ไม่ระบุ
ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	พนักงาน	ร่างกาย	ไม่ระบุ
ไม่ระบุ	ไม่ระบุ	พนักงาน	ร่างกาย	ไม่ระบุ

ตารางที่ 3.4 เหตุร้ายที่เกิดขึ้น ในปี พ.ศ. 2553

สถานที่	ลักษณะสถานที่	เจ้าทุกข์	บาดเจ็บ/สิ่งของ	มูลค่า
โจรกรรม				
ภปร.	หน้าตึก	ญาติผู้ป่วย	กระเป๋า เงินสด โทรศัพท์	ไม่ระบุ
ธนาคารกสิกรไทย	ข้างตึก	โรงพยาบาล	Compressor	ไม่ระบุ
ธนาคารกสิกรไทย	ข้างตึก	โรงพยาบาล	Compressor	ไม่ระบุ
ธนาคารกสิกรไทย	ข้างตึก	โรงพยาบาล	Compressor	ไม่ระบุ
แพทย์พัฒนา	ลานจอดรถ	จนท.	เครื่องเล่นซีดีติดรถ	ไม่ระบุ
แพทย์พัฒนา	ลานจอดรถ	จนท.	บ้านทะเบียน	ไม่ระบุ
อาคารจอดรถ 3	หน้าตึก	โรงพยาบาล	มิเตอร์น้ำ 14 ตัว	ไม่ระบุ
อาคารจอดรถ 3	หน้าตึก	โรงพยาบาล	มิเตอร์น้ำตัวใหญ่	ไม่ระบุ
ตึกเทคนิค14(ตึกผู้ป่วย ใน)	หลังตึก	โรงพยาบาล	Compressor	ไม่ระบุ
อายุรศาสตร์	ข้างตึก	รับเหมา	สว่านเจาะปูนBosch	ไม่ระบุ
ภปร.	ลานจอดรถหน้าอำนวยการ	ผู้ป่วย	วิทยุติดรถ	ไม่ระบุ
จักรพงษ์	หน้าตึก	บุคคลภายนอก	กระเป๋า เงินสด	900
ตึกไนติงเกล	หน้าตึก	ญาติผู้ป่วย	รถจักรยานยนต์	ไม่ระบุ
นิติเวช	ข้างตึก	ร้านค้า	มิเตอร์น้ำ	ไม่ระบุ
สก.	หน้าตึก	จนท.	รถจักรยานยนต์	ไม่ระบุ

สถานที่	ลักษณะสถานที่	เจ้าทุกข์	บาดเจ็บ/สิ่งของ	มูลค่า
เจริญ-สมศรี	ถนนหน้าตึก	ผู้ป่วย	รถยนต์	ไม่ระบุ
สก.	หลังตึก	แพทย์	จักรยาน	ไม่ระบุ
ฉุกเฉิน	หลังตึก	โรงพยาบาล	วาล์วก๊อกน้ำ / ฝักบัว	ไม่ระบุ
ทำลายทรัพย์สิน				
จงกลณี	หน้าตึก	แพทย์	สิริรถ	ไม่ระบุ
ทำร้ายร่างกาย				
ภปร.	ลานจอดรถใกล้บริษัท	โรงพยาบาล	กระจกแตก	ไม่ระบุ
บุกรุก				
ภปร.	ถนนราชดำริ	โรงพยาบาล	กระจกตึก/รั้วแอสตันเลส	ไม่ระบุ

ตารางที่ 3.5 เหตุร้ายที่เกิดขึ้น ในปี พ.ศ. 2554

สถานที่	ลักษณะสถานที่	เจ้าทุกข์	บาดเจ็บ/สิ่งของ	มูลค่า
โจรกรรม				
ภปร.	หน้าตึก	ญาติผู้ป่วย	กระเป๋า	ไม่ระบุ
ภปร.	หน้าตึก	ญาติผู้ป่วย	กระเป๋า เงินสด	30000
ภปร.	ข้างตึก	ผู้ป่วย	เงินสดและทองเงิน	55000
ภปร.	ลานจอดรถด้านพระราม4	ผู้ป่วย	ยางอะไหล่รถยนต์	ไม่ระบุ
ภปร.	ลานจอดรถหน้าศาลาทินท์	จนท.	จักรยานยนต์	ไม่ระบุ
สก.	หน้าตึก	จนท.	จักรยานยนต์	ไม่ระบุ
สก.	หน้าตึก	จนท.	จักรยานยนต์	ไม่ระบุ
สก.	หลังตึก	แพทย์	จักรยาน	3500
สก.	หลังตึก	ญาติผู้ป่วย	จักรยานยนต์	ไม่ระบุ
วชิรญาณวงศ์	ข้างตึก	ผู้รับเหมา	ราวสแตนเลส/พื้นอลูมิเนียม	ไม่ระบุ
วชิรญาณวงศ์	ข้างตึก	ผู้รับเหมา	บันไดอลูมิเนียม	4000
คัคณางค์	หน้าตึก	จนท.	จักรยานยนต์	ไม่ระบุ
คัคณางค์	หน้าตึก	จนท.	ร่างกาย	ไม่ระบุ
พันธทิพย์บริษัท	ข้างตึก	จนท.	จักรยานยนต์	ไม่ระบุ
พันธทิพย์บริษัท	ข้างตึก	พยาบาล	จักรยานยนต์	ไม่ระบุ
จุฬารักษ์	หน้าตึก	จนท.	จักรยานยนต์	ไม่ระบุ

สถานที่	ลักษณะสถานที่	เจ้าทุกข์	บาดเจ็บ/สิ่งของ	มูลค่า
จุฬารกรณ์	ข้างตึก	จนท.	จักรยาน	ไม่ระบุ
วชิราวุธ	ข้างตึก	ญาติผู้ป่วย	กระเป๋า เงินสด โทรศัพท์	8500
ปัญจมิตราชีนี	ข้างตึก	ผู้ป่วย	โทรศัพท์	ไม่ระบุ
อุกเขิน	ข้างตึก	จนท.	จักรยานยนต์	ไม่ระบุ
สวัสดิ์ ล้อมโ	หน้าตึก	ผู้ป่วย	กระเป๋า เงินสด โทรศัพท์	500
จุมภฏพงษ์บริพัตร	ข้างตึก	พยาบาล	จักรยาน	ไม่ระบุ
อปร.	หน้าตึก	ผู้ป่วย	จักรยานยนต์	ไม่ระบุ
หอสมุด	ข้างตึก	จนท.	จักรยานยนต์	ไม่ระบุ
ทำร้ายร่างกาย/ทะเลาะวิวาท				
ก่อสร้างหอพัก				
พยาบาลใหม่	หน้าตึก	รพก.บริษัท	ร่างกาย	ไม่ระบุ
ทำลายทรัพย์สิน				
นิติเวช	หน้าตึก	พยาบาล	สิริรถ	ไม่ระบุ

จากตารางที่ 3.6 พบว่า มีเหตุร้ายประเภทโจรกรรม ในปี พ.ศ. 2552 จำนวน 20 ครั้ง ในปีพ.ศ. 2552 จำนวน 18 ครั้ง และในปี พ.ศ. 2554 จำนวน 23 ครั้ง

มีเหตุร้ายประเภททำลายทรัพย์สิน ในปีพ.ศ. 2552 จำนวน 1 ครั้ง และในปี พ.ศ. 2554 จำนวน 1 ครั้ง

มีเหตุร้ายประเภททะเลาะวิวาท ในปี พ.ศ. 2552 จำนวน 3 ครั้ง ในปีพ.ศ. 2552 จำนวน 1 ครั้ง และในปี พ.ศ. 2554 จำนวน 2 ครั้ง

มีเหตุร้ายประเภทบุกรุก ในปีพ.ศ. 2553 จำนวน 1 ครั้ง

ตารางที่ 3.6 จำนวนเหตุร้ายที่เกิดขึ้นในแต่ละประเภท ในปี พ.ศ. 2552 - พ.ศ. 2554

ประเภทเหตุร้าย	จำนวนครั้ง		
	ปีพ.ศ. 2552	ปีพ.ศ. 2553	ปีพ.ศ. 2554
โจรกรรม	20	18	23
ทำลายทรัพย์สิน	0	1	1
ทะเลาะวิวาท	3	1	2
บุกรุก(จราจร)	0	1	0

3.3.2 บริเวณที่เกิดเหตุร้ายภายนอกอาคาร

จากตารางที่ 3.7 พบว่า มีเหตุโจรกรรมเกิดขึ้นบริเวณหน้าอาคาร 17 ครั้ง ข้างอาคาร 26 ครั้ง หลังอาคาร 7 ครั้ง และลานจอดรถ 9 ครั้ง

จากตารางที่ 3.8 พบว่า มีเหตุทำลายทรัพย์สินเกิดขึ้นบริเวณหน้าอาคาร 2 ครั้ง และข้างอาคาร 1 ครั้ง

จากตารางที่ 3.9 พบว่า มีเหตุทำร้ายร่างกาย ทะเลาะวิวาทเกิดขึ้นบริเวณหน้าอาคาร 1 ครั้ง และลานจอดรถ 1 ครั้ง

จากตารางที่ 3.10 พบว่า มีเหตุบุกรุกเกิดขึ้นบริเวณข้างอาคาร 1 ครั้ง

ตารางที่ 3.7 จำนวนเหตุโจรกรรมที่เกิดในแต่ละสถานที่ ปี พ.ศ. 2552-2554

อาคาร	หน้าอาคาร	ข้างอาคาร	หลังอาคาร	ลานจอดรถ
โจรกรรม				
ภปร.	3	2		5
สก.	3	4	5	
วชิรญาณ		2		

อาคาร	หน้าตึก	ข้างตึก	หลังตึก	ลานจอดรถ
คัคนางค์	2			
พันธ์ทิพย์		2		
จุฬารินทร์	2			
วชิรวิถ		1		
ปัญจมราชินี		1		
ดุ๊กเงิน		1	1	
สวัสดิ์ดีล้อม		2		
จุมภฏพงษ์บริพัตร		3		
อปร.	1			
หอสมุด		1		
แพทย์พัฒนา				4
ว่องวานิช	1			
เจริญ-สมศรี เจริญรัชต์ภาคย์	1	1		
อาคารจอดรถ 1		1		
อาคารจอดรถ 3	2			
ธนาคารกสิกรไทย		3		
ตึกเทคนิค14(ตึกผู้ป่วยใน)			1	
อายุรศาสตร์		1		
จักรพงษ์	1			
ไนติงเกล	1			
โปษยานนท์		1		
รวม	17	26	7	9

ตารางที่ 3.8 จำนวนเหตุทำลายทรัพย์สินที่เกิดขึ้นในแต่ละสถานที่ ปี พ.ศ. 2552-2554

อาคาร	หน้าอาคาร	ข้างอาคาร	หลังอาคาร	ลานจอดรถ
ทำลายทรัพย์สิน				
นิติเวช	1	1		
จงกลณี	1			
รวม	2	1	-	-

ตารางที่ 3.9 จำนวนเหตุทำร้ายร่างกาย/ทะเลาะวิวาทที่เกิดขึ้นในแต่ละสถานที่ ปี พ.ศ. 2552-2554

อาคาร	หน้าอาคาร	ข้างอาคาร	หลังอาคาร	ลานจอดรถ
ทำร้ายร่างกาย/ทะเลาะวิวาท				
ก่อสร้างหอพักพยาบาลใหม่	1			
ภปร.				1
รวม	1	-	-	1

ตารางที่ 3.10 จำนวนเหตุบุกรุกที่เกิดขึ้นในแต่ละสถานที่ ปี พ.ศ. 2552-2554

อาคาร	หน้าตึก	ข้างตึก	หลังตึก	ลานจอดรถ
บุกรุก				
ภปร.		1		
รวม	-	1	-	-

บทที่ 4

วิเคราะห์ผลการศึกษา

จากการศึกษา สภาพปัจจุบันของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ทำให้เข้าใจสภาพทางกายภาพ ระบบรักษาความปลอดภัย และเหตุร้ายที่เกิดขึ้นในบริเวณภายนอกอาคาร พบว่า พื้นที่ภายนอกอาคารของกรณีศึกษา มีเหตุร้ายเกิดขึ้นและมีการรักษาความปลอดภัย โดยในบทที่ 3 ได้นำเสนอ ข้อมูลสภาพปัจจุบัน แบ่งออกเป็น 3 เรื่อง ประกอบไปด้วย

สภาพทางกายภาพ มีทั้งหมด 2 รายการ ได้แก่ ลักษณะของกิจกรรมการใช้งานอาคาร สภาพพื้นที่ภายนอก (Outdoor areas)

ระบบรักษาความปลอดภัย มีทั้งหมด 4 รายการ ได้แก่ โครงสร้างสายบังคับบัญชาทางรักษาความปลอดภัย โครงสร้างการปฏิบัติงานรักษาความปลอดภัย ประเภทของจุดรักษาความปลอดภัย ภาระงานการปฏิบัติของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย

เหตุร้ายที่เกิดขึ้นในบริเวณภายนอกอาคาร มีทั้งหมด 2 รายการ ได้แก่ ประเภทและจำนวนเหตุร้ายที่เกิดขึ้น บริเวณที่เกิดเหตุร้ายภายนอกอาคาร

โดยเรียงลำดับผลของการวิเคราะห์ข้อมูลในบทที่ 4 ดังนี้

4.1 สภาพทางกายภาพ

4.1.1 ลักษณะของกิจกรรมการใช้งานอาคาร

4.1.2 สภาพพื้นที่ภายนอก

4.2 ระบบรักษาความปลอดภัย

4.2.1 ตำแหน่งของจุดรักษาความปลอดภัย

4.3 เหตุร้ายที่เกิดขึ้นในบริเวณภายนอกอาคาร

4.3.1 ประเภทและจำนวนเหตุร้ายที่เกิดขึ้น

4.3.2 บริเวณที่เกิดเหตุร้ายภายนอกอาคาร

4.3.3 ลักษณะของสภาพทางกายภาพในบริเวณที่เกิดเหตุร้าย

4.3.4 ลักษณะของระบบรักษาความปลอดภัยในบริเวณที่เกิดเหตุร้าย

4.1 สภาพทางกายภาพ

4.1.1 ลักษณะของกิจกรรมการใช้งานอาคาร

จากการสำรวจพื้นที่ของสมาคมกาชาดไทย ผังตะวันตกของถนนอังรีดูนังค์ (ภาพที่ 3.1) เพื่อศึกษาลักษณะของกิจกรรมการใช้งานอาคาร จากตารางที่ 4.1 พบว่า พื้นที่ของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ สมาคมกาชาดไทย มีกิจกรรมการใช้งาน 5 ประเภท ประกอบไปด้วย อาคารส่วนการรักษาพยาบาล อาคารส่วนการศึกษา อาคารส่วนบริการ อาคารส่วนพักอาศัย อาคารของหน่วยงานสมาคมกาชาดไทย และอาคารที่มีกิจกรรมส่วนการรักษาพยาบาล มีจำนวนอาคารมากที่สุด 43 อาคาร (51%)

ตารางที่ 4.1 ลักษณะของกิจกรรมการใช้งานอาคาร

ประเภทกิจกรรม	จำนวนอาคาร	
อาคารส่วนการรักษาพยาบาล	43	51%
อาคารส่วนการศึกษา	10	12%
อาคารส่วนบริการ	17	20%
อาคารส่วนพักอาศัย	10	12%
อาคารของหน่วยงานสมาคมกาชาดไทย	5	6%

4.1.2 สภาพพื้นที่ภายนอก

จากการสำรวจพื้นที่ของสภาอากาศไทย ผังตะวันตกของถนนอังรีดูนังค์ เพื่อศึกษา ลักษณะของสภาพพื้นที่ภายนอกอาคาร (Outdoor areas) โดยแบ่งเป็น 2 ส่วนด้วยกัน คือ

1. ทางสัญจรยานพาหนะ พื้นที่จอดรถ พื้นที่สวน พื้นที่ระหว่างอาคาร
2. รั้ว

มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. ทางสัญจรยานพาหนะ พื้นที่จอดรถ พื้นที่สวน พื้นที่ทางเดิน

จากการศึกษาพื้นที่ทางสัญจรยานพาหนะ พื้นที่จอดรถ พื้นที่สวน พื้นที่ทางเดิน จากตารางที่ 4.2 พบว่า

ทางสัญจรยานพาหนะ (ภาพที่ 3.3) มีลักษณะเป็นพื้นที่เปิดโล่ง มีการสัญจรได้ ไม่มีหลังคาคลุมและมีแสงสว่างเพียงพอ

พื้นที่จอดรถ (ภาพที่ 3.4) ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่โล่ง ไม่มีหลังคาคลุม มีแสงสว่างเพียงพอ มีการสัญจรภายใน ยกเว้นพื้นที่จอดรถของหน่วยงานยนต์ที่มีหลังคาคลุม

พื้นที่สวน (ภาพที่ 3.5) แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ สวนที่เป็นลานและสวนระหว่างอาคาร โดยสวนที่เป็นลานมีลักษณะเปิดโล่ง มีการสัญจรเข้าถึงได้ ไม่มีหลังคาคลุมและมีแสงสว่างเพียงพอ ส่วนสวนระหว่างอาคารมีลักษณะเปิดโล่ง แต่ไม่มีการสัญจรภายในพื้นที่ มีแสงสว่างเพียงพอและไม่มีหลังคาคลุมเช่นเดียวกับสวนที่เป็นลาน

พื้นที่ทางเดินหรือพื้นที่ระหว่างอาคาร (ภาพที่ 3.6) แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ พื้นที่หน้าอาคาร พื้นที่ข้างอาคารและพื้นที่หลังอาคาร พื้นที่ระหว่าง

อาคารส่วนใหญ่มีลักษณะเปิดโล่ง มีแสงสว่างเพียงพอ มีการสัญจรของผู้คน และเกิน
ครึ่งมีหลังคาคลุม

ตารางที่ 4.2 ลักษณะทางสภาพทางกายภาพแต่ละพื้นที่

พื้นที่			เปิดโล่ง	ปิดล้อมพื้นที่	มีการสัญจร	ไม่มีการสัญจร	มีหลังคาคลุม	ไม่มีหลังคาคลุม	แสงเพียงพอ	แสงไม่เพียงพอ
พื้นที่					«	X«		☐	☐	☐
ถนน	ลักษณะ	ถนนภายใน	●		●			●	●	
ลานจอดรถ ยานพาหนะ	หน้าอาคาร	หอพักพยาบาล 14 ชั้น	●		●			●	●	
		แพทย์พัฒนา	●		●			●	●	
		นวมินทร์-คณางค์	●		●			●	●	
		หอพักแพทย์	●		●			●	●	
		อาคารปร	●		●			●	●	
		อาคารนิติเวช	●		●			●	●	
		หน่วยยานยนต์	●		●			●	●	
พื้นที่สวน	ลาน	สวนตรงข้างอปร	●		●			●	●	
		หน้าหอกุลพิพัฒ	●		●			●	●	
		สวนระหว่างทางเดินปัญญาภิบาล	●		●			●	●	
		สวนข้างอาคารไนติงเกล	●		●			●	●	
		สวนรอบอาคารสวัสดิ์ล้อม		●		●		●	●	
	ระหว่างอาคาร	สวนรอบอาคารเทคนิคการแพทย์		●		●		●	●	
		ระหว่างโถงใต้กับหอพักแพทย์		●		●		●	●	
		สวนรอบตึกอำนวยการ		●		●		●	●	
		สวนระหว่างวิธาอุธกับหลิมซีหลัน		●	●			●	●	

พื้นที่		เปิดโล่ง	ปิดล้อมพื้นที่	มีการสัญจร	ไม่มีการสัญจร	มีหลังคาคลุม	ไม่มีหลังคาคลุม	แสงเพียงพอ	แสงไม่เพียงพอ	
				«	X«		☐	☒	☒	
พื้นที่ระหว่างอาคาร	หน้าอาคาร	พักพยาบาล 14 ชั้น	•		•			•	•	
		อาคารจอดรถ 1	•		•			•	•	
		อาคารจอดรถ 3	•		•		•		•	
		นิติเวช	•		•			•	•	
		อำนวยการ	•		•			•	•	
		หอสมุด-วชิรญาณวงศ์	•		•		•		•	
		อป.ร.	•		•			•	•	
		อบรมวิชาการ-วชิรญาณสามัคคี	•		•		•		•	
		สก.	•		•			•	•	
		พันธ์ทิพย์-จุฬาภรณ์	•		•			•	•	
		จักรพงษ์	•		•		•		•	
		ภปร.	•		•			•	•	
		อำนวยการ	•		•			•	•	
		ไนติงเกล	•		•			•	•	
		ข้างอาคาร	พักพยาบาล 14 ชั้น	•		•		•		•
	อาคารจอดรถ 1		•		•			•	•	
	แพทย์พัฒนา		•		•		•		•	
	อป.ร.		•		•			•	•	
	วชิรญาณวงศ์-เวชศาสตร์ป้องกัน		•		•			•	•	
	หอพักแพทย์			•	•		•		•	
	ไปษยานนท์-เวชระเบียนและสถิติ			•	•		•		•	
	เจริญสมศรี-เวชระเบียนและสถิติ			•	•		•		•	
	สวัสดีล้อม			•	•		•		•	
	เทคนิคการแพทย์			•	•		•		•	
	วิทยาลัยพยาบาล		•	•			•	•		
ก่อสร้างอาคารปรุงอาหาร		•	•			•		•		

2. รั้ว

จากการสำรวจรั้วโดยรอบพื้นที่ของสภาอากาศไทย ผังตะวันตกของถนนอังรีดูนังค์ (ภาพที่ 3.20-3.22) เพื่อศึกษา รูปแบบและสภาพของรั้ว จากตารางที่ 4.3 พบว่า รั้วมีลักษณะเป็นเหล็กตะแกรงโปร่ง (55%) และรั้วทึบ (45%) โดยรั้วรูปแบบที่ 5 มีความยาวมากที่สุด 506.00 ม. (28%) รองลงมา คือ รั้วแบบที่ 2 มีความยาว 485.00 ม. (27%) รั้วแบบที่ 1 มีความยาว 310.00 ม. (17%) รั้วแบบที่ 4 มีความยาว 296.00 ม. (17%) และรั้วแบบที่ 3 มีความยาว 187.00 ม. (10%)

ความสูงของรั้ว แบ่งเป็น 3 ช่วง คือ ความสูงต่ำกว่า 1.50 ม. ความสูงระหว่าง 2.00- 2.50 ม. และความสูงตั้งแต่ 3.00 ม. ขึ้นไป โดยส่วนใหญ่มีความสูงระหว่าง 2.00- 2.50 ม. ประกอบไปด้วยรั้วแบบที่ 2 และแบบที่ 5 ซึ่งมีความยาวรวม 991.00 ม. (55%) รองลงมาคือ ความสูงต่ำกว่า 1.50 ม. ประกอบไปด้วยรั้วแบบที่ 1 และแบบที่ 4 ซึ่งมีความยาวรวม 606.00 ม. (35%) และความสูงตั้งแต่ 3.00 ม. ประกอบไปด้วยรั้วแบบที่ 3 ซึ่งมีความยาว 187.00 ม. (10%) ตามลำดับ จากภาพที่ 3.21

ตารางที่ 4.3 ลักษณะของรั้ว

รูปแบบ	1	2	3	4	5
สัญลักษณ์					
ลักษณะ	เหล็กตะแกรงโปร่ง	เหล็กตะแกรงโปร่ง	เหล็กตะแกรงโปร่ง	ก่ออิฐหรือรั้วคอนกรีต ทึบ	ก่ออิฐบล็อกทึบ
ความสูง	1.50 ม.	2.40 ม.	3.00 ม.	1.20 ม.	2.40 ม.
ความยาว	310.00 ม.	485.00 ม.	187.00 ม.	296.00 ม.	506.00 ม.
ประมาณ	(17%)	(27%)	(10%)	(17%)	(28%)

จากตารางที่ 4.4 พบว่า มีรั้วที่มีลักษณะชำรุด มีความยาวประมาณ 399.60 ม. (22%) ของความยาวรั้วทั้งหมด ประกอบไปด้วยรั้วแบบที่ 1 ที่เอียงจากการล้มทับของต้นไม้ มีความยาวประมาณ 5.00 ม. (2% ของรั้วแบบที่ 1) รั้วแบบที่ 1 ที่มีลักษณะเป็นสนิมทั้งโครงเหล็กและลวดหนาม ประกอบกับลวดหนามมีลักษณะบิดงอ มีความยาวประมาณ 374.60 ม. (78% ของรั้วแบบที่ 2) และรั้วแบบที่ 4 บริเวณราวจับสแตนเลส บิดงอและสูญหาย มีความยาวประมาณ 10.00 ม. (3% ของรั้วแบบที่ 4)

ตารางที่ 4.4 สภาพรั้วที่ชำรุด

รูปแบบ	1	2	3	4	5
ชำรุด	มีลักษณะชำรุดเอียงจากการที่ต้นไม้เอนทับ	มีลักษณะเป็นสนิมทั้งโครงเหล็กและลวดหนาม ประกอบกับลวดหนามมีลักษณะบิดงอ	-	บริเวณราวจับสแตนเลส บิดงอและสูญหาย	-
บริเวณที่ชำรุด มีระยะประมาณ	5.00 ม. (2%)	374.60 ม. (78%)	-	10.00 ม. (3%)	-
รวมความยาวรั้วที่ชำรุด	399.60 (22%)				

4.2 ระบบรักษาความปลอดภัย

4.2.1 ตำแหน่งของจุดรักษาความปลอดภัย

จากการรวบรวมเอกสารตำแหน่งของจุดรักษาความปลอดภัย จากคู่มือในการปฏิบัติหน้าที่รักษาความปลอดภัยฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2554) โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งของจุดรักษาความปลอดภัยกับบริเวณที่ตั้งของจุดที่มีความสัมพันธ์กันอย่างไร

การศึกษาตำแหน่งของจุดรักษาความปลอดภัยกับบริเวณที่ตั้งของจุด จากตารางที่ 4.5 พบว่า จุดรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคารมีตำแหน่งอยู่บริเวณหน้าอาคาร 11 จุด (46%) ตามภาพที่ 4.1

จุดรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคารมีตำแหน่งอยู่บริเวณหน้าอาคาร 11 จุด (46%) ตามภาพที่ 4.2

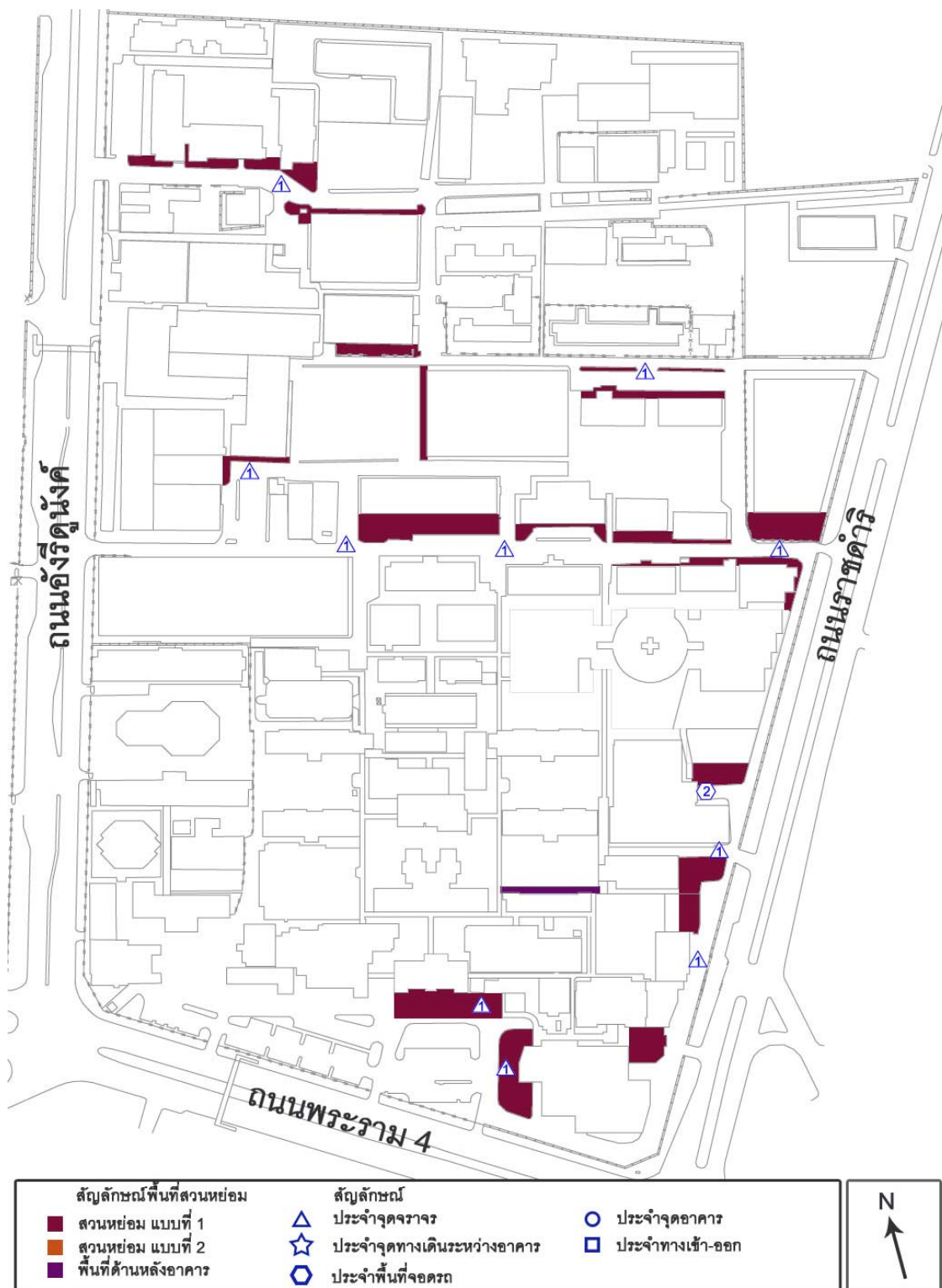
จุดรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคารมีตำแหน่งอยู่บริเวณหน้าอาคาร 9 จุด (38%) ตามภาพที่ 4.3

จุดรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคารมีตำแหน่งอยู่บริเวณลานจอดรถ 1 จุด (4%) และบริเวณทางเข้า-ออกพื้นที่กรณีศึกษา 1 จุด (4%) ตามภาพที่ 4.4

ตารางที่ 4.5 ตำแหน่งจุดรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคารกับบริเวณพื้นที่

จุดรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคาร	บริเวณ				
	หน้าอาคาร	ข้างอาคาร	หลังอาคาร	ลานจอดรถ	ทางเข้า-ออก
จุดประจำอาคาร	-	-	1	-	-
จุดประจำเส้นทางการสัญจร	10	3	-	-	-
จุดประจำพื้นที่จอดยานพาหนะ	1	1	-	1	-
จุดประจำทางเดินระหว่างอาคาร/พื้นที่ภายนอกอาคาร	-	5	1	-	-
จุดประจำทางเข้า-ออก	-	-	-	-	1
รวม	11	9	2	1	1
	46%	38%	8%	4%	4%

ภาพที่ 4.1 จุดรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคารตำแหน่งบริเวณหน้าอาคาร

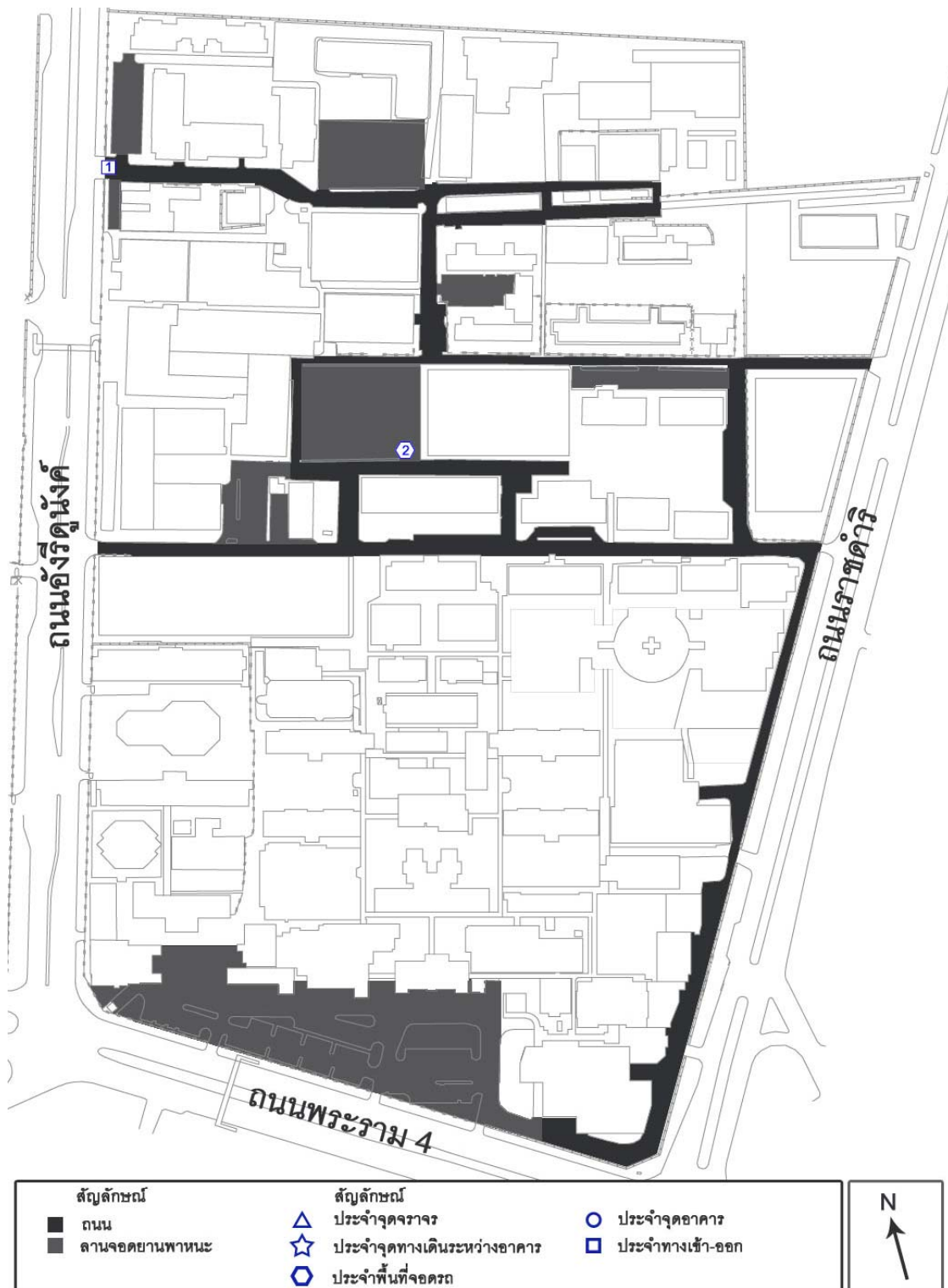
ภาพที่ 4.2 จุดรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคารตำแหน่งบริเวณข้างอาคาร

ภาพที่ 4.3 จุดรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคารตำแหน่งบริเวณหลังอาคาร

ภาพที่ 4.4 จุดรักษาความปลอดภัยภายนอกอาคารตำแหน่งบริเวณลานจอดรถอาคาร/ทางเข้า-ออก

4.3 เหตุร้ายที่เกิดขึ้นในบริเวณภายนอกอาคาร

4.3.1 ประเภทและจำนวนเหตุร้ายที่เกิดขึ้น

จากตารางที่ 4.6 พบว่า ในทั้ง 3 ปี มีเหตุโจรกรรมมากที่สุด (86%) รองลงมา คือ ทะเลาะวิวาท (10%) ทำลายทรัพย์สิน (3%) และจราจล (1%) ตามลำดับ

โดยเฉลี่ยในแต่ละปี มีเหตุโจรกรรมเกิดขึ้น 21 ครั้ง/ปี ทำร้ายร่างกาย/ทะเลาะวิวาท 3 ครั้ง/ปี ทำลายทรัพย์สิน 0.66 ครั้ง/ปี จราจล 0.33 ครั้ง/ปี

พบว่าในปี พ.ศ. 2552 มีเหตุร้ายเกิดขึ้น 23 ครั้ง ปี พ.ศ. 2553 มีเหตุร้ายเกิดขึ้น 22 ครั้ง และปี พ.ศ. 2554 มีเหตุร้ายเกิดขึ้น 26 ครั้ง

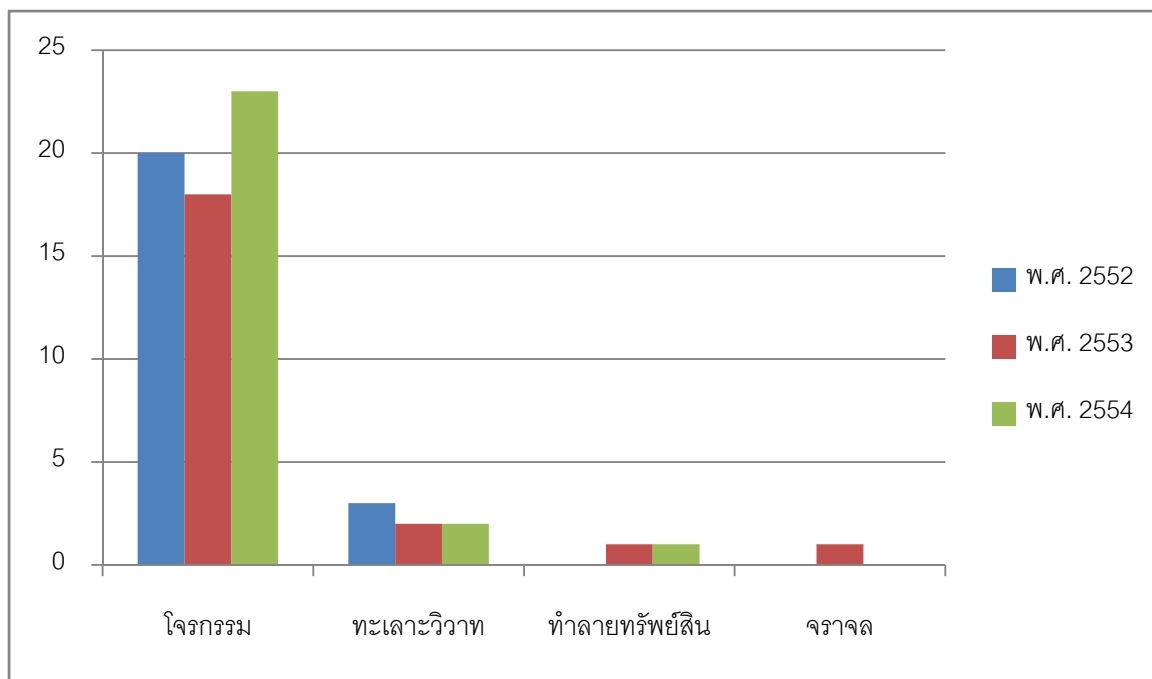
ตารางที่ 4.6 เปรียบเทียบเหตุร้ายในแต่ละปี

เหตุร้าย	พ.ศ. 2552	พ.ศ. 2553	พ.ศ. 2554	เฉลี่ย(ครั้ง/ปี)
โจรกรรม	20	18	23	21
	87%	86%	88%	
ทำร้ายร่างกาย /ทะเลาะวิวาท	3	1	2	3
	13%	5%	8%	
ทำลายทรัพย์สิน	-	1	1	0.66
	-	5%	4%	
จราจล	-	1	-	0.33
	-	5%	-	
รวมแต่ละปี	23	22	26	24

จากภาพที่ 4.5 พบว่า เหตุโจรกรรม มีจำนวนครั้งที่มีมากกว่าเหตุร้ายอื่นๆ คิดเป็นประมาณ 6 เท่า ของเหตุร้ายอื่นๆ

ภาพที่ 4.5 เปรียบเทียบเหตุร้ายในปี พ.ศ. 2552- พ.ศ.2554

4.3.2 บริเวณที่เกิดเหตุร้ายภายนอกอาคาร

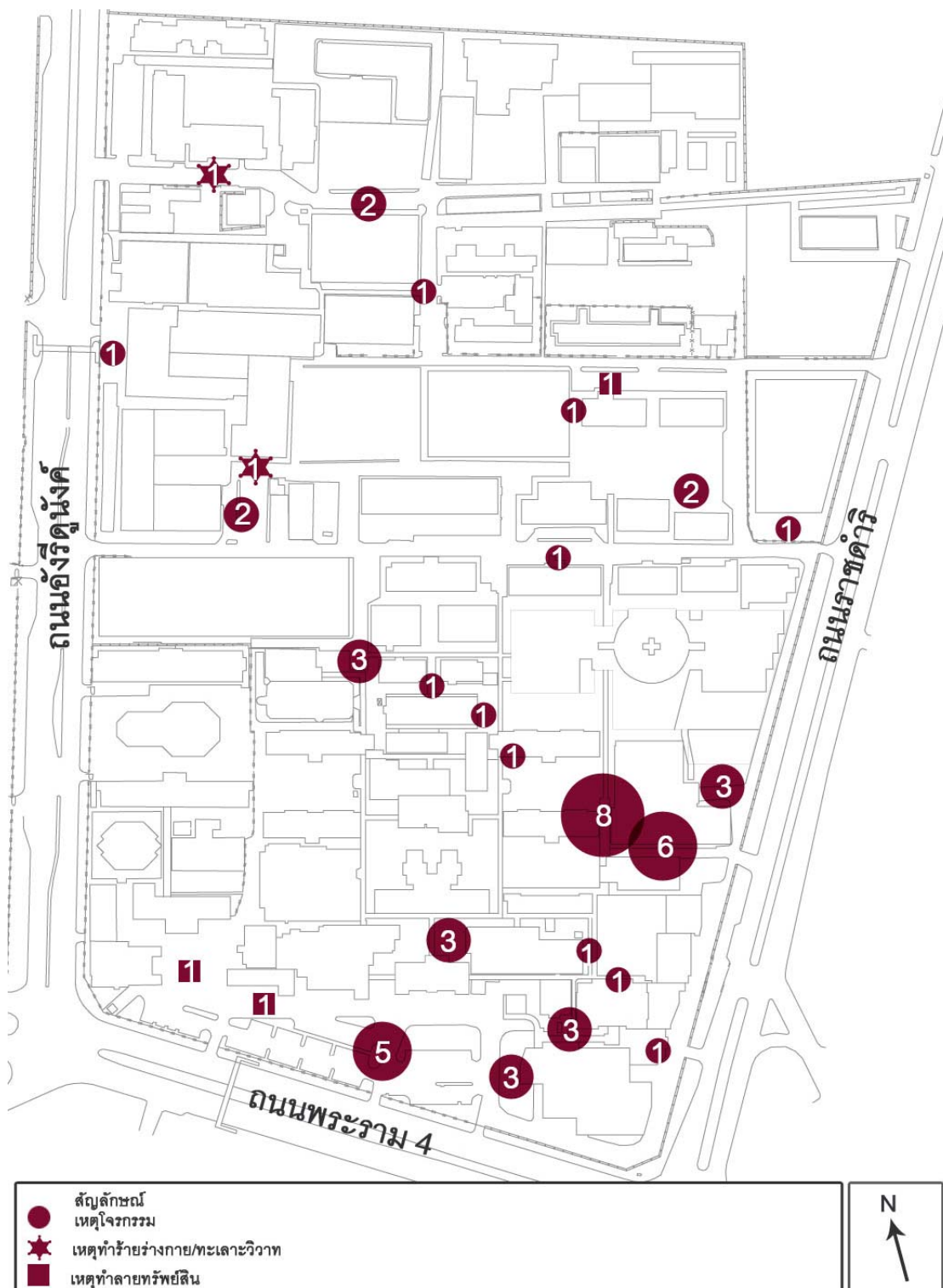
จากตารางที่ 4.7 และภาพที่ 4.6 พบว่า มีเหตุร้ายเกิดขึ้นบริเวณข้างอาคาร 27 ครั้ง (41%) รองลงมาคือ บริเวณหน้าอาคาร 17 ครั้ง (26%) บริเวณลานจอดรถ 12 ครั้ง (18%) และบริเวณหลังตึก 10 ครั้ง (15%) โดยเป็นบริเวณที่เกิดขึ้นรอบอาคารปร. 13 ครั้ง (20%) และอาคารสก. 17 ครั้ง (26%)

ตารางที่ 4.7 จำนวนเหตุร้ายที่เกิดขึ้นในแต่ละบริเวณ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2552-2554

อาคาร	บริเวณ			
	หน้าอาคาร	ข้างอาคาร	หลังอาคาร	ลานจอดรถ
ภปร.	3	3		7
สก.	3	6	8	
วชิรญาณ		2		
คัคณางค์	2			
จุฬารามณ์	2			
วชิรวิถ		1		
ปัญญาภวชิณี		1		
ดุสิต		1	1	
สวัสดิ์ล้อม		2		
อปร.	1			
หอสมุด		1		
แพทย์พัฒนา				4
ว่องวานิช		1		
เจริญ-สมศรี เจริญรัชต์ภาคย์		3		
อาคารจอดรถ 1		1		
อาคารจอดรถ 3	2			
ธนาคารกสิกรไทย		3		
ตึกเทคนิค14(ตึกผู้ป่วยใน)			1	
อายุรศาสตร์	1			
จักรพงษ์	1			
ไนติงเกล	1			
โปษยานนท์		1		
นิติเวช		1		1

อาคาร	หน้าอาคาร	ข้างอาคาร	หลังอาคาร	ลานจอดรถ
ก่อสร้างหอพักพยาบาลใหม่	1			
รวม	17	27	10	12
	26%	41%	15%	18%

ภาพที่ 4.6 เหตุร้ายที่เกิดขึ้นในแต่ละบริเวณ ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2552-2554

4.3.3 ลักษณะของสภาพทางกายภาพในบริเวณที่เกิดเหตุร้าย

จากตารางที่ 4.7 พบว่า บริเวณที่เกิดเหตุร้ายมากที่สุด คือ บริเวณข้างอาคาร โดยลักษณะกายภาพของสถานที่เกิดเหตุ ครั้งหนึ่งมีลักษณะเปิดโล่งและครั้งหนึ่งมีลักษณะปิดล้อม พื้นที่เกิดเหตุร้ายเกือบทั้งหมดมีการสัญจรของผู้ใช้งานและมีแสงสว่างเพียงพอ ประกอบกับพื้นที่ที่มีหลังคาคลุมพบว่ามีเหตุร้ายเกิดขึ้นใกล้เคียงกับพื้นที่ที่ไม่มีหลังคา

ตารางที่ 4.7 ลักษณะของกายภาพบริเวณที่เกิดเหตุร้าย

บริเวณ		ลักษณะทางกายภาพ							
		☀	Γ	«	X«	⌠	Ц	Е	е
หน้า	อาคารปร	●		●			●	●	
หน้า	อาคารปร	●		●			●	●	
หน้า	อาคารปร	●		●			●	●	
หน้า	อาคารสก.	●		●			●	●	
หน้า	อาคารสก.	●		●			●	●	
หน้า	อาคารสก.	●		●			●	●	
หน้า	คคนางค์	●		●			●	●	
หน้า	คคนางค์	●		●			●	●	
หน้า	อปร.	●		●			●	●	
หน้า	อาคารจอดรถ 3	●		●		●		●	
หน้า	อาคารจอดรถ 4	●		●		●		●	
หน้า	จักรพงษ์	●		●		●		●	
หน้า	ไนติงเกล	●		●			●	●	
หน้า	นิติเวช	●		●			●	●	
หน้า	จุฬารภรณ์		●	●		●			●
หน้า	ก่อสร้างหอพักพยาบาลใหม่	●		●			●	●	
ข้าง	อาคารปร		●	●		●		●	

บริเวณ		ลักษณะทางกายภาพ							
		☀	☐	«	X«	☰	☒	☒	☒
ข้าง	อาคารโรง		●	●		●		●	
ข้าง	อาคารโรง		●	●		●		●	
ข้าง	อาคารสก.		●	●			●	●	
ข้าง	อาคารสก.		●	●			●	●	
ข้าง	อาคารสก.		●	●			●	●	
ข้าง	อาคารสก.		●	●			●	●	
ข้าง	อาคารสก.		●	●			●	●	
ข้าง	อาคารสก.		●	●			●	●	
ข้าง	จุฬารัตน์		●	●		●			●
ข้าง	วชิราวุธ		●	●		●		●	
ข้าง	ปัญญาภรณ์		●	●		●		●	
ข้าง	ดุสิต		●	●		●		●	
ข้าง	วชิรญาณวงศ์	●		●			●	●	
ข้าง	วชิรญาณวงศ์	●		●			●	●	
ข้าง	สวัสดีล้อม		●	●		●		●	
ข้าง	สวัสดีล้อม		●	●		●		●	
ข้าง	หอสมุด	●		●			●	●	
ข้าง	ว่องวานิช		●	●		●		●	
ข้าง	เจริญสมศรี-เวชระเบียนและสถิติ		●	●		●		●	
ข้าง	เจริญสมศรี-เวชระเบียนและสถิติ		●	●		●		●	
ข้าง	เจริญสมศรี-เวชระเบียนและสถิติ		●	●		●		●	
ข้าง	อาคารจอดรถ 1	●		●			●	●	
ข้าง	กสิกรไทย		●	●		●		●	
ข้าง	กสิกรไทย		●	●		●		●	
ข้าง	กสิกรไทย		●	●		●		●	

พบว่า มีเหตุร้ายเกิดขึ้นบริเวณพื้นที่เปิดโล่ง 31 ครั้ง (48%) บริเวณพื้นที่ปิดล้อม 34 ครั้ง (52%) ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่ที่มีการสัญจร 64 ครั้ง (98%) พื้นที่ที่ไม่มีหลังคาคลุม 35 ครั้ง (54%) พื้นที่ที่มีหลังคาคลุม 30 ครั้ง (46%) และส่วนใหญ่เป็นบริเวณที่มีแสงเพียงพอ 63 ครั้ง (97%)

พบว่า เกิดเหตุร้ายมากที่สุดบริเวณข้างอาคาร 27 ครั้ง (42%) รองลงมา คือ หน้าอาคาร 16 ครั้ง (25%) ลานจอดรถ 12 ครั้ง (18%) และหลังอาคาร 10 ครั้ง (15%)

พบว่า พื้นที่ส่วนใหญ่ที่เกิดเหตุร้ายเป็นบริเวณพื้นที่ปิดล้อม (52%) เป็นพื้นที่ที่มีการสัญจร (98%) เป็นพื้นที่ที่ไม่มีหลังคาคลุม (54%) และเป็นพื้นที่ที่มีแสงสว่างเพียงพอ (97%)

ตารางที่ 4.8 ลักษณะทางกายภาพของแต่ละบริเวณที่เกิดเหตุร้าย

บริเวณ		เปิดโล่ง	ปิดล้อม พื้นที่	มีการ สัญจร	ไม่มีการ สัญจร	มี หลังคา คลุม	ไม่มี หลังคา คลุม	แสง เพียงพอ	แสงไม่ เพียงพอ
หน้าอาคาร	16	15	1	16	-	4	12	15	1
	25%	94%	6%	100%	0%	25%	75%	94%	6%
ข้างอาคาร	27	4	23	27	-	17	10	26	1
	42%	15%	85%	100%	0%	63%	37%	96%	4%
หลังอาคาร	10	-	10	9	1	9	1	10	-
	15%	0%	100%	90%	10%	90%	10%	100%	0%
ลานจอดรถ	12	12	-	12	-	-	12	12	-
	18%	100%	0%	100%	0%	0%	100%	100%	0%
รวม	65	31	34	64	1	30	35	63	2
	100%	48%	52%	98%	2%	46%	54%	97%	3%

4.3.4 ลักษณะของระบบรักษาความปลอดภัยในบริเวณที่เกิดเหตุร้าย

จากตารางที่ 4.10 พบว่า มีบริเวณที่เกิดเหตุร้าย 30 บริเวณ ตำแหน่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยกับบริเวณที่เกิดเหตุร้าย

พบว่า ในช่วงเช้ามีจุดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณที่เกิดเหตุร้ายจำนวน 20 จุด (66%) ประกอบไปด้วย หน้าอาคารภปร. หน้าอาคารคณางค์ หน้าอาคารสก. หน้าอาคารอปร. หน้าอาคารจอตรด 3 1 หน้าอาคารจักรพงษ์ ข้างอาคารวชิราวุธ ข้างอาคารฉุกเงิน ข้างอาคารวชิรญาณวงศ์ ข้างอาคารสวัสดิ์ล้อม ข้างอาคารจอตรด 1 ข้างอาคารโปษยานนท์-เวชระเบียนและสถิติ ข้างอาคารสก. หลังอาคารผู้ป่วยใน 14 ชั้น ลานจอตรดอาคารภปร. ลานจอตรดอาคารแพทย์พัฒนา (ภาพที่ 4.7)

จากภาพที่ ในช่วงบ่ายมีจุดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณที่เกิดเหตุร้ายจำนวน 13 จุด (43%) ประกอบไปด้วย หน้าอาคารสก. หน้าอาคารอปร. หน้าอาคารจอตรด 3 หน้าอาคารจักรพงษ์ ข้างอาคารวชิราวุธ ข้างอาคารฉุกเงิน ข้างอาคารวชิรญาณวงศ์ ข้างอาคารสวัสดิ์ล้อม ข้างอาคารโปษยานนท์-เวชระเบียนและสถิติ ข้างอาคารสก. หลังอาคารผู้ป่วยใน 14 ชั้น ลานจอตรดแพทย์พัฒนา (ภาพที่ 4.8)

ในช่วงดึกมีจุดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณที่เกิดเหตุร้ายจำนวน 14 จุด (46%) หน้าอาคารสก. หน้าอาคารอปร. หน้าอาคารจอตรด 3 หน้าอาคารจักรพงษ์ ข้างอาคารวชิราวุธ ข้างอาคารฉุกเงิน ข้างอาคารวชิรญาณวงศ์ ข้างอาคารสวัสดิ์ล้อม ข้างอาคารจอตรด 1 ข้างอาคารโปษยานนท์-เวชระเบียนและสถิติ ข้างอาคารสก. หลังอาคารผู้ป่วยใน 14 ชั้น และลานจอตรดแพทย์พัฒนา (ภาพที่ 4.9)

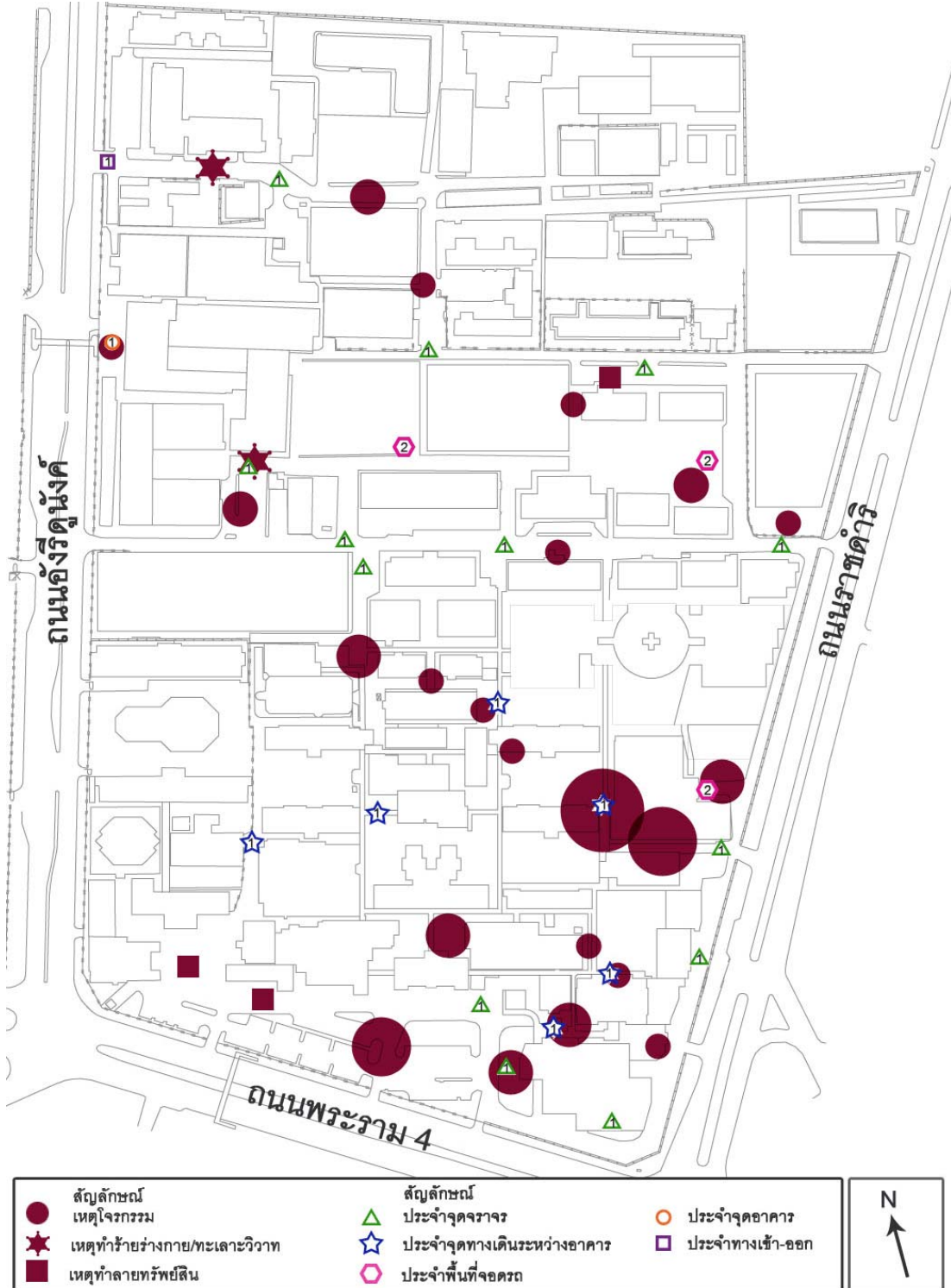
พบว่า บริเวณที่เกิดเหตุร้ายที่ไม่มีจุดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำอยู่ จำนวน 11 บริเวณ ประกอบไปด้วย หน้าอาคารไนติงเกล หน้าอาคารจุฬารัตน์ หน้าก่อสร้างหอพักพยาบาลใหม่ ข้างอาคารสก. ข้างอาคารจุฬารัตน์ ข้างอาคารปัญญาภรณ์ ข้างหอสมุด คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ข้างอาคารว่องวานิช ข้างอาคารกสิกรไทย หลังอาคารฉุกเงิน

ตารางที่ 4.9 ตำแหน่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยกับบริเวณที่เกิดเหตุร้าย

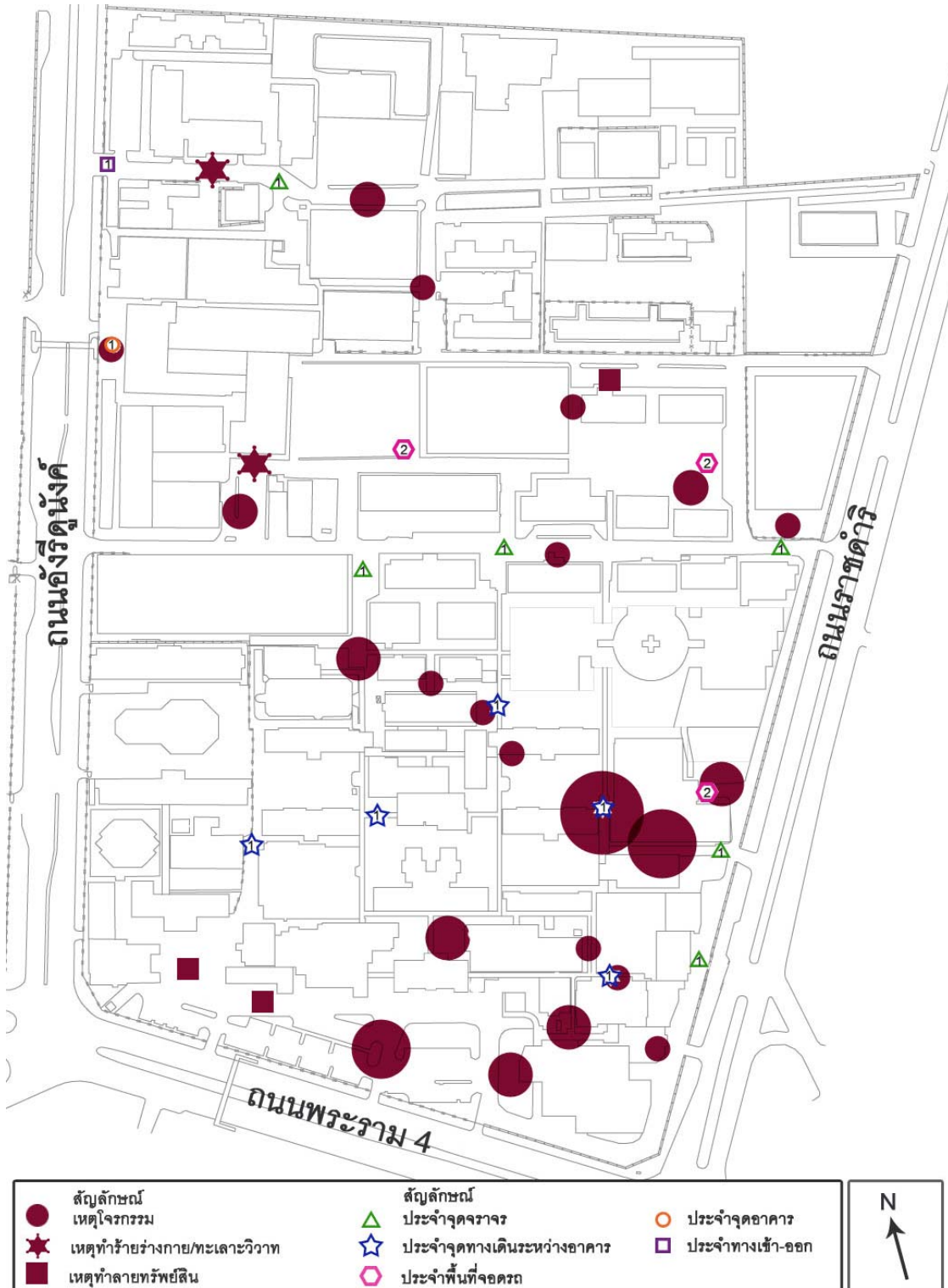
บริเวณ	สถานที่	จำนวนครั้ง เกิดเหตุ	เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย		
			เช้า	บ่าย	ดึก
หน้าอาคาร	อาคารภปร	3	●		
	อาคารสก.	3	●	●	●
	คคนางค์	2	●		
	อปร.	1	●	●	●
	อาคารจอดรถ 3	2	●	●	●
	จักรพงษ์	1	●	●	●
	ไนติงเกล	1			
	นิติเวช	1	●		
	จุฬารภรณ์	1			
	ก่อสร้างหอพักพยาบาลใหม่	1			
ข้างอาคาร	อาคารภปร	3	●		
	อาคารสก.	6			
	จุฬารภรณ์	1			
	วชิราวุธ	1	●	●	●
	ปัญจมาราชินี	1			
	ดุสิต	1	●	●	●
	วชิรญาณวงศ์	2	●	●	●
	สวัสดิ์ดิษฐ์	2	●	●	●
	หอสมุด	1			
	ว่องวานิช	1			
	เจริญสมศรี-เวชระเบียนและสถิติ	3			
	อาคารจอดรถ 1	1	●		●

บริเวณ	สถานที่	จำนวนครั้ง เกิดเหตุ	เจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย		
			เข้า	ป่วย	ดีก
ข้างอาคาร	กสิกรไทย	3			
	ไปรษณีย์-เวชระเบียนและสถิติ	1	●	●	●
	อาคารสก.	8	●	●	●
หลังอาคาร	ดูเงินเดือน	1			
	ผู้ป่วยใน 14 ชั้น	1	●	●	●
ลานจอดรถ	อาคารภปร	7	●		
	แพทย์พัฒน์	4	●	●	●
	นิติเวช	1			
	ไม่ระบุบริเวณ 5 กรณี				

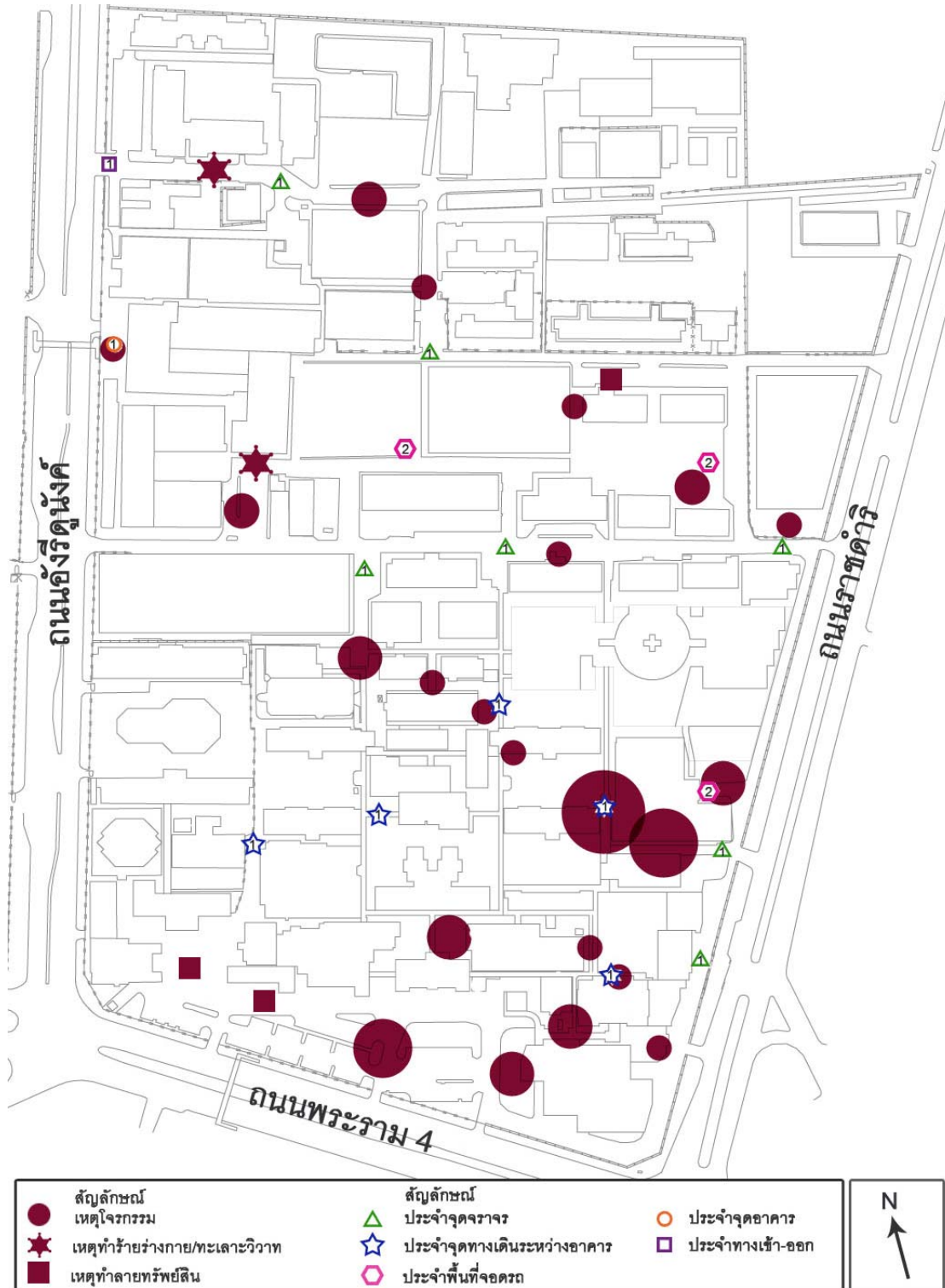
ภาพที่ 4.7 ตำแหน่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยช่วงเช้าเปรียบเทียบกับบริเวณที่เกิดเหตุร้าย

ภาพที่ 4.8 ตำแหน่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยช่วงบ่ายเปรียบเทียบกับบริเวณที่เกิดเหตุร้าย

ภาพที่ 4.9 ตำแหน่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยช่วงดึกเปรียบเทียบกับบริเวณที่เกิดเหตุร้าย

บทที่ 5

สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

ในบทที่ 5 จะกล่าวถึงบทสรุปของการศึกษาที่ได้จากการสำรวจ สังเกต และรวบรวมข้อมูลของสภาพปัจจุบันของกรณีศึกษา โดยจะเกริ่นนำถึงที่มาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ของการศึกษา ระเบียบวิธีการศึกษา และการวิเคราะห์จากบทที่ 3 และบทที่ 4 ต่อมาจึงทำการอภิปรายผลการศึกษาสภาพการรักษาความปลอดภัยในโรงพยาบาล กรณีศึกษา โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ในเรื่องสภาพปัจจุบันทางกายภาพ ระบบรักษาความปลอดภัย และเหตุร้ายที่เกิดขึ้น

จากการศึกษาสภาพปัจจุบันของกรณีศึกษา เป็นการวิเคราะห์เพื่อตอบวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในบทที่ 1 ว่า สภาพของสถานที่ที่เกิดเหตุร้ายนั้นมีลักษณะอย่างไร ระบบรักษาความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กับสถานที่เกิดเหตุอย่างไร เพื่อให้เข้าใจถึงสภาพของสถานที่เกิดเหตุร้ายและหาข้อเสนอแนะแนวทางในการรักษาความปลอดภัยต่อไป

5.1 สรุป

การรักษาความปลอดภัยของอาคาร สถานที่ เป็นมาตรการที่กำหนดขึ้น เพื่อพิทักษ์ รักษาให้ผู้ใช้พื้นที่เกิดความรู้สึกปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน มาตรการรักษาความปลอดภัยของแต่ละองค์กรมีความแตกต่างกัน ขึ้นอยู่กับกายภาพและบริบทขององค์กร โดยเฉพาะอาคารประเภทโรงพยาบาล ที่มีลักษณะเป็นอาคารสาธารณะ โดยเฉพาะ กรณีศึกษา โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ ซึ่งเป็นองค์กรที่มีพื้นที่ขนาดใหญ่ และมีหลายอาคารตั้งอยู่ในพื้นที่เดียวกัน มีการใช้พื้นที่ของผู้ใช้จำนวนมากและหลากหลายประเภท มีการใช้งานเกือบตลอด 24 ชั่วโมง ดังนั้น การศึกษาสภาพปัจจุบันของระบบรักษาความปลอดภัยของโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ เพื่อทราบลักษณะของสถานที่เกิดเหตุร้ายและระบบรักษาความปลอดภัยมีความสัมพันธ์กับที่เกิดเหตุร้าย

จากการศึกษาพบว่า สภาพทางกายภาพของโรงพยาบาลมีกิจกรรมการใช้งาน 5 ประเภท คือ ส่วนรักษาพยาบาล ส่วนการศึกษา ส่วนบริการ ส่วนการพักอาศัย ส่วนสนับสนุน พื้นที่ภายนอกอาคาร ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นพื้นที่เปิดโล่ง ไม่มีหลังคาคลุม มีแสงสว่างเพียงพอและมีการสัญจรภายในพื้นที่ ประกอบไปด้วย ทางสัญจรยานพาหนะ พื้นที่จอดรถ พื้นที่สวน พื้นที่โดยรอบอาคารและรั้ว โดยทางสัญจรยานพาหนะ มีลักษณะเป็นพื้นที่เปิดโล่ง มีการสัญจรได้ ไม่มีหลังคาคลุมและมีแสงสว่างเพียงพอ พื้นที่จอดรถ ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่โล่ง ไม่มีหลังคาคลุม มีแสงสว่างเพียงพอ มีการสัญจรภายในยกเว้นพื้นที่จอดรถของหน่วยยานยนต์ที่มีหลังคาคลุม พื้นที่สวน แบ่งได้เป็น 2 ลักษณะ คือ สวนที่เป็นลานและสวนระหว่างอาคาร โดยสวนที่เป็นลานมีลักษณะเปิดโล่ง มีการสัญจรเข้าถึงได้ ไม่มีหลังคาคลุมและมีแสงสว่างเพียงพอ ส่วนสวนระหว่างอาคารมีลักษณะเปิดโล่ง แต่ไม่มีการสัญจรภายในพื้นที่ มีแสงสว่างเพียงพอและไม่มีหลังคาคลุมเช่นเดียวกับสวนที่เป็นลาน พื้นที่ทางเดินหรือพื้นที่ระหว่างอาคาร แบ่งได้เป็น 3 ลักษณะ คือ พื้นที่หน้าอาคาร พื้นที่ข้างอาคารและพื้นที่หลังอาคาร พื้นที่ระหว่างอาคารส่วนใหญ่มีลักษณะเปิดโล่ง มีแสงสว่างเพียงพอ มีการสัญจรของผู้คน และเกินครึ่งมีหลังคาคลุม ในส่วนของรั้วรอบโรงพยาบาล มีรั้ว 5 ประเภท มีรั้วที่มีความสูงต่ำกว่า 1.50 ม. ความยาวประมาณ 606.00 ม. (35%) และมีรั้วซุ้มอยู่ ความยาวประมาณ 400.00 ม. (22%)

กรณีศึกษา โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์มีการจัดตั้งหน่วยงานรักษาความปลอดภัย โดยมีการแบ่งระดับโครงสร้างสายบังคับบัญชาเป็น 3 ระดับ คือ หัวหน้าชุดและผู้ช่วยหัวหน้า สายตรวจและผู้ช่วยสายตรวจ พนักงานรักษาความปลอดภัยประจำจุด และแบ่งโครงสร้างการปฏิบัติงานเป็น 3 ชุด ตามช่วงเวลาในการปฏิบัติงาน ภาระงานของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย มี 2 ส่วน คือ ภาระงานของจุดรักษาการณ์ และภาระของเจ้าหน้าที่ประจำจุด โดยเนื้องานนั้นประกอบไปด้วย งานรักษาความปลอดภัย งานจัดการจราจร และงานอื่นๆ ทั่วไป จุดรักษาความปลอดภัยมีทั้งหมด 35 จุด สามารถแบ่งได้เป็น 5 ประเภท คือ จุดประจำอาคาร จุดประจำเส้นทางสัญจร จุดประจำทางเข้า-ออก จุดประจำทางเดินระหว่างอาคารและจุดประจำพื้นที่จอดยานพาหนะ จุดรักษาการณ์ภายนอกอาคารนั้นมีทั้งสิ้น 24 จุด โดยส่วนใหญ่เป็นตำแหน่งบริเวณหน้าอาคาร 11 จุด และข้างอาคาร 9 จุด

บริเวณพื้นที่ภายนอกอาคารของกรณีศึกษามีเหตุร้ายใจกรรมมากที่สุด รองลงมา คือ ทะเลาะวิวาท ทำลายทรัพย์สิน และจลาจลตามลำดับ โดยส่วนใหญ่เหตุร้ายเกิดขึ้นบริเวณข้างอาคาร รองลงมาคือ บริเวณหน้าอาคาร บริเวณลานจอดรถ และบริเวณหลังตึกตามลำดับ พื้นที่ส่วนใหญ่เป็น บริเวณที่เกิดขึ้นรอบอาคารปร.และอาคารสก. โดยพื้นที่ที่เกิดเหตุร้ายส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นพื้นที่ปิด ล้อม ไม่มีหลังคาคลุม มีการสัญจรภายในพื้นที่ และส่วนใหญ่เป็นบริเวณที่มีแสงเพียงพอ พบว่ามี บริเวณที่เกิดเหตุร้าย 30 บริเวณ ซึ่งในช่วงเช้ามีจุดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณที่เกิดเหตุร้าย จำนวน 20 จุด ในช่วงบ่ายมีจุดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณที่เกิดเหตุร้ายจำนวน 13 จุด และในช่วงดึกมีจุดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณที่เกิดเหตุร้ายจำนวน 14 จุด และบริเวณที่เกิดเหตุร้ายที่ไม่มีจุดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำอยู่ จำนวน 11 บริเวณ

จึงสรุปได้ว่า พื้นที่ภายนอกอาคารของกรณีศึกษา ส่วนใหญ่มีการสัญจรภายในพื้นที่ มีทั้งพื้นที่ ที่ปิดล้อมจำกัดการเข้าถึงและเปิดโล่ง และมีแสงสว่างเพียงพอ รั้วรอบโรงพยาบาลมีสภาพชำรุดส่วน หนึ่ง

จุดรักษาการณ์ภายนอกอาคารส่วนใหญ่อยู่ในบริเวณหน้าอาคารและข้างอาคาร แต่ในขณะที่ เหตุร้ายเกิดขึ้นบริเวณข้างอาคารเป็นส่วนใหญ่ และมีบริเวณที่เกิดเหตุร้ายที่ไม่มีจุดเจ้าหน้าที่รักษา ความปลอดภัยประจำอยู่ จำนวน 11 ตำแหน่ง ซึ่งเป็นบริเวณ 1 ใน 3 ของบริเวณที่เกิดเหตุร้าย

5.2 อภิปรายผลการศึกษา

5.2.1 สภาพปัจจุบันทางกายภาพ

โรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์มีลักษณะกิจกรรมที่หลากหลาย จากภาพที่ 3.1 ลักษณะการจัดวาง ของกลุ่มกิจกรรมยังปะปนกัน ส่วนพื้นที่รักษาพยาบาลมีลักษณะแผ่ตามแนวราบ ทำให้การใช้งานใน ส่วนการรักษาพยาบาลที่เป็นผู้ใช้งานภายนอกกระจายตัวไปตามอาคารรักษาพยาบาลต่างๆ ประกอบ กับการจัดวางอาคารใกล้เคียงกันจนเกิดเป็นทางเดินเชื่อมระหว่างตัวอาคารทำให้เกิดพื้นที่ทางเดินแตก ย่อยออกไปเป็นหลายเส้นทาง เป็นเหตุให้บังคับทัศนวิสัยนี้ในการสังเกตการณ์

ลักษณะสภาพพื้นที่ภายนอกของอาคาร ประกอบไปด้วยทางสัญจรยานพาหนะ พื้นที่จอดรถ พื้นที่สวน พื้นที่โดยรอบอาคารและรั้ว โดยทางสัญจรยานพาหนะนั้นมีเส้นทางสัญจรไปสู่พื้นที่ต่างๆ ของโรงพยาบาลได้ทั้งพื้นที่ ตั้งแต่ส่วนรักษาพยาบาล ฝั่งถนนพระราม 4 ไปจนถึงส่วนพักอาศัย ประกอบกับเส้นทางสัญจรนั้นไม่มีการควบคุมแต่อย่างใด ผู้ใช้งานทุกประเภทจึงสามารถเข้าสู่พื้นที่ได้อย่างทั่วถึง

ในส่วนพื้นที่ที่จอดรถ มีลักษณะเป็นลาน เปิดโล่ง กระจายในหลายบริเวณ โดยเฉพาะลานจอดรถอาคารภปร. มีทางโค้งและเส้นทางตัดกันหลายจุด

พื้นที่สวน บริเวณกลุ่มอาคารรักษาพยาบาลที่เป็นอาคารสูง 2-5 ชั้น มีการปลูกสวนหย่อม บริเวณรอบอาคารดังกล่าว แต่มีระเบียบทางเดินกันในการเข้าถึงพื้นที่สวน และสวนที่มีลักษณะ เป็นลานโล่ง เปิดให้ผู้ใช้งานเข้าถึงได้

พื้นที่ระหว่างอาคาร ส่วนใหญ่มีลักษณะเป็นทางเดินมีหลังคาคลุม เนื่องจากลักษณะการจัดวางของกลุ่มอาคาร ทางเดินระหว่างอาคารจะมีหลังคาคลุม หลายแบบเกิดจากการต่อเติมไม่พร้อมกัน และพื้นที่ระหว่างอาคารที่ไม่มีการสัญจร แต่ใช้เป็นที่วางงานระบบประกอบอาคาร

โรงพยาบาลมีรั้วโดยรอบ มีหลายรูปแบบ แต่ละรูปแบบมีลักษณะแตกต่างกัน มีความสูงที่แตกต่างกัน โดยเฉพาะมีรั้วที่มีความสูงต่ำกว่า 1.50 ม. อยู่ประมาณ 1 ใน 3 ของความยาวรั้วทั้งหมด ซึ่งอยู่ในบริเวณติดกับถนนราชดำริ ที่มีผู้คนจรจัดอยู่จำนวนหนึ่ง จึงเสี่ยงต่อการบุกรุกในบริเวณรั้วดังกล่าว ประกอบกับมีรั้วที่มีสภาพชำรุดอยู่ 1 ใน 5 ของรั้วรอบโรงพยาบาล โดยมีสภาพเป็นสนิมที่โครงเหล็กและลวดหลามมีสภาพบิดงอ จากการที่รั้วมีหลากหลายรูปแบบและมีสภาพชำรุด นั้นย่อมส่งผลถึงภาพลักษณ์ของโรงพยาบาล และการใช้งานเพื่อป้องกันผู้บุกรุก

สภาพพื้นที่ขอโรงพยาบาลนั้นยังไม่เอื้อต่อการรักษาความปลอดภัย เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ยังเอื้อต่อการเข้าถึงของบุคคลทุกประเภท และพื้นที่ทางเดินระหว่างอาคารมีลักษณะเป็นพื้นข้างอาคาร เกิดเป็นชอยในการเดินบดบังวิสัยทัศน์

5.2.2 ระบบรักษาความปลอดภัยของโรงพยาบาล

ตำแหน่งของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยส่วนใหญ่จะอยู่บริเวณหน้าอาคาร เนื่องด้วยเป็นตำแหน่งของเจ้าหน้าที่ประจำจุดจราจร ซึ่งทำหน้าที่ในการจัดการจราจรตามจุดหรือแยกต่างๆ อันเป็นเหตุสืบเนื่องมาจากเส้นทางสัญจรของยานพาหนะภายในโรงพยาบาล มีทางร่วมทางแยกหลายจุด จึงจำเป็นต้องจัดสรรเจ้าหน้าที่ส่วนหนึ่งปฏิบัติหน้าที่จราจร เป็นเหตุให้จำนวนเจ้าหน้าที่ที่ควรจะมีปฏิบัติหน้าที่ตามจุดเสี่ยงต่างๆ ลดลง

จากการศึกษาภาระหน้าที่ในการปฏิบัติงานนั้นพบว่า ภาระงานส่วนหนึ่งไม่อยู่ในขอบเขตการทำงานของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัย หากแต่เป็นความรับผิดชอบของหน่วยงานอื่นเป็นผู้ดูแลหรือเป็นหน้าที่ในเชิงบริการ ประกอบกับภาระงานประจำจุดรักษาการณ์นั้น เป็นภาระงานในระดับหัวหน้า โดยหลักการบริหารจัดการนั้นควรเป็นหน้าที่จัดการการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำจุด แต่รายละเอียดในการทำงานนั้นจะเป็นไปในเชิงปฏิบัติการซึ่งเป็นส่วนใหญ่ ข้อสังเกตที่พบคือ ไม่มีการระบุภาระงานในระดับเจ้าหน้าที่สายตรวจ

จากการรวบรวมข้อมูลภัยคุกคามพบว่า มีข้อมูลไม่ครบถ้วนในส่วนของมูลค่าความเสียหายที่เกิดขึ้น ซึ่งตั้งข้อสังเกตที่น่าจะมาจากระบบในการจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานรักษาความปลอดภัย

5.2.3 เหตุร้ายที่เกิดขึ้นภายในพื้นที่ของโรงพยาบาล

เหตุร้ายที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่เป็นเหตุโจรกรรม โดยเฉพาะพื้นที่ข้างอาคาร มีการสัญจรของผู้ใช้งาน โดยเฉพาะบริเวณข้างอาคารสก.และหลังอาคารสก. ที่มีเหตุโจรกรรมสูงในทั้ง 3 ปี ซึ่งลักษณะของพื้นที่ดังกล่าว มีลักษณะเป็นพื้นที่เปิดโล่ง มีการสัญจรของผู้ใช้งาน มีข้อสังเกต คือ บริเวณดังกล่าวมีการจอดรถจักรยานยนต์เป็นจำนวนมากและใกล้กับประตูทางเข้า-ออกของโรงพยาบาล ทำให้มีการโจรกรรมรถจักรยานยนต์ในบริเวณดังกล่าวสูง และต่อเนื่องในทั้ง 3 ปี

ความสัมพันธ์ของลักษณะทางกายภาพกับบริเวณที่เกิดเหตุร้าย

เหตุร้ายที่เกิดขึ้นบริเวณหน้าอาคารปร.จะเป็นการโจรกรรมทรัพย์สินของผู้มารับการรักษา โดยการหยิบฉวยของผู้มารับการรักษาที่วางทิ้งไว้ โดยบริเวณหน้าอาคารปร.จะมีเจ้าหน้าที่ประจำเพียงแค่ช่วงเวลาเช้าเท่านั้น ส่วนเหตุร้ายที่เกิดขึ้นบริเวณหน้าอาคารสก. ในตึกเกล อปร. จะเป็นเหตุโจรกรรมรถจักรยานยนต์

เหตุร้ายที่เกิดขึ้นบริเวณด้านข้างอาคารจะเป็นเหตุจากการโจรกรรมทรัพย์สินของผู้ใช้ กับทรัพย์สินของโรงพยาบาล จำพวกอุปกรณ์ประกอบอาคารซึ่งมักตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่สวนระหว่างอาคาร

เหตุร้ายที่เกิดขึ้นบริเวณด้านหลังอาคาร จะเป็นการโจรกรรมทรัพย์สินของผู้ใช้งาน โดยเฉพาะหลังอาคาร สก. มีการโจรกรรมรถจักรยานยนต์ติดต่อกันในทั้ง 3 ปี โดยที่บริเวณดังกล่าวมี ลักษณะเป็นพื้นที่ปิดล้อม มีหลังคาคลุม มีแสงสว่างเพียงพอและมีการสัญจรของผู้คนผ่านไปมาตลอดเวลา

เหตุร้ายที่เกิดขึ้นบริเวณที่จอดรถ ส่วนใหญ่เกิดขึ้นบริเวณลานจอดรถของอาคารปร. เนื่องจากลักษณะของลานจอดรถดังกล่าวเป็นพื้นที่เปิดโล่งและกว้าง มีการปลูกต้นไม้ตลอดทั้งลาน และมีการจอดซ้อนคันของรถในทุกจุด ประกอบกับมีการเข้า-ออกหลายเส้นทาง จึงทำให้มีเจ้าหน้าที่พวยโอกาสโจรกรรมทรัพย์สินในบริเวณดังกล่าวและหลบหนีได้โดยง่าย

ความสัมพันธ์ของตำแหน่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยกับบริเวณที่เกิดเหตุร้าย

ตำแหน่งเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยส่วนใหญ่กระจายตัวอยู่บริเวณหน้าอาคารและตามถนนหลักของโรงพยาบาล โดยบริเวณที่เกิดเหตุร้าย ส่วนใหญ่นั้นอยู่ในบริเวณข้างอาคาร ระหว่างทางเดิน และหลังอาคาร ประกอบกับบริเวณที่เกิดเหตุร้ายไม่มีตำแหน่งเจ้าหน้าที่ประจำหรือใกล้เคียงถึง 11 บริเวณ และบริเวณที่เกิดเหตุที่มีเจ้าหน้าที่ประจำแต่ก็ยังมีเกิดเหตุร้าย 19 บริเวณ อาจจะมี

เป็นเพราะระบบรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณนั้นยังไม่เพียงพอหรือเจ้าหน้าที่ต้องเดินเวรไปยังจุดอื่น ทำให้พื้นที่นั้นไม่ได้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยประจำจุดตลอดเวลา

สรุปได้ว่า จากบริบทของโรงพยาบาลที่มีผู้ใช้งานหลากหลาย และหลายระดับประกอบกับสภาพของโรงพยาบาลมีลักษณะที่มีการเปิดกว้าง สามารถสัญจรไปยังสถานที่ต่างๆ ได้ ทำให้พื้นที่ที่เกิดเหตุโจรกรรมนั้นมีลักษณะเป็นพื้นที่ที่มีการสัญจรเข้าถึงได้ แม้ว่าพื้นที่นั้นจะเป็นพื้นที่เปิดโล่งสามารถมองเห็นได้ชัดเจน แสงสว่างเพียงพอ มีเจ้าหน้าที่ประจำบริเวณนั้นๆ แต่ก็ยังมีการโจรกรรมเกิดขึ้น

5.3 ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

5.3.1 ทราบถึงลักษณะทางกายภาพในบริเวณที่เกิดเหตุร้าย

5.3.2 ทราบถึงตำแหน่งของเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยสัมพันธ์กับภัยที่เกิดขึ้น

5.3.2 ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาระบบรักษาความปลอดภัยของกรณีศึกษา

5.4 ข้อเสนอแนะ

1. เพิ่มระบบรักษาความปลอดภัยในบริเวณหน้าอาคารปร. ช้างและหลังอาคารสก.
2. เพิ่มมาตรการในการรักษาความปลอดภัยในบริเวณพื้นที่จอดรถยนต์และรถจักรยานยนต์
3. การควบคุมทางเข้า-ออก ในแต่ละพื้นที่เพื่อคัดแยกบุคคลแต่ละประเภท และจำกัดเส้นทางในการเข้าถึง โดยอาจเริ่มควบคุมเป็นช่วงเวลา และกำหนดแผนที่ละพื้นที่ เพื่อปรับความคุ้นเคยของผู้ใช้เส้นทางสัญจร
4. ปรับปรุงลักษณะทางกายภาพโดยลดพื้นที่ข้างอาคารหรือทางเดินรอบอาคารที่มีลักษณะแคบลง เพื่อลดพื้นที่บังตา
5. จัดการกิจกรรมการใช้งานอาคารให้เป็นหมวดหมู่ที่ชัดเจน เพื่อลดเส้นทางในการสัญจรของบุคคลภายนอกหรือบุคคลทั่วไปในทุกพื้นที่ เช่น ทางเดินรอบอาคารที่มีลักษณะแคบตามข้อ 4

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

เดชน์ จรูญเรืองฤทธิ์, รวมบทความเรื่องการรักษาความปลอดภัย, กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อัมรินทร์ พรินต์ติ้งกรุ๊ป, 2531.

มหาดไทย, กระทรวง. ระเบียบว่าด้วยการรักษาความปลอดภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2517. กรุงเทพฯ: มทป., 2517.

วิรดา ตั้งเกษมวงศ์, ลักขมี เตียรถ์นันทน์, วิรุจน์ สมไศภณ และสิตานนท์ พูลพจน์. คุณภาพงานบริการอาคาร. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.

เสริชย์ ไซตีพานิช. การบริหารทรัพยากรกายภาพ: หลักการและทฤษฎี. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2553.

ภาษาอังกฤษ

Barbara A. Nadel. Building security: Handbook for architectural planning and design. U.S.A.: McGraw-Hill, 1976.

Joseph A. Demkin. Security planning and design: a guide for architects and building design professionals. New jersey : John Wiley & Sons, 1976.

ภาคผนวก

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

ผู้เขียนเกิดวันที่ 6 เมษายน พ.ศ. 2530 สำเร็จการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่โรงเรียนโพธิสารพิทยากรในปีการศึกษา 2547 ศึกษาในระดับอุดมศึกษาในภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2552 จากนั้นจึงเข้าศึกษาต่อในระดับบัณฑิตศึกษาในสาขาวิชาการจัดการสถาปัตยกรรม ภาควิชาสถาปัตยกรรมศาสตร์ คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในปีการศึกษา 2553 และสำเร็จการศึกษาในปีการศึกษา 2554